

KLAAGLIEDEREN

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN DE KLAAGLIEDEREN VAN JEREMIA.

Sinds wat Salomo zegt, zeker waar is, hoewel in strijd met de algemene wereldse mening, dat het treuren beter is dan het lachen, en, dat het beter is te gaan in het klaaghuis dan te gaan in het huis des maaltijds, behoren wij tot het lezen en beschouwen van de treurige hoofdstukken van dit boek over te gaan, niet alleen bereidwillig, maar in de zekere verwachting er door gesticht te zullen worden; en om ons daartoe voor te bereiden, moeten wij ons schikken tot ene heilige droefheid en besluiten te wenen met den wenenden profeet. Laat ons dan beschouwen:

I. Den titel van dit boek; in het Hebreeuws heeft het er geen, maar wordt, zoals de boeken van Mozes, naar het eerste woord Eca-How genoemd; maar de Joodse uitleggers noemen het, zoals de Griekse ook doen, en wij na hen: Kinoth Klaagliederen. Zoals wij heilige oden hebben, of liederen der vreugde, zo hebben wij ook heilige elegieën of klaagliederen; zo veel verschillende manieren heeft de oneindige Wijsheid gebruikt om op ons te werken en ons hart te roeren, en zacht te maken en ontvankelijk voor indrukken van de goddelijke waarheid, gelijk zegelwas. Wij hebben u niet alleen op de fluit gespeeld, maar wij hebben u ook klaagliederen gezongen, Mattheus 11:11.

II. Den schrijver van dit boek; het was Jeremia, de profeet, die hier Jeremia de dichter is, en vates betekent beide; daarom is het gepast, dat dit boek aan het boek van zijne profetie is toegevoegd, en is het er een aanhangsel van. Wij vonden daar de voorspellingen in bijzonderheden van de verwoesting van Juda en Jeruzalem, en daarna de geschiedenis er van, om te tonen, hoe nauwkeurig de voorspellingen vervuld werden, ter bevestiging van ons geloof; nu vinden wij hier de uitingen van zijne smart ter gelegenheid er van, om te tonen dat hij volkomen oprecht was geweest in de betuigingen, die hij vaak gedaan had, dat hij niet verlangde naar den dag des onheils, maar dat integendeel het vooruitzicht er van hem met bitterheid vervulde. Toen hij deze rampen zag komen, wenste hij, dat zijn hoofd water ware en zijn oog ene springader van tranen; en toen zij gekomen waren, liet hij blijken, dat die wens geen geveinsdheid was, en, dat hij ver van onverschillig voor zijn land was, van welke misdaad zijne vijanden hem beschuldigden. Hoewel zijn land zeer onvriendelijk voor hem geweest was, en hoewel de ondergang ervan beide was, een bewijs, dat hij waarlijk een profeet was, en ene straf voor hen, omdat zij hem als een valschen profeet vervolgd hadden, wat hem in verzoeking had kunnen brengen, om zich er in te verheugen, toch treurde hij er met smart over, en toonde hiermee een beter karakter dan Jona tegenover Ninevé.

III. Den oorsprong van deze Klaagliederen; zij zijn ontstaan naar aanleiding van de verwoesting van Juda en Jeruzalem door de Chaldeeën en de daaruit gevolgde ontbinding van den Joodsen staat, beide in burgerlijk en geestelijk opzicht. Sommige rabbi's menen, dat dit de klaagliederen zijn, die Jeremia schreef ter gelegenheid van den dood van Josia, die vermeld worden in 2 Kronieken 35:25. Maar, al is het waar, dat die gebeurtenis de deur opende voor alle volgende rampen, toch schijnen deze Klaagliederen geschreven te zijn in 't gezicht, en niet in 't vooruitzicht van deze rampen toen zij reeds gekomen waren, en niet, toen zij nog komen moesten; en er komt niets van Josia in voor, en niets tot zijn lof, zoals, buiten kijf, in de Klaagliederen over hem het geval was. Neen, het is de begrafenis van Jeruzalem, waar dit een elegie op is. Anderen menen, dat deze Klaagliederen vervat waren in de rol, die Baruch uit Jeremia's mond schreef, en die Jojakim verbrandde, dat er eerst alleen het eerste, tweede en

vierde hoofdstuk in stonden, maar dat het derde en vijfde de vele dergelijke woorden waren, die er later aan toegevoegd werden; maar voor deze onderstelling is geen grond; want er wordt uitdrukkelijk gezegd, dat die rol ene herhaling en overzicht was van de preken van den profeet, Jeremia 36:2.

IV. De samenstelling ervan; zij is niet alleen poëtisch, maar ook alfabetisch, zoals sommige van David's psalmen, behalve het vijfde hoofdstuk; ieder vers begint met ene andere letter van het Hebreeuwse alfabet, het eerste met aleph, het tweede met beth, enz., maar het derde hoofdstuk is een drievoudig alfabet; de eerste drie verzen beginnen met aleph, de volgende drie met beth, enz., wat een hulpmiddel was voor het onthouden (daar de bedoeling was, dat ze uit het hoofd geleerd zouden worden) en dat toen in den smaak viel als een sierlijke dichtvorm en daarom nu niet veracht moet worden. Men heeft de opmerking gemaakt, dat in het tweede, derde en vierde hoofdstuk de letter pe voor de air staat, terwijl zij er in 't Hebreeuws alfabet op volgt, als reden waarvan Dr. Lightfoot deze onderstelling ten beste geeft: dat de letter ain, die als getal zeventig betekent, door die verplaatsing in 't oog moest vallen, om hen te herinneren aan de zeventig jaren, aan het eind waarvan God hun gevangenis wenden zou.

V. Het nut er van: van groot nut waren zij ongetwijfeld voor de vrome Joden, in hun lieden, omdat zij in die geestelijke taal hun natuurlijke smart konden uitdrukken, waardoor zij ene levendige herinnering aan Zion onder zich konden bewaren, en hun kinderen, die in Babel geboren waren en het nooit gezien hadden, konden leren te wenen om goede redenen (want hier wordt hun geleerd te rouwen om hun zonde en tot God), en om hen aan te moediger te hopen, dat God tot hen terugkeren en hun genadig zijn zou; en ons zien zij van nut, om ons aan te doen met godzalige smart om de rampen van de kerk van God, zoals past aan hen, die er levende leden van zijn. en besloten om haar lot te delen.

HOOFDSTUK 1

1 Aleph. Hoe zit die stad zo eenzaam, die vol volks was, zij is als een weduwe geworden, zij, die groot was onder de heidenen, een vorstin onder de landschappen, is cijnbaar geworden.

2 Beth. Zij weent steeds des nachts, en haar tranen lopen over haar kinnebakken; zij heeft geen trooster onder al haar liefhebbers; al haar vrienden hebben trouwelooslijk met haar gehandeld, zij zijn haar tot vijanden geworden.

3 Gimel. Juda is in gevangenis gegaan vanwege de ellende, en vanwege de veelheid der dienstbaarheid; zij woont onder de heidenen, zij vindt geen rust; al haar vervolgers achterhalen ze tussen de engten.

4 Daleth. De wegen Sions treuren, omdat niemand op het feest komt; al haar poorten zijn woest, haar priesters zuchten: haar jonkvrouwen zijn bedroefd, en zij zelve is in bitterheid.

5 He. Haar tegenpartijders zijn ten hoofd geworden, haar vijanden zijn gerust; omdat haar de HEERE bedroefd heeft, vanwege de veelheid harer overtredingen; haar kinderkens gaan henen in de gevangenis voor het aangezicht des tegenpartijders.

6 Vau. En van de dochter Sions is al haar sieraad weggegaan; haar vorsten zijn als de herten, die geen weide vinden, en zij gaan krachteloos henen voor het aangezicht des vervolgers.

7 Zain. Jeruzalem is, in de dagen harer ellende en harer veelvuldige ballingschap, indachtig aan al haar gewenste dingen, die zij van oude dagen af gehad heeft; dewijl haar volk door de hand des tegenpartijders valt, en zij geen helper heeft; de tegenpartijders zien haar aan, zij spotten met haar rustdagen.

8 Cheth. Jeruzalem heeft zwaarlijk gezondigd, daarom is zij als een afgezonderde vrouw geworden; allen, die haar eerden, achten haar onwaard, dewijl zij haar naaktheid gezien hebben; zij zucht ook, en zij is achterwaarts gekeerd.

9 Teth. Haar onreinheid is in haar zomen, zij heeft niet gedacht aan haar uiterste, daarom is zij wonderbaarlijk omlaag gedaald; zij heeft geen trooster. HEERE, zie mijn ellende aan, want de vijand maakt zich groot.

10 Jod. De tegenpartijder heeft zijn hand aan al haar gewenste dingen uitgebreid; immers heeft zij aangezien, dat de heidenen in haar heiligdom gingen, waarvan Gij geboden hadt, dat zij in Uw gemeente niet komen zouden.

11 Caph. Al haar volk zucht, brood zoekende, zij hebben hun gewenste dingen voor spijs gegeven, om de ziel te verkwikken. Zie, HEERE, en aanschouw, dat ik onwaard geworden ben.

12 Lamed. Gaat het ulieden niet aan, gij allen, die over weg gaat? Schouwt het aan en ziet, of er een smart zij gelijk mijn smart, die mij aangedaan is, waarmede de HEERE mij bedroefd heeft ten dage der hittigheid Zijns toorns.

13 Mem. Van de hoogte heeft Hij een vuur in mijn beenderen gezonden, waarover Hij geheerst heeft; Hij heeft voor mijn voeten een net uitgebreid, Hij heeft mij achterwaarts doen keren, Hij heeft mij woest en ziek gemaakt den gansen dag.

14 Nun. Het juk mijner overtredingen is aangebonden door Zijn hand, zij zijn samengevlochten, zij zijn op mijn hals geklommen; Hij heeft mijn kracht doen vervallen; de HEERE heeft mij in hun handen gegeven, ik kan niet opstaan.

15 Samech. De Heere heeft al mijn sterken in het midden van mij vertreden; Hij heeft een bijeenkomst over mij uitgeroepen, om mijn jongelingen te verbreken; de Heere heeft de wijnpers der jonkvrouw, der dochter van Juda, aangetreden.

16 Ain. Om dezer dingen wille ween ik; mijn oog, mijn oog vliet af van water, omdat de trooster, die mijn ziel zou verkwikken, verre van mij is; mijn kinderen zijn verwoest, omdat de vijand de overhand heeft.

17 Pe. Sion breidt haar handen uit, daar is geen trooster voor haar; de HEERE heeft van Jakob geboden, dat die rondom hem zijn, zijn tegenpartijders zouden zijn; Jeruzalem is als een afgezonderde vrouw onder hen.

18 Tsade. De HEERE is rechtvaardig, want ik ben Zijn mond wederspanning geweest; hoort toch, alle gij volken, en ziet mijn smart; mijn jonkvrouwen en mijn jongelingen zijn in de gevangenis gegaan.

19 Koph. Ik riep tot mijn liefhebbers, maar zij hebben mij bedrogen; mijn priesters en mijn oudsten hebben in de stad den geest gegeven, als zij spijs voor zich zochten, opdat zij hun ziel mochten verkwikken.

20 Resch. Aanzie, HEERE, want mij is bange; mijn ingewand is beroerd, mijn hart heeft zich omgekeerd in het binnenste van mij, want ik ben zeer wederspanning geweest; van buiten heeft mij het zwaard van kinderen beroofd, van binnen is als de dood.

21 Schin. Zij horen, dat ik zucht, maar ik heb geen trooster; al mijn vijanden horen mijn kwaad; en zij zijn vrolijk, dat Gij het gedaan hebt; als Gij den dag zult voortgebracht hebben, dien Gij uitgeroepen hebt, zo zullen zij zijn, gelijk ik ben.

22 Thau. Laat al hun kwaad voor Uw aangezicht komen, en doe hun, gelijk als Gij mij gedaan hebt vanwege al mijn overtredingen; want mijn zuchtingen zijn vele, en mijn hart is mat.

Wij hebben hier het eerste alfabet van deze Klaagliederen, tweeëntwintig verzen, waarin de rampen van Jeruzalem bitter beweend worden, en haar tegenwoordige treurige toestand scherper uitkomt door de vergelijking met haar vroegere bloeiende toestand, door alle verzen heen, wordt de zonde erkend en betreurd, als de eigenlijke oorzaak van al deze rampen, en er wordt een beroep gedaan op God, om recht tegen hun vijanden, en Hem wordt gesmeekt, om medelijden met hen te hebben. Het hoofdstuk is een geheel, en verschillende vermaningen zijn er door heen gevlochten, maar hier is:

I. Een beklag bij God over hun rampen, en de begeerte, dat Hij in genade op hen neer zal zien, vers 1-11.

II. Hetzelfde beklag bij hun vrienden, en de begeerte, dat zij hen met welwillendheid zullen aanzien, vers 12-17.

III. Een beroep op God en Zijn rechtvaardigheid te die aanzien, vers 18 -22, waarin Hij gerechtvaardigd wordt ten opzichte van hun beproevingen, en Hem nederig verzocht wordt Zich te rechtvaardigen door hun verlossing.

Klaagliederen 1:1-11

Men zou haast zeggen, dat al wiens hart enigszins gestemd is om te wenen met de wenenden, nauwelijks in staat kan zijn, zijn tranen te weerhouden bij het lezen van deze verzen, zo aandoenlijk zijn deze Klaagliederen.

I. De jammer van Jeruzalem wordt hier beklagd als zeer drukkend en door vele omstandigheden aanmerkelijk verzwaard. Laat ons deze jammer bezien.

1. Ten opzichte van hun burgerlijken staat.

a. De stad, die bevolkt was, is nu ontvolkt, vers 1. Er wordt van gesproken met verbazing. Wie zou gedacht hebben, dat het ooit hiertoe komen zou! Vragenderwijs-Wat is de oorzaak, dat het zover gekomen is? Of bij wijze van beklag-Helaas helaas! *hoe zit die stad zo eenzaam, die vol volk was!* Zij was vol van haar eigen volk, dat haar vervulde, en vol van lieden van andere volken, die in haar samenstroomden, met wie zij een voordelige handel en een aangenaam verkeer had, maar nu is haar eigen volk in gevangenschap gevoerd, en geen vreemdeling maakt haar meer het hof: "zij zit eenzaam". "De voornaamste plaatsen van de stad zijn niet meer als vroeger, plaatsen van samenkomst, waar de wijsheid luide riep," Spreuken 1:20, 21, en te recht worden zij niet meer bezocht, omdat het roepen van de wijsheid er niet meer gehoord wordt. Die sterk vermeerderd zijn, kan God spoedig verminderen. "Zij is als een weduwe geworden Haar koning, die haar man was, of had moeten zijn, is afgesneden, en weg, haar God is van haar weggegaan, en heeft haar een scheidbrief gegeven, zij is zonder kinderen, eenzaam en vol smart, als een weduwe. Laat geen familie, geen staat, noch Jeruzalem noch Babel zelf, zeker zijn, en zeggen: "Ik zal koningin zijn, en ik zal niet als weduwe zitten" Jesaja 47:8. Zie ook Openbaring 18:7.

b. Een stad die heerschappij had, is nu in onderwerping. "Zij was groot geweest onder de heidenen, zeer geliefd bij sommigen, zeer gevreesd bij anderen, in grote achting bij en gehoorzaamd door beide, sommigen brachten haar geschenken, en anderen betaalden haar schatting, zodat zij in werkelijkheid een vorstin onder de landschappen was, en iedere schoof voor de hare boog, zelfs de vorsten van het volk dongen naar haar gunst". Maar nu is alles veranderd, zij heeft niet alleen haar vrienden verloren en zit eenzaam, maar zij heeft ook haar vrijheid verloren en is cijnsbaar, geworden, eerst betaalde zij schatting aan Egypte en nu aan Babel. Zonde brengt een volk niet slechts tot vereenzaming maar tot slavernij.

c. De stad, die altijd vol vrolijkheid was, is nu droefgeestig geworden en in ieder opzicht vol van smart. Jeruzalem was een vrolijke stad geweest, waarheen de stammen opgingen, om zich te verblijden voor de Heere, zij was de "vreugde van de gehele aarde, maar nu weent zij steeds, haar gelach is veranderd in wening haar plechtige feesten zijn alle opgehouden, zij weent des nachts, zoals zij, die werkelijk treuren, in stilte treuren, in 't geheim, in eenzaamheid, des nachts, als anderen zich neervleien om te rusten, haar gedachten zijn enkel bezig met haar jammer, en de smart beheerst haar". Wat het hoofd van de profeet was om haar, toen zij er geen acht op gaf, is haar hoofd nu, water, en "haar oog is een springader van tranen, zodat zij dag en nacht weent, haar tranen lopen voortdurend over haar wangen." Hoewel niets vlugger droogt dan een traan, zo ontlokt toch nieuwe smart nieuwe tranen, zodat haar wangen altijd nat zijn. Er is niets meer gewoons onder de zon, dan "de tranen van de verdrukten, Spreuken 4:2, die als de wolken wederkomen na de regen," Spreuken 12:2.

d. Die van de heidenen afgezonderd was, *woont nu onder de heidenen*, zij, die een bijzonder volk waren, zijn nu een vermengd volk, vers 3. *Juda is in gevangenis gegaan*, uit zijn eigen land naar het land van zijn vijanden, en daar blijft hij, en zal hij waarschijnlijk blijven, onder hen die vreemdelingen zijn van God en de verbonden van de belofte, bij wie hij *geen rust vindt*, geen voldoening voor zijn gemoed, en geen vaste woonplaats, maar wordt voortdurend verjaagd van de ene plaats naar de andere, naar de willekeur van de heerszuchtige tyrannen, die hem overwonnen hebben. En wederom, vers 5 :*Haar kinderen gaan henen in de gevangenis voor het aangezicht des tegenpartijders*, die het zaad van het volgende geslacht hadden moeten zijn, zijn weggevoerd, zodat het land dat nu verlaten is, waarschijnlijk verlaten zei blijven en verloren gaan bij gebrek aan erfgenamen. Die onder hun eigen volk wonen, en nog wel een vrij volk, en in hun eigen land, zouden dankbaarder zijn voor de gunsten, die zij genieten, als zij maar aan de rampen dachten van hen, die naar vreemde landen verdreven zijn.

e. Die gewoon waren in hun oorlogen te overwinnen, zijn nu zelf overwonnen, en men juicht over haar: *alle haar vervolgers achterhalen ze tussen de engten*, vers 3, zij verkregen alle mogelijke voordelen op haar, zodat hun *volk onvermijdelijk door de hand des tegenstanders valt*, want er is geen weg ter ontkoming, vers 7, zij waren aan alle zijden ingesloten, en waarheen zij ook trachtten te vluchten, vonden zij de weg afgesneden. Als zij hun best deden om weg te komen, waren zij er niet toe in staat, maar werden achterhaald en overwonnen, zodat overall *haar tegenpartijders ten hoofd en haar vijanden gerust zijn*, vers 5, waarheen hun zwaard zich keert, zijn ze de sterksten. In zulke benauwdheid brengen de mensen zich door hun zonde. Als wij toestaan, dat wie onze grootste vijand en tegenstander is, heerschappij over ons voert, en ons ten hoofd is, zal naar recht aan onze andere vijanden toegelaten worden, heerschappij over ons te voeren.

f. Die zich als volk niet alleen onderscheiden, maar tot een zekere waardigheid verheven hadden, wie God ere aangedaan en hun naburen eer bewezen hadden, zijn nu tot verachting geworden, vers 8. *Allen, die haar vroeger eerder, achten haar onwaard*, die haar bondgenootschap zochten, hechten er nu geen waarde meer aan, die haar vleiden, toen zij rijk en voorspoedig was, veronachtzamen haar nu zij rampspoedig is, *dewijl zij haar naaktheid gezien hebben*. Door het overwicht van de vijanden over haar, bemerken zij haar zwakheid, en dat zij niet zo'n sterk volk is, als men dacht, dat zij was, en door de overmacht van Gods oordelen over haar, bemerken zij haar goddeloosheid, die nu aan het licht komt, en overall besproken wordt. Nu blijkt het, hoe zij zich door hun zonden verlaagd hebben. *De vijand maakt zich groot* tegen hen, vers 9, zij vertreden hen en juichen over hen, in hun ogen is zij *omlaaggedaald, het achterste van de volken*, hoewel zij eens het hoofd was. *De zonde is een schandvlek van de natiën*.

g. Die in een vruchtbaar land woonden, waren op het punt van om te komen, en velen van hen kwamen om, bij gebrek aan het noodzakelijkste voedsel, vers 11. *Al haar volk zucht* in wanhoop en moedeloosheid, zij zijn op het punt te bezwijken, er is geen geest meer in hen, en daarom zuchten zij, *brood zoekende*, want zij zoeken tevergeefs. Tenslotte kwam het zover met hen, "dat het volk des lands geen brood had," Jeremia 52:6, en in hun gevangenschap hadden zij veel moeite om aan brood te komen, Hoofdstuk 5:6. *Zij hebben hun gewenste dingen*, hun juwelen, en schilderijen, en al het meubilair van pronkkamers, waarmee zij zich vermaakten, als zij er naar zagen, zij hebben die verkocht om er brood voor te kopen voor zich zelf en hun gezinnen, zij hebben er afstand van gedaan "voor spijze om de ziele te verkwikken, of (zoals in de kanttekening staat) om hun ziel weer tot hen te doen komen," wanneer zij op het punt waren te bezwijken. Zij verlangden geen andere hartsterking dan spijze. "Al wat

iemand heeft, zal hij geven voor zijn leven, en voor brood, dat de staf des levens is". Die overvloed hebben van kostelijke dingen moeten daar niet trots op zijn, noch verzot, want er kan een tijd komen, dat zij blij zullen zijn, er noodzakelijke dingen voor te kunnen krijgen. En laat hen, die toereikend voedsel hebben, om hun ziel te verkwikken, daar tevreden mee zijn en dankbaar, al hebben zij geen kostelijke dingen.

2. Wij hebben hier het verhaal van de rampen van hun geestelijken staat, de vernietiging van hun heilige bezittingen, die veel meer te betreuren was dan die van hun tijdelijke bezittingen.

a. Hun godsdienstige feesten werden niet meer waargenomen en bezocht, vers 4. *De wegen Zions treuren*, zij zien er droefgeestig uit, zij zijn begroeid met gras en onkruid. Het placht een aangename ontspanning te zijn, onophoudelijk mensen te zien gaan en komen langs de grote weg, die naar de tempel leidde, maar nu kunt gij er staan, zolang gij wilt, zonder iemand te zien, "omdat niemand op het feest komt, een voleindiging is met hen gemaakt door de verwoesting van hetgeen vroeger de stad van onze bijeenkomsten was", Jesaja 33:20. De heilige feesten waren verwaarloosd en ontheiligd, Jesaja 1:11, 12, en daarom is er nu met recht een eind aan gemaakt. Maar wanneer de wegen Zions aldus tot treuren gebracht zijn, kunnen de zonen Zions niet anders doen dan met hen treuren. Het is zeer smartelijk voor goede mensen om de godsdienstige bijeenkomsten te zien ophouden, als de gelovigen verstrooid worden, terwijl het hun, die ze gaarne zouden bijwonen, belet wordt. En, zoals "de wegen Zions treuren, zo zijn ook alle haar poorten geweest," waarin de getrouwe vereerders plachten samen te komen, want er is niemand meer. Eens was er een tijd, dat "de Heere de poorten Zions beminde boven alle woningen Jakobs," maar nu heeft Hij hen verlaten, en is getergd om Zich aan hen te onttrekken, en daarom kan het hun niet anders gaan, dan de tempel, toen Christus die verliet. "Ziet, uw huis wordt u woest gelaten," Mattheus 23:38.

b. Hun gewijde personen waren totaal onmachtig om hun gewone diensten te verrichten, zij waren volkomen moedeloos. "Haar priesters zuchten, om de verwoesting van de tempel, hun liederen zijn in zuchten verkeerd, zij zuchten, want zij hebben niets te doen, en daarom kunnen zij niets krijgen, zij zuchten, als het volk, brood zoekende, omdat de Heere niet geofferd werd, want daarvan moesten zij leven". Het is tijd om te zuchten, als de priesters, de dienaars des Heeren, zuchten. "Ook haar jonkvrouwen, die gewoon waren met muziek en dans, hun plechtige feesten op te luisteren, zijn bedroefd, en zij zelf is in bitterheid. Men lette op haar diensten ten dage van Zions voorspoed," Psalm 68:25 : "In het midden gingen de trommelende maagden, en daarom wordt nu ook opgemerkt, dat zij er niet zijn. Haar jonkvrouwen zijn bedroefd en daarom is zij in bitterheid, dat wil zeggen, dat al de inwoners van Zion het zijn, wier karakter zo is, dat zij bedroefden zijn om van de bijeenkomst wille en, dat de schimping, die een last op haar is, dat ook op hen is," Zeph. 3:18.

c. Hun godsdienstige plaatsen waren ontheiligd, vers 10. *De heidenen gingen in haar heiligdom*, in de tempel zelf, waarin geen Israëliet mocht binnentreden, met hoeveel eerbied en vroomheid ook, maar de priesters alleen. *De vreemde, die daar bij komt*, al was het om te aanbidden, *zal gedood worden*. Daar stromen de heidenen nu gauw naar binnen, niet om te aanbidden, maar om te plunderen. God had bevolen, "dat de heidenen in de gemeente niet zouden komen, noch in het volk van de Joden ingelijfd worden", Deuteronomium 23:3, toch gingen zij nu in het heiligdom, zonder dat het hun belet werd. Niets is smartelijker voor hen, die waarlijk belangstellen in de ere Gods, en niets wordt door hen meer betreurd, dan de schending van Gods wet, en de verachting, waaraan de heilige dingen ten prooi zijn. In Psalm 74:3 wordt geklaagd, "dat de vijand alles in het heiligdom verdorven heeft".

d. Hun godsdienstige gereedschappen en alle kostelijke dingen, waarmee de tempel versierd en verfraaid was, en waarvan gebruik werd gemaakt in de dienst van God, waren een prooi voor de vijand, vers 10. *De tegenpartijder heeft zijn hand aan alle haar gewenste dingen uitgebreid*, heeft op alles de hand gelegd en voor zich zelf in bezit genomen. Wat deze gewenste dingen waren, kunnen wij lezen in Jesaja 64:11, waar aan de klacht over het verbranden van de tempel wordt toegevoegd: "Alle onze gewenste dingen zijn tot woestheid geworden, " de ark en het altaar, en alle andere tekenen van Gods tegenwoordigheid onder hen, dat waren de dingen, die door hen boven alle andere dingen gewenst werden, en die waren nu in stukken gebroken en weggevoerd. *Zo is van de dochter Zions al haar sieraad weggegaan*, vers 6. *De heilige sieraden waren het sieraad van de dochter Zions*, toen de tempel, dat heilige en schone huis, verwoest was, was haar schoonheid weg, dat was het verbreken van de stok liefelijkheid, de wegneming van de tekenen en zegelen van het verbond. Zacheria 11:10. Hun rustdagen werden bespot, vers 7. *De tegenstanders zien haar aan, zij spotten met haar rustdagen*. Zij lachten hen uit, omdat zij een van de zeven dagen waarnamen als rustdag van hun wereldse bezigheden. Juvenalis, een heidens dichter, maakt de Joden van zijn tijd bespottelijk, omdat zij een zevende deel van hun tijd verloren laten gaan: "Cui septime quaeque fuit lix Ignava et vitae partem non attigit ullam." Een dag ten sabbat zich te kiezen is van de zeven een verliezen. terwijl toch de sabbath, als hij geheiligd wordt, zoals het behoort, beter besteed zal worden, dan al de andere dagen van de week. En terwijl de Joden beleden, dat zij het deden in gehoorzaamheid aan hun God en tot Zijn eer, vroegen hun tegenstanders hun: "Wat wint gij er bij? Welk voordeel hebt gij er van, dat gij Gods ordinantiën houdt, die u nu in uw ellende in de steek laat?" Het is een grote smart voor allen, die God liefhebben, te horen, dat Zijn ordinantiën bespot worden, en in 't bijzonder de sabbath. Zion noemt ze Zijn sabbatten, want de sabbath was gemaakt voor de mensen, het is Zijn instelling, maar het is haar voorrecht, en de oneer, de sabbath aangedaan, beschouwen alle zonen van Zion als hun aangedaan, en nemen ze, in overeenstemming daarmee, ter harte, ook zullen zij de sabbath of enige andere goddelijke ordinantie niet als minder eerbiedwaardig beschouwen, of minder waarderen, omdat hij bespot wordt.

e. Wat al deze smarten grotelijks verzwaarde, was, dat hun toestand op 't ogenblik juist het omgekeerde was van wat hij vroeger geweest was, vers 7. Nu, *in de dagen harer ellende en harer ballingschap*, nu alles donker en somber is, is *zij indachtig aan alle haar gewenste dingen, die zij van oude dagen af gehad heeft*, en nu weet zij ze beter te waarderen dan vroeger, toen zij er het volle genot van had. God leert ons dikwijls de waarde van gunsten kennen door ze ons te doen missen, en tegenspoed is het zwaard te dragen voor hen, die er in vervallen zijn van het toppunt van voorspoed. Dit krenkte Davids hart toen hij verbannen was van Gods geboden, dat hij er aan gedacht, "hoe hij heenging onder de schare naar Gods huis," Psalm 42:5.

II. Hier wordt geklaagd over de zonden van Jeruzalem als de aanleidende oorzaak van al deze rampen, die zij uitgelokt hadden. Wie ook de werktuigen zijn, God is de auteur van al deze jammer, het is *de Heere, die haar bedroefd heeft*, vers 5, en Hij heeft het gedaan als een rechtvaardig Rechter, want *zij heeft gezondigd*.

1. Wat 't getal betreft, zijn haar zonden ontelbaar. Zijn haar smarten vele? Hare zonden zijn nog veel talrijker. "Het is, omdat haar zonden machtig vele zijn, dat de Heere haar bedroefd heeft". Zie Jeremia 30:14. Als een volk de overtredingen vermenigvuldigt, kunnen wij niet zeggen, zoals Job in zijn geval deed, dat God "hun wonden vermenigvuldigt zonder oorzaak", Job 9:17.

2. Wat de aard betreft, zijn zij uiterst snood, vers 8 : *Jeruzalem heeft zwaarlijk gezondigd*, heeft *zonde gezondigd* (staat er eigenlijk), heeft met volle bewustheid, opzettelijk gezondigd, heeft die zonde gezondigd, die boven alle andere zonden door de Heere gehaat wordt, de zonde van de afgoderij. De zonden van Jeruzalem, dat zulk een schone belijdenis heeft, en zulke schone voorrechten geniet zijn van alle zonden de ergste. *Zij heeft zwaarlijk gezondigd*, vers 8, en daarom, vers 9, is zij *wonderbaarlijk omlaag gedaald*. Erge zonden veroorzaken een wonderbaarlijk verderf, sommige werkers van de ongerechtigheid ontvangen een vreemde straf, Job 31:3. Er zijn zonden, die men duidelijk herkent aan de straf.

a. Zij hebben zelf met hardheid verdrukt en worden daarom zelf naar recht, verdrukt, vers 3 : *Juda is in gevangenis gegaan*, en dat *vanwege de ellende, vanwege de veelheid van de dienstbaarheid*, omdat de rijken onder hen de armen verdrukten en met hardheid deden dienen, en in 't bijzonder (zoals 't Chaldeeus omschrijft, omdat zij hun Hebreeuwse slaven verdrukten, wat hun verweten wordt in Jeremia 34:11. Onderdrukking was een van hun schreiende zonden, Jeremia 6:6, 7, en het is een zonde, die ten hemel schreit. Zij hebben zichzelf verlaagd en worden daarom naar recht verlaagd. *Allen achten haar onwaard*, vers 8, want *haar onreinigheid is in haar zomen*, aan haar klederen is te zien, dat zij in het slijk van de zonde gewenteld heeft. Niemand ken onze eer bevlekken, als wij ze zelf niet bezoedelen.

b. Zij zijn zeer zeker geweest, en zijn daarom rechtvaardiglijk verrast door deze ondergang, vers 9 : *Zij heeft niet gedacht aan haar uiterste*, zij nam de waarschuwing niet ter harte, die haar gegeven werd, om aan haar uiterste te denken, om te bedenken, wat het einde moest zijn van de goddelozen weg, die zij bewandelde, en daarom is zij *wonderbaarlijk omlaag gedaald*, opdat zij voelen zou, wat zij niet wilde vrezen, daarom *zal de Heere haar plagen wonderlijk maken*.

III. Hier wordt geklaagd over Jeruzalems vrienden, omdat zij vals en flauwhartig zijn, en zeer onvriendelijk. *Zij hebben allen trouwelooslijk met haar gehandeld*, vers 2, zodat zij in werkelijkheid *haast tot vijanden geworden zijn*. Die haar bedriegen hebben haar evenveel kwelling veroorzaakt als haar verstoorders. De stok, die onder ons breekt, kan ons evenveel nadeel doen, als de stok, die ons slaat, Ezra 29:6,7. Haar vorsten, die haar moesten beschermen, hebben geen moed genoeg, om de vijand het hoofd te bieden tot hun eigen bescherming, zij zijn als de herten, die bij het eerste alarm de vlucht nemen, zonder een poging te doen tot verdediging, ja, zij zijn als de herten, die verhongeren, omdat zij geen weide vinden en gaan daarom krachteloos henen voor het aangezicht des vervolgers, en omdat zij geen kracht hebben om te vluchten, worden zij spoedig ingehaald en vallen als een weerloze prooi de vijand in handen. Hare naburen zijn niet hulpvaardig, want,

1. *Zij heeft geen helper*, vers 7, zij konden niet of zij wilden niet, ja,

2. *Zij heeft geen trooster*, niemand, die medelijden met haar heeft, of een middel aangeeft om haar smarten te verlichten, vers 7, 9. Zoals Jobs vrienden zagen zij, dat het nergens toe diende, zo groot was haar jammer, en *moeilijke vertroosters* zijn allen in zulk een geval.

IV. Over dit alles wordt geklaagd bij Jeruzalems God en alles wordt opgedragen aan Zijn goedertierenheid en ontferming, vers 9 : *"Heere zie mijn ellende aan*, en neem er kennis van" en, vers 11 : *"Zie, Heere en aanschouw*, neem Uw maatregelen". De enige manier om onze last rustig te dragen, is die eerst op God te werpen, en het Hem over te laten om met ons te doen, zoals Hem goeddunkt.

Klaagliederen 1:12-22

De klachten hier zijn, wat haar inhoud betreft dezelfde als die in het voorgaande deel van het hoofdstuk, maar in deze verzen erkent de profeet, in naam van de treurende kerk, meer in 't bijzonder de hand van God in deze rampen, en de rechtvaardigheid van Zijn hand.

I. De kerk maakt hier, in haar ellende, haar beproeving groot, en toch niet groter dan zij was, haar zuchten waren niet zwaarder dan haar slagen. Zij beroept zich op al haar aanschouwers: *Aanschouw en ziet of er een smart is die mij werd aangedaan*, vers 12. Dit kon misschien naar waarheid gezegd worden van Jeruzalems smarten, maar wij zijn al te geneigd het op ons toe te passen, als wij in moeite zijn, en meer dan redelijk is. Omdat onze eigen last ons het meest drukt, en wij ons zelf niet kunnen overreden, er ons mee te verzoenen, zijn wij gereed om uit te roepen: Zeker, nooit was er *een smart, gelijk mijn smart*, maar als al onze smart bij die van anderen werd gevoegd, en zij werd dan in gelijke delen verdeeld, dan zou ieder van ons zeggen: "Ik bid u, geef mij de mijne terug."

II. Zij ziet hier over de werktuigen heen naar de auteur van haar smarten, en erkent, dat zij alle door Hem besloten, bevolen en beschikt zijn: *Het is de Heere, die mij bedroefd heeft* en Hij heeft mij bedroefd, omdat Hij vertoornd is tegen mij, de grootheid van Zijn ongenoegen kan afgemeten worden naar de grootheid van mijn jammer, Hij heeft het gedaan, ten dage van de hittigheid Zijns toorns, vers 12. Beproevingen kunnen niet anders dan ons zeer smarten, als wij zien, dat zij het gevolg zijn van Gods gramschap: en dat doet de kerk hier:

1. Zij is als iemand, die de koorts heeft, en die koorts is van God gezonden: *"Hij heeft een vuur in mijn beenderen gezonden*, vers 13, een bovennatuurlijk vuur, "waarover Hij geheerst heeft, zodat hun gebeenten uitgebrand zijn als een haard," Psalm 102:4, verteerd door pijnen en verdord."

2. Zij is als iemand in een net: hoe meer zij zich inspant er uit te komen, des te meer raakt zij er in verward, en dit net is door God uitgezet. "Mijn vijanden zouden geen succes hebben gehad met hun listen, als God geen "net had uitgebreid voor mijne voeten."

3. Zij is als iemand in een woestijn, wiens weg vol hindernissen is, eenzaam, en vermoeiend. "Hij heeft mij achterwaarts doen keren, zodat ik niet voort gaan, Hij heeft mij woest gemaakt, zodat ik niets heb om mij te steunen, maar de gehele dag ziek ben."

4. Zij is als iemand onder een juk geen juk om te werken, maar om boete te doen, haar hals en voeten zijn bijeengebonden, vers 14 :*Het juk van mijn overtredingen is saamgebonden door Zijn hand*. Wij worden nooit verstrikt in een juk dan dat door onze eigen overtredingen gevormd wordt. "De zondaar zal met de banden van zijn zonde vastgehouden worden," Spreuken 5:22. Het juk van Christus' geboden is een zacht juk, Mattheus 11:30, maar dat van onze overtredingen is hard. De Schrift zegt ons, dat God ons dit juk aanbiedt, als Hij ons schuldig vindt, en Hij brengt ons in die inwendige smarten en uitwendige moeilijkheden, die wij door onze zonden verdiend hebben. Wanneer het geweten, als Zijn afgevaardigde, ons overgeeft aan Zijn oordeel, dan is het juk aangebonden en door de hand van Zijn rechtvaardigheid samengevlochten, en niets dan de hand van Zijn vergevende genade zal het ontbinden.

5. Zij is als een, *die in het stof ligt, en Hij is het, die alle wijze sterken vertreden heeft*, en hun de kracht ontnomen om staande te blijven, en hen neergeveld door het een oordeel na het andere, en hen laten vertreden door hun trotse overwinnaars, vers 15. Ja, zij is als een in een wijnpers, niet alleen getreden, maar gebroken, verbrijzeld als druiven in de wijnpers van Gods gramschap, en haar bloed is uitgeperst als wijn, en het is God, die de jonkvrouwe, de dochter van Juda getreden heeft.

6. Zij is in de hand van haar vijanden, en het is de Heere, die *haar in hun handen gegeven heeft*, vers 14. *Hij heeft mijne kracht doen vervallen*, zodat ik niet in staat ben hun het hoofd te bieden, ja, niet alleen niet in staat om tegen hen op te staan, maar niet in staat om van onder hen op te staan, en *Hij heeft mij in hun handen gegeven*, ja, vers 15, *Hij heeft een bijeenkomst over mij uitgeroepen, om mijn jongelingen te verbreken*, en het is een ijdele gedachte om zo'n bijeenkomst tegen te staan, en wederom, vers 17 :*De Heere heeft van Jakob geboden, dat die rondom hen zijn, zijn tegenpartijders zouden zijn*. "Hij, die zo vaak de verlossingen Jakobs geboden had", Psalm.44:5, gebiedt nu een aanval tegen Jakob, omdat Jakob de geboden van Zijn wet niet gehoorzaamd heeft.

III. Terecht vraagt zij om het medelijden en erbarmen van de aanschouwers van haar jammer, vers 12 :*Gaat het ulieden niet aan, gij allen die over de weg gaat? Kunt gij mij zien zonder iets te gevoelen? Wat, zijn uw harten van steen en uw ogen van marmer, dat gij mij geen enkele gedachte, of blik, of traan schenken kunt, als blijk van medegevoel? Zijt gij dan geen vlees en bloed? Hebt gij er dan geen belang bij, dat het huis van uw buurman in brand staat? Zo zijn er, die geen deel nemen in Zions rampen en smarten, zij bekommeren zich niet over de verbreking van Jozef*. Hoe treffend roept zij hun medegevoel in! vers 18 :*Hoort toch alle gij volkeren, ziet mijn smart*, hoort mijne klachten, en ziet of ik er reden toe heb. Deze bede is gelijk aan die van Job, Hoofdstuk 19:21:"Ontfermt u mijner ontfermt u mijner, o gij mijn vrienden!" Een last drukt niet zo zwaar, als onze vrienden medelijden met ons hebben, en hun tranen mengen met de onze, want dat is een bewijs, dat wij niet veracht zijn, wat gewoonlijk in beproeving meer gevreesd wordt dan iets anders.

IV. Zij rechtvaardigt haar smart, hoe groot ook, om deze rampen, vers 16 :*Terwille van deze dingen ween ik*, des nachts ween ik, vers 2, als niemand mij ziet, *mijn oog, mijn oog vliet af van water*. Deze wereld is een tranendal voor Gods volk. Zions zonen zijn dikwijls Zions rouwdraggers. *Zion breidt haar handen uit*, vers 17, wat hier eer een uiting van wanhoop dan van verlangen is, zij slaat haar handen uit, als een, die alles verloren geeft. Laat ons zien welke reden zij opgeeft voor deze hartstochtelijke smart.

1. Haar God heeft zich aan haar omtrokken, en Micha, die slechts goden van goud had, riep, toen zij hem ontstolen werden: "Wat heb ik nu meer? Wat is het dan, dal gij tot mij zegt: Wat is u? De kerk klaagt hier uitermate, want zegt zij: De Trooster, die mijn ziele zou verkwikken, is verre van mij." God is de Trooster, Hij placht het voor haar te zijn, Hij alleen kan werkelijk troost geven, Zijn woord is het, dat troostredenen spreekt, Zijn Geest is het, die ze tot ons spreekt. Zijn vertroosting is versterkend, in staat om "de ziel te verkwikken," ze op te heffen, wanneer zij als verzonken is en wij daar machteloos bij staan, maar nu is Hij weggegaan in misnoegen, "Hij is verre van mij, en ziet mij van verre." Het is geen wonder, dat de zielen van de heiligen bezwijken, als God, die de enige Trooster is, die hen verkwikken kan, Zich op een afstand houdt.

2. Haar kinderen zijn van haar verwijderd, en niet in staat haar te helpen, om hen is het, dat zij weent, als Rachel om de hare, "omdat zij niet zijn, en daarom weigert zij getroost te worden. Hare kinderen zijn verwoest, omdat de vijand de overhand heeft tegen hen: Er is niemand van alle de kinderen, die haar zachtkens leidt," Jesaja 51:18, zij kunnen zichzelf niet helpen, en hoe zouden zij haar helpen? Beide, de jonkvrouwen en de jongelingen, die haar vreugde en haar hoop waren, *zijn in de gevangenis gegaan*, vers 18. "Van de Chaldeëen wordt gezegd, dat zij de jongelingen noch de maagden verschoonden, noch het schone geslacht, noch de bloeitijd des levens", 2 Kronieken 36:17.

3. Haar vrienden lieten haar in de steek sommigen wilden haar geen verkwikking geven en anderen konden niet. *Zij breidt haar handen uit*, als om verkwikking te vragen, maar *er is geen trooster voor haar*, vers 17, niemand, die troosten kan, en niemand, die 't zou willen, zij riep tot haar liefhebbers, en noemde ze haar liefhebbers om hen te bewegen haar te helpen, maar zij hebben haar bedrogen, het bleek, dat zij waren als de beken in de zomer voor de dorstige wandelaar, Job 6:15. Wij worden gewoonlijk bedrogen en teleurgesteld door het schepsel, waarop wij ons hart stellen en waaraan wij onze verwachtingen ontlenen. Haar afgoden waren haar liefhebbers. Egypte en Assyrië waren haar vertrouwden. Maar zij bedrogen haar. Die haar het hof maakten, in haar voorspoed, schuwden haar en hield en zich vreemd van haar in haar tegenspoed. Gelukkig zijn zij, die God tot hun vriend hebben gemaakt, en Zijn liefde bewaren, want Hij zal hen niet bedriegen.

4. Zij, wier plicht het was haar te leiden waren buiten machte haar enige dienst te bewijzen. De *priesters* en de *oudsten*, die aan 't hoofd van de zaken hadden moeten staan, stierven van honger, vers 19, zij *hebben de geest gegeven, als zij spijsze voor zich zochten, zij gingen brood bedelen*, om in het leven te blijven. Inderdaad de honger is zwaar in het land, als er geen brood is voor de wijze, als de priesters en de oudsten van honger sterven. De priesters en de oudsten moesten haar troosters zijn, maar hoe zouden zij anderen troosten, als zij zelf troosteloos waren? Zij horen, dat ik zucht, wat een oproep voor hen moest zijn om mij te hulp te komen, maar ik heb geen trooster. Gij hebt vriend en metgezel ver van mij gedaan.

5. Haar vijanden waren haar te sterk, en zij juichten over haar. Zij hadden de overhand, vers 16. Van buiten heeft mij het zwaard beroofd en doodt al wat het tegenkomt, en van binnen zijn alle levensmiddelen door de belegeraars afgesneden, zodat er is als de dood, dat is honger, die even erg is als pestilentie, of nog erger, van buiten het zwaard, uit de binnenkameren de verschrikking, Deuteronomium 32:25. En evenals de vijanden, die de werktuigen van het onheil waren, zeer wreed waren, zo weren het ook degenen, die toeschouwers waren, de Edomieten en de Ammonieten, die Israël een kwaad hart toedroegen: *Zij horen mijn kwaad en zij zijn vrolijk, dat Gij het gedaan hebt* vers 21, zij verblijden zich in het kwaad zelf, en zij verblijden zich dat het Gods werk is, zij verblijden zich, dat God en Zijn Israël het oneens geworden zijn, en dienten gevolge behandelen zij hen als vreemden. Jeruzalem is als een afgezonderde vrouw onder hen, die zij bang zijn om aan te raken en die zij schuwen, vers 17. Om al deze redenen kan het geen verwondering wekken, en ook kan zij niet berispt worden, dat haar zuchtingen vele zijn, om haar tegenwoordige smart en dat haar hart mat is, uit vrees voor wat nog komen zal.

V. Zij rechtvaardigt God in al wat over haar gebracht wordt, en erkent, dat zij deze strenge kastijding verdiend heeft om haar zonden. Het juk, dat zo zwaar drukt, en zo vast bindt, is *het juk van haar overtredingen*, vers 14. De boeien, waardoor wij gebonden zijn, zijn ons eigen werk, en het is onze eigen roede, waarmee wij geslagen worden. Wanneer de kerk hier

gesproken had, alsof zij dacht, dat de Heere streng was, dan doet zij wel, haar fout te herstellen, ten minste zich te verklaren, door te erkennen, vers 18 :*De Heere is rechtvaardig* Hij doet ons geen onrecht, door ons zo te behandelen, ook kunnen wij Hem niet beschuldigen van onrechtvaardigheid daarin, hoe onrechtvaardig de mensen zijn, wij zijn zeker, dat *de Heere rechtvaardig is*, en Zijn rechtvaardigheid openbaar maakt, hoewel hun wetten met de Zijne in tegenspraak zijn. Welke de moeilijkheden zijn, waarmee het God behaagt ons te beproeven, wij moeten erkennen, dat Hij daarin rechtvaardig is, zij begrijpen noch Hem noch ons zelf, als wij het niet erkennen, 2 Kronieken 12:6. Zij erkent de gerechtigheid van Gods daden, door de ongerechtigheid van haar eigene te erkennen: *Ik ben Zijn mond weerspanning geweest*, vers 18, en wederom, vers 20 :*Ik ben zeer weerspanning geweest*. Wij kunnen geen kwaad genoeg van de zonde zeggen, en onze eigene zonde moeten wij altijd de ergste noemen, moeten die weerspanning, en opstand tegen God noemen, voor alle ware boetvaardigen is de zonde zeer smartelijk. Dat is het, wat zwaarder op haar drukt dan de beproevingen, waaronder zij gebukt gaat: *Mijn ingewand is beroerd, het rommelt als de zee, wanneer zij beroerd is, Mijn hart heeft zich omgekeerd in het binnenste van mij, het is rusteloos, het is onderste boven gekeerd, want ik ben zeer weerspanning geweest*. Smart over de zonde moet grote smart zijn en de ziel treffen.

VI. Zij beroept zich voor haar tegenwoordig lot, beide, op de genade en op de rechtvaardigheid van God.

1. Zij beroept zich op Gods genade wegens haar smarten, die haar tot een geschikt voorwerp van Zijn medelijden hadden gemaakt, vers 20 *Aanzie, Heere, want ik ben bang*, neem kennis van mijn lot, en neem zulke maatregelen tot mijn verlichting, als U goeddunkt. Het is een troost voor ons, dat de rampen, die onze geest neerdrukken, onbedekt zijn voor Gods oog.

2. Zij beroept zich op Gods rechtvaardigheid voor het onrecht, dat haar vijanden haar aangedaan hebben, vers 21, 22: *Gij zult de dag voortbrengen, die Gij uitgeroepen hebt*, de dag, die bepaald is in de raad van God en bekend gemaakt in de profetieën, als Zijn vijanden die wij nu vervolgen, zullen zijn gelijk ik ben, als de beker van de zwijmeling, die nu in mijn handen is gegeven, in hun handen zal gegeven worden.

3. Het kan ook als een gebed gelezen worden: "Moge de bepaalde dag komen" en verder: "Laat al hun kwaad voor Uw aangezicht komen, laat het gedacht, laat het vergolden worden: neem wraak op hen voor al het onrecht, dat zij mij gedaan hebben", Psalm 119:14, 15, verhaast de tijd, dat gij hun zult doen om hun overtredingen, gelijk als Gij mij gedaan hebt vanwege mijn overtredingen. Dit gebed heeft de betekenis van een protest tegen alle gedachten aan gemeenschap met hen en van een voorspelling van hun ondergang, en stemt in met wat God in Zijn woord er van gezegd had. Onze gebeden mogen en moeten overeenstemmen met Gods Woord, en wij moeten vragen om de dag, die God hier geroemd heeft, en om geen andere. En hoewel wij verplicht zijn onze vijanden liefderijk te vergeven, en voor hen te bidden, toch mogen wij in geloof bidden om de vervulling van wat God gesproken heeft tegen Zijn vijanden en die van Zijn kerk, die zich niet willen bekeren en Hem de ere geven.

HOOFDSTUK 2

1 Aleph. Hoe heeft de Heere de dochter Sions in Zijn toorn bewolkt? Hij heeft de heerlijkheid van Israel van den hemel op de aarde nedergeworpen; en Hij heeft aan de voetbank Zijner voeten niet gedacht in den dag Zijns toorns.

2 Beth. De Heere heeft al de woningen Jakobs verslonden, en heeft ze niet verschoond; Hij heeft de vastigheden der dochter van Juda afgebroken in Zijn verbolgenheid, Hij heeft gemaakt, dat zij de aarde raken; Hij heeft het koninkrijk en deszelfs vorsten ontheilgd.

3 Gimel. Hij heeft, in ontsteking des toorns, den gehelen hoorn Israels afgehouden; Hij heeft Zijn rechterhand achterwaarts getrokken, toen de vijand kwam, en Hij is tegen Jakob ontstoken als een vlamvend vuur, dat rondom verteert.

4 Daleth. Hij heeft Zijn boog gespannen als een vijand; Hij heeft zich met Zijn rechterhand gesteld als een tegenpartijder, dat Hij doodde al de begeerlijke dingen der ogen; Hij heeft Zijn grimmigheid in de tent der dochter Sions uitgestort als een vuur.

5 He. De Heere is geworden als een vijand; Hij heeft Israel verslonden, Hij heeft al haar paleizen verslonden. Hij heeft deszelfs vastigheden verdorven; en Hij heeft bij de dochter van Juda het klagen en kermen vermenigvuldigd.

6 Vau. En Hij heeft Zijn hut met geweld afgerukt, als een hof, Hij heeft Zijn vergaderplaats verdorven; de HEERE heeft in Sion doen vergeten den hoogtijd en den sabbat, en Hij heeft in de gramschap Zijns toorns den koning en den priester smadelijk verworpen.

7 Zain. De Heere heeft Zijn altaar verstoten. Hij heeft Zijn heiligdom te niet gedaan, Hij heeft de muren harer paleizen in des vijands hand overgegeven; zij hebben in het huis des HEEREN een stem verheven als op den dag eens gezetten hoogtijds.

8 Cheth. De HEERE heeft gedacht te verderven den muur der dochter Sions; Hij heeft het richtsnoer daarover getogen, Hij heeft Zijn hand niet afgewend, dat Hij ze niet verslonde; en Hij heeft den voormuur en den muur te zamen treurig gemaakt, zij zijn verzwakt.

9 Teth. Haar poorten zijn in de aarde verzonken; Hij heeft haar grendelen verdorven en gebroken; haar koning en haar vorsten zijn onder de heidenen; er is geen wet; haar profeten vinden ook geen gezicht van den HEERE.

10 Jod. De oudsten der dochter Sions zitten op de aarde, zij zwijgen stil, zij werpen stof op hun hoofd, zij hebben zakken aange gord; de jonge dochters van Jeruzalem laten haar hoofd ter aarde hangen.

11 Caph. Mijn ogen zijn verteerd door tranen, mijn ingewand wordt beroerd; mijn lever is ter aarde uitgeschud, vanwege de breuk der dochter mijns volks; omdat het kind en de zuigeling op de straten der stad in onmacht zinken;

12 Lamed. Als zij tot hun moeders zeggen: Waar is koren en wijn, als zij op de straten der stad in onmacht zinken, als de verslagenen; als zich hun ziel uitschudt in den schoot hunner moeders.

13 Mem. Wat getuigen zal ik u brengen, wat zal ik bij u vergelijken, gij dochter Jeruzalems? Wat zal ik bij u vergelijken, dat ik u trooste, gij jonkvrouw, dochter Sions, want uw breuk is zo groot als de zee, wie kan u helen?

14 Nun. Uw profeten hebben u ijdelheid en ongerijmdheid gezien, en zij hebben u uw ongerechtigheid niet geopenbaard, om uw gevangenis af te wenden, maar zij hebben voor u gezien ijdele lasten en uitstotingen.

15 Samech. Allen, die over weg gaan, klappen met de handen over u, zij fluiten en schudden hun hoofd over de dochter Jeruzalems, zeggende: Is dit die stad, waar men van zeide, dat zij volkomen van schoonheid was, een vreugde der ganse aarde?

16 Pe. Al uw vijanden sperren hun mond op over u, zij fluiten en knersen met de tanden, zij zeggen: Wij hebben haar verslonden; dit is immers de dag, dien wij verwacht hebben, wij hebben hem gevonden, wij hebben hem gezien.

17 Ain. De HEERE heeft gedaan, wat Hij gedacht had, Hij heeft Zijn woord vervuld, dat Hij bevolen had van oude dagen; Hij heeft afgebroken en niet gespaard; en Hij heeft den vijand over u verblijd, Hij heeft den hoorn uwer tegenpartijders verhoogd.

18 Tsade. Hun hart schreeuwde tot den Heere: O gij muur der dochter Sions, laat dag en nacht tranen afvlieten als een beek; geef uzelve geen rust, uw oogappel houde niet op!

19 Koph. Maak u op, maak geschrei des nachts in het begin der nachtwaken, stort uw hart uit voor het aangezicht des Heeren als water; hef uw handen tot Hem op voor de ziel uwer kinderkens, die in onmacht gevallen zijn van honger, vooraan op alle straten.

20 Resch. Zie, HEERE, aanschouw toch, aan wien Gij also gedaan hebt; zullen dan de vrouwen haar vrucht eten, de kinderkens, die men op de handen draagt? Zullen dan de profeet en de priester in het heiligdom des HEEREN gedood worden?

21 Schin. De jongen en de ouden liggen op de aarde op de straten; mijn jonkvrouwen en mijn jongelingen zijn door het zwaard gevallen; Gij hebt ze in den dag Uws toorns gedood, Gij hebt ze geslacht en niet verschoond.

22 Thau. Gij hebt mijn verschrikkingen van rondom geroepen, als tot een dag eens gezetten hoogtijds; en er is niemand aan den dag des toorns des HEEREN ontkomen of overgebleven; die ik op de handen gedragen en opgetogen heb, die heeft mijn vijand omgebracht.

De tweede alfabetische elegie is in dezelfde treurige toon gezet als de eerste, en de inhoud is in hoofdzaak dezelfde, zij begint als de eerste, met Eca: "Hoe droevig is ons lot! helaas!"

I. Hier wordt kennis genomen van de toorn van Zions God als de oorzaak van haar rampen, vers 1-9.

II. Hier wordt kennis genomen van de smart van Zions kinderen, als het gevolg van haar rampen, vers 10-19.

III. Er wordt over geklaagd bij God en de zaak aan zijn goedgunstige overweging opgedragen, vers 20-22. De hand, die gewond heeft, moet ook helen.

Klaagliederen 2:1-9

Het is een zeer treurige voorstelling, die hier gegeven wordt van de toestand van Gods kerk, van Jakob en Israël, van Zion en Jeruzalem, maar de nadruk schijnt in deze verzen voortdurend gelegd te worden op de hand van God in deze rampen, waaronder zij zuchten. Het is niet zo zeer, dat die en die dingen gedaan zijn, maar, dat God ze gedaan heeft, die toornig blijkt te zijn tegen hen, Hij is het, die hen kastijdt, en hen kastijdt in toorn en verbolgenheid, Hij is hun vijand geworden, en strijdt tegen hen, en dat is gal en alsem in haar beproeving en haar ellende.

I. Er was eens een tijd, toen God Zich verheugde over Zijn kerk, en zich haar vriend betoonde, en voor haar optrad. Maar nu is Hij tegen haar misnoegd, Hij is vertoornd tegen haar en treedt tegen haar op en behandelt haar als een vijand. Dit wordt hier veelvuldig herhaald en bitter betreurd. Wat Hij gedaan heeft, heeft Hij in Zijn toorn gedaan, dat maakt de dag van heden tot een treurige dag voor ons, dat het *de dag is Zijns toorns*, vers 1, en wederom, vers 2, het is *in zijn verbolgenheid*, en, vers 3, *in ontsteking des toorns*, dat Hij *nedergeworpen en afgehouwen heeft*, en vers 6, *in de gramschap Zijns toorns*. Hun, die Gods gunst weten te waarderen, schijnt niets vreselijker dan Zijn toorn, een straf uit liefde is gemakkelijk te dragen, maar verwijten uit liefde slaan diepe wonden. Het is Gods toorn, die *ontstoken is tegen Jakob als een vlamvend vuur*, vers 3, en het is een verterend vuur, het *verteert rondom*, het verteert al haar eer en al haar goed. Dat is *de grimmigheid* die Hij *heeft uitgestort als een vuur*, vers 4, als het vuur en de zwavel, die op Sodom en Gomorra regenden, maar het was hun zonde, die het vuur aanstak. God is zo'n teder vader voor Zijn kinderen, dat wij verzekerd kunnen zijn, dat Hij nooit tegen hen vertoornd is dan wanneer zij Hem tergen, en Hem reden geven om toornig te zijn, en ook is Zijn toorn niet groter dan de oorzaak er van. Gods verbond met hen betekende dat "zo zij Zijn stem gehoorzaamden, Hij de vijand van hun vijanden zou zijn," Exodus 23:22, en dat was Hij ook geweest, zolang zij zich aan Hem hielden, maar nu is Hij hun vijand, ten minste Hij is *als een vijand*, vers 5. Hij heeft Zijn boog gespannen als een vijand, vers 4. Hij stond *met Zijn rechterhand* uitgestrekt tegen hen, en een getrokken zwaard er in *als een vijand*. In werkelijkheid is God geen vijand voor Zijn volk, neen, zelfs niet als Hij vertoornd is tegen hen, en hen in Zijn toorn kastijdt. Wij kunnen ernstig misnoegd zijn tegen onze dierbaarste vrienden en verwanten, tegen wie wij toch in de verste verte geen vijandschap gevoelen. Maar soms is Hij als een vijand voor hen, als al Zijn leidingen met hen naar allen schijn de strekking hebben tot hun verderf, als alle dingen tegen hen schijnen te zijn en niets voor hen. Maar gezegend zij God, Christus is onze Vrede, onze Vredemaker, die de vijandschap gedood heeft, en in Hem kunnen wij welgezind zijn jegens onze wederpartij, en het is wijs van ons, als wij het doen, sinds het tevergeefs is met Hem te twisten, en Hij ons voordelige vredesvoorwaarden aanbiedt.

II. Er was eens een tijd, toen Gods kerk schitterde in glans en luister, en grote invloed had op de volken, maar nu *heeft de Heere de dochter Zions bewolkt*, vers 1, met een donkere wolk, die verschrikkelijk is voor haar, en door welke zij Zijn aangezicht niet zien kan, *een dikke wolk* (dat is eigenlijk de betekenis), een zwarte wolk, die al haar heerlijkheid verdonkert, en haar uitnemendheid verbergt, niet zo'n wolk als die, waaronder God hen door de woestijn leidde, of die, waarin God bezit nam van de tempel en die vervulde met Zijn heerlijkheid, neen, nu is die zijde van de wolk naar hen toegekeerd, die naar de Egyptenaars gekeerd was in de Rode Zee. "Hij heeft de heerlijkheid van Israël van de hemel op de aarde nedergeworpen, hun vorsten", 2 Samuel 1:19, de waarneming van hun godsdienst, de heerlijkheid des heiligdoms, al, wat hen aanbeval in de genegenheid en achting van hun naburen, en hen beminnelijk maakte, wat hen tot de hemel toe verhoogd had, was nu verwelkt en verdwenen, omdat God het bewolkt had.

Hij heeft de gehelen hoorn Israëls afgehouden, vers 3, al zijn schoonheid en majesteit, Psalm 132:11, al zijn overvloed en volheid, en al zijn macht en gezag. Zij hadden in hun trots de hoorn tegen God verhoogd, en daarom heeft God die met recht *afgehouden*. Hij maakte hen machtig om weerstand en tegenstand te bieden aan hun vijanden, *Hij heeft Zijn rechterhand achterwaarts getrokken*, zodat zij niet in staat waren, de slag, die zij gaven, te doen aankomen, noch de slag, die hun gegeven werd, af te weren. Wat kan hun rechterhand doen tegen de vijand, als God die achterwaarts trekt, of doet verdorren, als die van Jerobeam? Aldus werd *de heerlijkheid van Israël neergeworpen*, toen het volk, beroemd om zijn moed, niet in staat was stand te houden, noch de dienst naar behoren waar te nemen.

III. Er was eens een tijd, toen Jeruzalem en de steden van Juda sterk en wel verdedigd, de inwoners vertrouwen inboezemden en door de vijand als onneembaar met rust gelaten werden. Maar nu heeft de Heere ze in Zijn toorn verslonden, zij zijn verdwenen, de kastelen en grensvestingen zijn genomen, en de invallers ontmoeten geen tegenstand, de statige bouwwerken, die hun kracht en schoonheid waren, zijn neergehaald en verwoest.

1. De Heere heeft in Zijn toorn *alle de woningen Jakobs verslonden*, vers 2, beide de steden en de dorpen, zij zijn verbrand, of anderszins verstoord, zo geheel verwoest, dat zij verslonden schijnen te zijn, en er niets meer van teruggevonden wordt. Hij heeft *verslonden en niet verschoond*. Men zou gedacht hebben, dat het jammer was, dat zulke rijke huizen, zo goed gebouwd en zo goed gemeubeld, geheel verwoest werden, en dat er enige verschoning gebruikt had moeten worden met de arme inwoners, die aldus verdreven, en gedwongen werden om een woonplaats te zoeken, maar Gods gewone barmhartigheid scheen te ontbreken, Hij heeft *Israël verslonden* zoals een leeuw zijn prooi verslindt, vers 5.

2. Niet alleen de gewone huizen, maar zijn paleizen, *alle haar paleizen*, de woningen van de vorsten en aanzienlijken, vers 5, hoewel die zeer statig en rijk, sterk en wel bewaakt waren. Als Gods oordelen met een bepaalde opdracht komen, maken zij paleizen en hutten met de grond gelijk, en verslinden ze met evenveel gemak. Als paleizen bevekt zijn door zonde, zoals de hun, dan moeten ze verwachten bezocht te zullen worden door een vloek, die ze zal verteren, met zijn houten en zijn stenen, Zacheria 5:4.

3. Hij heeft niet alleen hun woonplaatsen, maar ook *hun vastigheden*, hun kastelen, sterkten en versterkte steden *verdorven*. Deze heeft Hij *afgebroken in Zijn verbolgenheid en gemaakt, dat zij de aarde raken*, zullen zij Zijn oordelen ook in de weg staan, en hun voortgang belemmeren? Neen, zij moeten vallen als bladeren in de herfst, zij moeten tot op de fondamenteën afgebroken, en met de grond gelijk gemaakt worden, vers 2. En wederom, veraf 5: *Hij heeft zijn vastigheden verdorven*, want hoe konden zij bestaan tegen God? "En zo heeft Hij bij de dochter van Juda het klagten en kermen vermenigvuldigd, want zij moesten wel in vreselijke ontsteltenis zijn, toen zij zagen, dat al wat hun verdediging uitmaakte weg was". Dit wordt opnieuw gezegd, vers 6-9. En om de paleizen te verslinden, *heeft Hij de muren harer paleizen in des vijands hand overgegeven*, die ze beschermden, en als die afgebroken zijn, is het met de paleizen zelf spoedig gedaan. De muren van de paleizen kunnen ze niet beschermen, tenzij God zelf er een muur van vuur om heen bouwt. Dat deed God *in Zijn toorn*, en toch heeft Hij het met overleg gedaan. Het is het gevolg van voorafgaand overleg, het is gedaan door wijze en onveranderlijke beschikkingen, want de Heere "heeft gedacht te verderven de muur van de dochter Zions," Hij bracht het Chaldeeuwse leger opzettelijk voor deze strafoefening. De verwoestingen, die God in Zijn kerk aanricht, zijn alle naar Zijn raad, "Hij zal volbrengen, wat over ons bescheiden is, ook hetgeen het meest onaangenaam voor ons is.

Maar, als het zover is, heeft Hij het richtsnoer getogen, om nauwkeurig de maat vast te stellen, tot hiertoe zal de verwoesting gaan en verder niet, er zal niet meer afgesneden worden, dan wat er voor bestemd is. Of, het richtsnoer van de woestigheid wordt bedoeld", Jesaja 34:11, om alles gelijk te maken, want Hij zal Zijn werk voortzetten, *Hij heeft Zijn hand niet afgewend, dat Hij ze niet verslonden*, Zijn rechterhand, die Hij tegen Zijn volk uitstreckte *als een vijand* vers 4. Zover, als het doel reikt zal ook de uitvoering gaan, en Zijn hand zal Zijn raad volkomen uitvoeren, en niet afgewend worden. "Daarom heeft Hij de voormuur en de muur, waarover het volk zich verheugd had, en waarop zij zich misschien vrolijk gemaakt hadden, treurig gemaakt, en zij zijn verzwakt, de muur en de voormuur, of de borstwering er op, vielen tezamen, en werden aan elkanders troost overgelaten". Haar poorten zijn in een oogwenk verdwenen, zodat men denken zou, dat zij door hun eigen gewicht in de aarde verzoeken waren, en "Hij heeft haar grendelen verdorven en verbroken, die grendelen van Jeruzalems poorten, die Hij vroeger sterk gemaakt had", Psalm 147:13. Poorten en grendelen zullen ons niet helpen, als God Zijn bescherming aan ons onttrokken heeft.

IV. Er was eens een tijd, toen hun regering bloeide, hun vorsten in aanzien stonden, hun koninkrijk groot was onder de volken, en de weegschaal van de macht naar hun zijde overhelde, maar nu is alles anders: *Hij heeft het koninkrijk en zijn vorsten ontheiligd*, vers 2. Eerst hadden zij zich zelf ontheiligd door hun afgoderij, en daarna behandelde God hen als zodanig, Hij wierp hen op de mesthoop, de geschiktste plaats voor hen. Hij had hun heerlijkheid, die als heilig beschouwd werd, (wat wij majesteit noemen) overgegeven om vertreden en ontheiligd te worden, en het is geen wonder, dat de koning en de priester, wier persoon altijd als eerwaardig en onschendbaar beschouwd werd, door iedereen veracht worden, als God *in de gramschap Zijns toorns, de koning en de priester smadelijk verworpen heeft*, vers 6. Hij heeft hen verlaten, Hij oordeelt, dat zij niet langer de eer waard zijn van het verbond des priesterschap en des koninkrijks, maar, dat zij beide verbeurd hebben, en dan wordt Zedekia, de koning, met verachting behandeld, en Seraja, de hoofdpriester, als een misdadiger ter dood gebracht. De kroon is hun van 't hoofd gevallen, want *haar koning en haar vorsten zijn onder de heidenen*, vers 9, zij worden gehoond en behandeld, niet als gewone mensen, maar als mensen van de laagste soort, zonder enige achting voor hun persoon. Het is rechtvaardig van God om door Zijn oordelen te verlagen, die zichzelf verlaagd hebben door hun zonde.

V. Er was eens een tijd, toen de geboden Gods onder hen bewaard werden, in volle kracht en zuiverheid, en dat zij die tekenen van Gods tegenwoordigheid onder hen hadden, maar nu waren ze van hen weggenomen, dat deel van Israëls heerlijkheid, dat inderdaad zijn grootste heerlijkheid was, was verdwenen.

1. De ark was de voetbank van God, onder het verzoendeksel, tussen de cherubim, dit was het heiligste van alle symbolen van Gods tegenwoordigheid (zie werd Zijn voetbank genoemd, 1 Kronieken 28:2- Psalm 99:5, 132:1, daar rustte de "schechina," de wolk, en met het oog daarop werd Israël dikwijls beschermd en gered, maar nu gedacht Hij Zijn voetbank niet meer. Het schijnt, dat Hij toegelaten had, dat de ark zelf in handen van de Chaldeëen gevallen was. Daar God vertoornd was, wierp Hij ze weg, want zij zal niet langer Zijn voetenbank zijn, de aarde zal het zijn, zoals zij geweest was voordat de ark het was, Jesaja 66:1. Van hoe weinig waarde zijn de tekenen van Zijn tegenwoordigheid, wanneer die tegenwoordigheid zelf er niet meer is! Ook was het niet voor 't eerst, dat God Zijn ark in de gevangenis gaf, Psalm 78:61. God en Zijn koninkrijk kunnen bestaan zonder die voetbank.

2. Zij, die de dienst hadden verricht van de heilige dingen, de *begeerlijke dingen van de ogen in de tent van de dochter Zions*, vers 4, waren *reiner dan de sneeuw, witter dan melk* geweest, Hoofdstuk 4:7, niemand was begeerlijker in de ogen van alle goede mensen geweest, dan die de dienst van de tabernakel waarnamen. Maar nu zijn zij gedood en hun bloed is met hun offeranden vermengd. Zo is de priester met de koning veracht. Als zij, die begeerlijk waren voor het oog in Zions tabernakel gedood zijn dan moet daarin de hand van God erkend worden, "Hij heeft het gedaan, en het gehele huis Israëls moet deze brand, die de Heere aangestoken heeft, bewenen, als in het geval van Nadab en Abihu", Leviticus 10:6.

3. De tempel was Gods tabernakel (zoals de tabernakel, in zijn tijd, Zijn tempel genoemd werd) Psalm 27:4), en deze heeft Hij *met geweld afgerukt*, vers 6, de pinnen ervan heeft Hij *uitgerukt* en de touwen afgesneden, het zal niet langer een tabernakel zijn, veel minder de Zijne, Hij heeft hem *uitgerekt*, zoals de hovenier zijn hut of schat wegneemt, als hij klaar is en er niets meer te doen heeft, Hij rukt hem uit, even gemakkelijk, even vlug, en met even weinig spijt en weezin alsof het maar "een hutje in de wijngaard of een nachthutje in de komhommelhof" was, Jesaja 1:8, en als "een hut, die de hoeder maakt," Job 27:18. Als de mensen Gods tabernakel ontheiligen, is het rechtvaardig van God die van hen weg te nemen. Met recht had God geweigerd hun "verbodsdagen te rieken," Amos 5:21, zij hadden Hem getergd. Zich aan hen te onttrekken, het was dus geen wonder, dat Hij Zijn vergaderplaats verdorven heeft, wat zouden zij met de plaats doen, als de dienst een gruwel geworden is? Hij heeft Zijn heiligdom te niet gedaan, het is door zonde verontreinigd, het ene dat Hij haat, en daarom haat Hij zelfs Zijn heiligdom, waarin Hij Zich verheugd had en dat "Hij Zijn ruste tot in eeuwigheid genoemd had," Psalm 132:14. Aldus had Hij gedaan aan Silo. Nu hebben de vijanden *in het huis des Heeren een stem verheven* van feestviering en van Godslastering, als de tempelliederen en muziek op de dag eens gezette hoogtijd, Psalm 74:4. Sommigen verstaan onder de *vergaderplaatsen*, vers 6, niet alleen de tempel, maar ook de synagogen, en de profetenscholen, die de vijand verbrand had, Psalm 74:8.

4. De hoogtijden en sabbatten waren zorgvuldig waargenomen, en het volk was er voortdurend aan herinnerd, maar nu heeft de Heere ze doen vergeten, niet alleen in het land, onder hen, die ver weg woonden, maar ook in Zion zelf, want er was niemand overgebleven om er aan te denken, en ook waren de plaatsen er niet meer, waar zij plachten waargenomen te worden. Nu Zion in puinhopen lag, werd er geen verschil gemaakt tussen de Sabbat en andere dagen, iedere dag was een dag van rouw, zodat alle hoogtijden vergeten waren. Het is rechtvaardig hen van de weldaad en de troost van de sabbatten te beroven, die ze niet naar eis gewaardeerd, en niet nauwgezet waargenomen hebben, maar ze hebben ontheiligd, wat een van de zonden was, waarvan de Joden dikwijls beschuldigd werden. Zij, die de dagen van de Zoon des mensen gezien hebben, en verzuimd, zullen begeren een dier dagen te zien, en het zal hun niet vergund worden, Lukas 17:22.

5. Het altaar, dat hun gaven geheiligd had, is nu *verstoten*, want God zal hun gaven niet meer aannemen, noch geëerd worden door hun offeranden, vers 7. Het altaar was de *tafel des Heeren*, maar God wil niet langer onder hen wonen, Hij wil hen niet onthalen, noch met hen aanzitten.

6. Zij waren gezegend geweest met profeten en leraars van de wet, maar er is geen wet meer, zij wordt niet meer gelezen door het volk, en niet meer uitgelegd door de schriftgeleerden, de tafelen van de wet zijn met de ark verdwenen, het boek van de wet is hun ontnomen, en het bezit er van is aan het volk verboden. Wat zouden zij met bijbels doen, die zich niet verbeterd

hebben, toen zij er hadden. Haar profeten vinden ook geen gezicht van de Heere, God antwoordt ze niet meer, noch door profeten, -noch door dromen, wat ook het droeve lot van Saul was, 1 Samuel 28:15. Zij hadden Gods profeten vervolgd, en de gezichten, die zij van de Heere ontvingen, veracht, en daarom is het rechtvaardig van God te zeggen, dat zij profeten, noch gezichten meer zullen hebben. Laat hen naar de profeten gaan, die hen geveleid en bedrogen hadden met gezichten naar hun eigen hart, want zij zullen er geen van God hebben, om hen te troosten, of hun te zeggen hoe lang nog. Die Gods profeten mishandelen, zullen verliezen, en rechtvaardiglijk.

Klaagliederen 2:10-22

Terecht worden dit klaagliederen genoemd, en aandoenlijke klaagliederen zijn het, de volmaakte uiting van smart, klachten en geweend en anders niets, als de inhoud van Ezechiëls rol, Ezechiël 2:10.

I. Hier worden voorbeelden van klaagzangen gegeven, die naar het leven getekend zijn.

1. De rechters en overheden, die gewoon waren in plechtige kleding te verschijnen, hebben die ter zijde gelegd, of liever zij zijn er van beroofd, en hebben zich rouwgewaad aangedaan, vers 10, de oudsten zitten nu niet langer in de stoelen des gericht, *de stoelen van het huis Davids*, maar zij *zitten op de aarde*, daar zij geen stoel hebben om in te rusten, of ten teken van smart, zoals Jobs vrienden "met hem op de aarde zaten", Job 2:13. Zij doen hun mond niet open in de poort, om hun mening te zeggen, zoals gewoonlijk, maar zij zwijgen stil, overweldigd door smart, en niet wetende, wat te zeggen. "Zij werpen stof op hun hoofd en hebben zakken aangejord, zoals in diepen rouw, zij hebben macht en rijkdom verloren, en dat was de oorzaak van hun smart". "Ploratur lachrymis anissa pecunia veris. -Oprecht zijn de tranen, die vergoten worden over verloren goed".

2. De jonge dochters, die gewoon waren zich zo rijk te kleden, en met "uitgestrekte hals te gaan, Jesaja 3:16, zijn nu vernederd: De jonge dochters van Jeruzalem laten haar hoofd ter aarde hangen, nu leren zij de smart kennen, zij allen, die ze schenen te tartten, en altijd vrolijk gestemd waren."

3. De profeet zelf geeft het voorbeeld aan de treurende, vers 11. *Zijn ogen zijn verteerd door tranen*, hij heeft geweend, totdat hij niet meer kon, hij heeft zijn ogen bijna uitgeweend, zij zijn bijna blind van het wenen. Ook zijn de innerlijke bewegingen van zijn smart niet minder dan de uiterlijke. "Zijn ingewand wordt beroerd, zoals, toen hij deze rampen zag komen", Jeremia 4:19, 20, wat hem er nu van ontslaan moest, zo zou men denken, maar zelfs hij, voor wie zij geen verrassing waren voelde ze als een ondragelijke smart, in zo'n mate, dat zijn leven ter aarde is uitgeschud, hij had een gevoel, alsof hij tot water werd, al zijn ingewanden waren als gesmolten en opgelost, als in Psalm 22:14. Jeremia zelf werd beter behandeld dan zijn burenen, beter dan hij vroeger behandeld was door zijn eigen landslieden, ja, hun verderf was zijn verlossing, hun gevangenschap zijn bevrijding, hij werd begunstigd door dezelfde personen, die hen tot gevangenen maakten, en toch zinken zijn bijzondere belangen in 't niet bij zijn belangstelling in de algemene belangen, en beweent hij "de breuke van de dochter Zijns volks" met evenveel gevoel alsof hij zelf het meest te lijden had gehad van dat gemeenschappelijke onheil. De oordelen Gods over land en volk moeten door ons beweend worden, al ontkomen wij zelf er nagenoeg geheel aan.

II. Hier wordt aangespoord om te wenen: *Hun hart schreeuwde tot de Heere*, vers 18. Sommigen vrezen, dat het niet de kreet van oprecht berouw, maar van bitter beklag was, hun hart was vervuld met smart, tot berstens toe, en zij gaven daaraan lucht in smartkreten en jammerklachten, waarbij zij gebruik maakten van Gods naam, toch willen wij liefderijk veronderstellen, dat velen van hen in oprechtheid tot God riepen, om barmhartigheid in hun ellende, en de profeet zegt hun daarmee voort te gaan: "O gij muur van de dochter Sions, 't zijn degenen, die op de muur staan, gij wachters op de muren," Jesaja 63:6, wanneer gij de vijand tegen de muur van rondom gelegd ziet en dat hij er tegen optrekt, of "vanwege de muur, (die het onderwerp van de klachten is), vanwege de verbreking van de muur (hetgeen

plaats vond een maand na de inneming van de stad), vanwege deze nieuwe ramp, moet de dochter Zions nog voortgaan te wenen". Dat was iets, waar Nehemia lang daarna ook over treurde, Nehemia 1:3, 4. "Laat dag en nacht tranen afvloeien als een beek, ween zonder ophouden, geef u geen rust van het wenen, uw oogappel houde niet op." Dit betekent

1. Dat de rampen zouden voortduren, en de oorzaken van de smart herhaaldelijk terugkomen en dat hun iedere dag en iederen nacht nieuwe reden gegeven zou worden om over zichzelf te wenen.

2. Dat zij geneigd zouden zijn om, tragsgewijze, ongevoelig en verdoofd te worden onder Gods hand, en behoefte te hebben om steeds zwaarder beproefd te worden, totdat hun trotse en harde harten volkomen vernederd en verzacht waren.

III. Hier wordt reden tot klachten gegeven, en de rampen, die beweend moeten worden, worden in 't bijzonder en treffend beschreven.

1. Zij sterven bij menigten van honger, een zeer smartelijk oordeel, en meelijwekkend is het lot van hen, die er onder vallen. God had hen enige tijd tevoren gekastijd door gebrek aan levensmiddelen, ontstaan door gebrek aan regen, Jeremia 14:1, en door die lagere trap van het oordeel waren zij niet tot berouw gebracht, en daarom bracht God het nu in volle kracht over hen, door een nauwe insluiting, want

a. De kinderen stierven van honger in de armen hunner voeders, *Het kindje en de zuigeling* wier onschuld en hulpeloosheid hun recht geeft om het eerste geholpen te worden, *zinken op de straten in onmacht*, vers 11, *als de verslagenen* vers 12, daar er geen voedsel voor hen te vinden is, die verhongeren sterven even zeker als die doorstoken zijn. Zij liggen lange tijd tegen hun arme moeders te schreeuwen om brood voor hun voeding en wijn voor de dorst, want zij zijn in zulke weelde groot gebracht en hadden ze nu nodig zodat tenslotte *hun ziel zich uitschudt in de schoot hunner moeders*, en daar blazen zij de laatste adem uit. Dit wordt herhaald, vers 19 *:zij zijn in onmacht gevallen van honger, vooraan op alle straten*. Toch is dit nog het ergste niet:

b. Sommige kleine kinderen werden door de hand hunner moeders gedood, om gegeten te worden. vers 20. Zulk een schaarste van levensmiddelen was er, dat *de vrouwen haar vrucht aten*, haar eigen kinderen, en wel zulke, *die men op de handen draagt*, zoals gedreigd was in Deuteronomium 28:53. Hetzelfde vond plaats bij het beleg van Samaria, 2 Koningen 6:29. Tot zo'n uiterste, ja, tot zo'n barbaarsheid werden zij gebracht door de honger. Laat ons, in onze overvloed, God danken, dat wij geschikt voedsel hebben, niet alleen voor ons zelf, maar ook voor onze kinderen.

2. Bij menigten vallen zij door het zwaard dat zowel de een als de ander verteert, vooral in de hand van zulke wrede vijanden als de Chaldeën.

a. Zij spaarden niemand, ook niet de aanzienlijkste, zelfs de profeet en de priester, die, naar men menen zou, voor alle anderen, de bescherming des hemels en verering op aarde mochten verwachten, worden gedood, niet buiten op het slagveld, waar zij niet op hun plaats zijn, zoals Hofni en Pinehas, maar in het heiligdom des Heeren, de plaats hunner werkzaamheden en die zij hoopten, dat hun tot een schuilplaats zou zijn.

b. Zij ontzagen geen leeftijd, ook niet hen, die om hun tedere leeftijd en om hun bejaardheid niet in staat waren het zwaard te voeren, want zelfs zij zijn door het zwaard gevallen. De jeugd, die nog niet verplicht is de wapens te dragen, en de ouderdom, die van die plicht ontslagen is, liggen op de aarde op de straten, totdat een vriendelijke hand zich ontfermt en ze begraaft.

c. Zij ontzagen geen geslacht: "Mijn jongelingen en mijne jonkvrouwen zijn door het zwaard gevallen." Bij de meest barbaarse militaire executiën, waarvan wij ooit lazen, werden de maagden gespaard en buit gemaakt, Numeri 31:18, Richteren 5:30, maar hier werden de maagden even goed over de kling gejaagd als de jongelingen.

d. Dit was van de Heere, Hij liet toe, dat het zwaard van de Chaldeën alles zonder onderscheid verteerde: *Gij hebt ze in de dag Uws toorns gedood*, want God is het, die *kan doden en levend maken*, en in het leven sparen, als het Hem behaagt. Maar wat volgt, klinkt zeer hard: *Gij hebt ze geslacht en niet verschoond*, want *Zijn ziel werd verdrietig over de arbeid van Israël*. De vijanden die hen zo wreed behandelden. Hij had ze beide, gemonsterd en last gegeven, vers 22 : *Gij hebt, als tot een dag eens gezetter hoogtijds, mijn verschrikkingen van rondom geroepen*, d.i. de Chaldeën, die zo'n schrik voor mij zijn", Jeruzalem was nu even vol van vijanden, als ooit van feestgangers op een plechtigen vierdag, zodat zij door hun getal overweldigd werden, en niemand ontkwam of overbleef, Jeruzalem was tot een slachthuis geworden. De moeders worden tot in haar ziel gegriefd, als zij zien, dat haar kinderen, waarvoor zij zoveel zorg hebben gedragen, en zoveel smart geleden, zo onmenselijk behandeld, zo plotseling afgesneden worden, terwijl er zoveel tijd nodig is om ze groot te brengen: "Die ik op de handen gedragen en opgetogen heb, die heeft mijn vijand omgebracht," alsof zij voordien beul waren groot gebracht, als schapen voor de slachter, Hosea 9:13. Zion, dat voor hen allen een moeder was, betreurde het, als zij zag, dat die in haar hoven waren opgegroeid, en onder het toezicht van de woorden Gods, ten slachtoffer vielen.

3. Hun valse profeten bedrogen hen, vers 14. Dat was iets, waarover Jeremia lang geleden reeds geklaagd had, en dat hij met grote smart had opgemerkt, Jeremia 14:13 : "Ach, Heere Heere, zie de profeten zeggen hun: Gij zult geen zwaard zien, en hier voegt hij het tussen zijn klaagliederen: Uw profeten hebben uw ijdelheid en ongerijmdheid gezien, zij beweerden voor u te zullen vragen, en dan aan u te zullen bekend maken, wat (Joas wil en eis was, de gezichten des Almachtigen te zullen zien, en dan Zijn woorden te zullen spreken, maar het was alles ijdelheid en dwaasheid, hun gezichten waren alle de vrucht van hun verbeelding, en als zij dachten, dat zij iets zagen, was het slechte een voortbrengsel van een verdwaasd verstand en een verhitte verbeelding, zoals bleek uit alles wat zij profeteerden, en dat ijdel en onbeschaamd was: ja, het is hoogst waarschijnlijk, dat zij zelf wel wisten, dat hun vermeende gezichten, bedrog waren, en geveinsd, en dat zij er gebruik van maakten, om een schonen schijn voor het volk te geven aan hun opzettelijk bedrog, om invloed op hen te krijgen". Het zijn uw profeten, niet Gods profeten, Hij heeft ze niet gezonden, ze waren ook geen profeten naar Zijn hart, maar het volk maakte ze tot profeten, zei hun, wat zij zeggen meesten, zodat zij profeten waren naar hun hart.

a. Profeten moeten het volk op zijn gebreken wijzen, en zijn zonden voorhouden, om hen tot berouw te brengen, en zo hun verderf te voorkomen, maar deze profeten wisten, dat zij daardoor de genegenheid en de bijdragen des volks verliezen zouden, en zij wisten ook, dat zij hun hoorders geen verwijten konden doen, zonder zich zelf meteen te berispen, en daardoor hebben zij uw ongerechtigheid niet geopenbaard, zij zagen ze zelf niet of, als zij het al deden,

zagen zij er zo weinig kwaad en gevaar in, dat zij er hun niet mee lastig wilden vallen, hoewel dat een middel had kunnen worden, om hun ongerechtigheid weg te nemen en zo doende hun gevangenschap af te wenden.

b. Profeten behoren het volk te waarschuwen voor de oordelen Gods, die over hen komen zullen, maar deze profeten hebben hun ijdele lasten gezien, de boodschappen, die zij hun brachten, en die beweerden van God afkomstig te zijn, waren vals, en valselijk aan God toegeschreven en dat wisten zij, zodat zij, door hen in die vleselijke zekerheid te sussen, de oorzaak waren van die ballingschap, die zij hadden kunnen voorkomen, door de waarheid te zeggen.

4. Hun naburen lachten hen uit: "Allen die over de weg gaan, klappen met de handen over u". Jeruzalem had een grote rol gespeeld, een groten naam en grote macht gehad over de volken, zij was de afgunst en de schrik van allen om haar heen, en, toen de stad aldus vernederd was, juichten zij allen over haar val (zoals mensen in zo'n geval geneigd zijn te doen), zij floten en schudden het hoofd, daar het hun aangenaam was, te zien, hoezeer zij vervallen was van haar vroegere grootheid. "Is dit die stad, zeiden zij, waarvan men zei, dat zij volkomen van schoonheid was?" Psalm 50:2. Hoe is zij nu volkomen van wanstaltigheid! Waar is nu al haar schoonheid? Is dit de stad, "die een vreugde van de gehele aarde genoemd werd", Psalm 48:3, die meer dan enige andere plaats zich verheugde in de overvloedige gaven en genade van God, en waarin de hele aarde zich verblijdde? Waar is nu al haar vreugde en al haar heerlijkheid? Het is grote zonde om aldus te spotten met de ellende van anderen, en maakt de beproeving van de beproefden veel zwaarder.

5. Hun vijanden juichten over hen, vers 16. Die Jeruzalem en haar vrede kwalijk gezind waren geven nu lucht aan hun spijt en boosheid, die zij vroeger verbergden, nu *sperr*en zij *hun mond op*, zij *fluiten en knersen met de tanden* in verachting en verontwaardiging, zij juichen over hun zegepraal op haar, en over de rijken buit, die zij behaald hebben door zich van haar meester te maken: Wij *hebben ze verslonden*, het is ons werk, en de winst is voor ons, het is nu alles ons eigendom. Jeruzalem zal nooit meer gevleid en gevreesd worden, zoals zij geweest is. *Dit is immers de dag, die wij lang verwacht hebben, wij hebben hem gevonden, wij hebben hem gezien*, ha, ha! zo wilden wij het hebben. De vijanden van de kerk zijn geneigd, als zij een schok ontvangt, te denken, dat het haar ondergang is, en er over te juichen, alsof het al zo is, maar zij zullen zich bedrogen vinden, want de poorten van de hel zullen haar niet overweldigen.

6. In dit alles toonde God zelf Zich als hun vijand: "De Heere heeft gedaan wat Hij gedacht had." De verstoorders van Jeruzalem konden geen macht tegen haar hebben, indien hun die niet van boven gegeven ware. Zij zijn slechts het zwaard in Gods hand, Hij is het, die ze heeft geslacht en niet verschoond. In deze twist tussen Hem en ons, hebben wij niet de gewone bewijzen van Zijn erbarmen met ons ondervonden. "Hij heeft de vijand over u verblijd, zie Job 30:11, Hij heeft de hoorn uwer tegenpartijders verhoogd," Hij heeft hun reden gegeven om trots te zijn. Dat is werkelijk de ergste verzwaring van hun jammer, dat God hun vijand geworden is, en toch is het de krachtigste aansporing om er geduldig onder te zijn, wij moeten ons wel onderwerpen aan wat God doet, want,

a. Het is de uitvoering van Zijn plan: "De Heere heeft gedaan wat Hij gedacht had, het is volbracht met verstand en overleg, niet haastig, of na een plotseling besluit, het is het kwaad, dat Hij tegen hen geformeerd heeft", Jeremia 18:11, en wij kunnen verzekerd zijn, dat het

nauwkeurig aan het doel beantwoordt, zoals het geformeerd is. Wat God tegen Zijn volk bedenkt, is voor hun nut bedoeld, en in 't eind zal men bevinden, dat het zo is.

b. Het is de vervulling van Zijn voorspellingen, het is de vervulling van de Schrift, "Hij heeft nu Zijn woord vervuld, dat Hij bevolen had van oude dagen." Toen Hij hun door Mozes Zijn wet gaf, zei Hij hun, welke oordelen zij zich zeker op de hals zouden halen, als zij die wet overtraden, en nu zij zich hadden schuldig gemaakt aan overtreding van die wet, had Hij het gedreigde vonnis uitgevoerd, overeenkomstig Leviticus 26:16, enz., Deuteronomium 28:15. In al Gods leidingen met Zijn kerk, is het goed kennis te nemen van de vervulling van Zijn woord, want er is een nauwkeurige overeenstemming tussen de oordelen van Gods hand en de oordelen van Zijn mond, en wanneer zij vergeleken worden, zullen zij elkaar verklaren en ophelderen.

IV. Hier wordt troost gezocht en gegeven om de oorzaak van deze klachten weg te nemen.

1. Er wordt naar gezocht en gevraagd, vers 13. De profeet wenst passende en aannemelijke woorden te vinden voor dit geval, om haar die te zeggen: *Wat zal ik bij u vergelijken, dat ik u trooste, gij jonkvrouwe, dochter Zions?* Wij behoren te pogen hen te troosten, wier rampen wij beklagen, en als onze hartstochten er de oorzaak van zijn, moet onze wijsheid ze zo goed mogelijk zien te herstellen, wij moeten er ons op toelagen ons medelijden met onze beproefde vrienden om te zetten in vertroosting. Nu worden hier de twee meest gewone middelen tot vertroosting, in geval van beproefing getoetst, maar als onbruikbaar ter zijde gelegd. Gewoonlijk trachten wij onze vrienden te troosten, door hun te zeggen,

a. Dat hun geval niets bijzonder en niet het eerste van die aard is, er zijn er velen, wier smart groter is en zwaarder op hen drukt dan de hun, maar in Jeruzalems geval gaat dit niet op: "Wat zal ik bij u vergelijken, dat ik u trooste?" Welke stad, welk land is er, welks lot met het uw te vergelijken is? Wat getuigen zal ik u brengen, om een voorbeeld te noemen, dat uw tegenwoordige rampzaliger toestand nabij komt? Helaas, er is er geen, er is geen smart gelijk de uwe, omdat er niemand is, wiens eer gelijk de uw was.

b. Wij zeggen hun, dat hun geval niet hopeloos is, maar gemakkelijk te genezen, maar ook dat kan hier, menselijkerwijs gesproken, niet waarschijnlijk worden genoemd, want "uw breuke is zo groot als de zee," als de breuk, die de zee soms in het land maakt, en zij kan niet gedicht worden, maar wordt al groter en groter. Gij zijt gewond, en wie kan u helen? Geen wijsheid of macht van mensen kan de verwoestingen van zo'n verbroken en vernietigden staat herstellen. Het is daarom doelloos een van deze gewone versterkende middelen toe te dienen, daarom,

2. Is de geneeswijze, die hier voorgeschreven wordt, dat zij tot God moet gaan, en haar zaak in een berouwvol gebed aan Hem opdragen, en met aandrang bidden en in 't gebed volharden: "Maak u op, verhef u uit het stof, uit uw moedeloosheid, maak geschrei des nachts waak in het gebed, kniel, als anderen slapen, en val God lastig, om barmhartigheid: in het begin van de nachtwaken, van elk van de vier nachtwaken laat uw ogen ze voorkomen", Psalm 119:148, stort dan uw hart uit voor het aangezicht des Heeren gelijk water, wees vrijmoedig en met uw beste hart in 't gebed, wees oprecht en ernstig in het gebed, open uw hart, leg uw zaak bloot voor de Heere, hef uw handen tot Hem op in heilig verlangen en verwachting, roep Hem aan voor de ziel uwer kinderen. Die arme schapen, wat hebben zij gedaan? 2 Samuel 24:17. Spreek tot Hem, spreek tot Hem deze woorden, vers 20 : *Zie Heere, aanschouw toch aan wie gij alzo gedaan hebt*, met wie Gij aldus gehandeld hebt. Zijn zij niet de Uwen, het zaad van Abraham,

Uw vriend, en van Jakob, Uw uitverkorene? Heere, heb medelijden met en gedenk aan hun lot!" Gebed is een balsem voor ieder zeer, ook het pijnlijkste, een middel tegen iedere ziekte, ook de smartelijkste. En het doel van het gebed is niet om van de wijsheid en de wil van God iets voor te schrijven, maar om er ons aan te onderwerpen, onze zaak aan Hem op te dragen, en ze dan aan Hem over te laten. "Heere, zie en aanschouw, en Uw wil geschiede."

HOOFDSTUK 3

- 1 Aleph. Ik ben de man, die ellende gezien heeft door de roede Zijner verbolgenheid.
- 2 Aleph. Hij heeft mij geleid en gevoerd in de duisternis, en niet in het licht.
- 3 Aleph. Hij heeft Zich immers tegen mij gewend, Hij heeft Zijn hand den gansen dag veranderd.
- 4 Beth. Hij heeft mijn vlees en mijn huid oud gemaakt, Hij heeft mijn beenderen gebroken.
- 5 Beth. Hij heeft tegen mij gebouwd, en Hij heeft mij met galle en moeite omringd.
- 6 Beth. Hij heeft mij gezet in duistere plaatsen, als degenen, die over lang dood zijn.
- 7 Gimel. Hij heeft mij toegemuurd, dat ik er niet uit gaan kan; Hij heeft mijn koperen boeien verzwaard.
- 8 Gimel. Ook wanneer ik roep en schreeuw, sluit Hij de oren voor mijn gebed.
- 9 Gimel. Hij heeft mijn wegen toegemuurd met uitgehouwen stenen, Hij heeft mijn paden verkeerdt.
- 10 Daleth. Hij is mij een loerende beer, een leeuw in verborgen plaatsen.
- 11 Daleth. Hij heeft mijn wegen afgewend; en Hij heeft mij in stukken gebroken; Hij heeft mij woest gemaakt.
- 12 Daleth. Hij heeft Zijn boog gespannen, en Hij heeft mij den pijl als ten doel gesteld.
- 13 He. Hij heeft Zijn pijlen in mijn nieren doen ingaan.
- 14 He. Ik ben al mijn volk tot belaching geworden, hun snarenspeel den gansen dag.
- 15 He. Hij heeft mij met bitterheden verzadigd, Hij heeft mij met alsem dronken gemaakt.
- 16 Vau. Hij heeft mijn tanden met zandsteentjes verbrijzeld, Hij heeft mij in de as nedergedrukt.
- 17 Vau. En Gij hebt mijn ziel verre van den vrede verstoten, ik heb het goede vergeten.
- 18 Vau. Toen zeide ik: Mijn sterkte is vergaan, en mijn hoop van den HEERE.
- 19 Zain. Gedenk aan mijn ellende en aan mijn ballingschap, aan den alsem en galle.
- 20 Zain. Mijn ziel gedenkt er wel terdege aan, en zij bukt zich neder in mij.
- 21 Zain. Dit zal ik mij ter harte nemen, daarom zal ik hopen;
- 22 Cheth. Het zijn de goedertierenheden des HEEREN, dat wij niet vernield zijn, dat Zijn barmhartigheden geen einde hebben;
- 23 Cheth. Zij zijn allen morgen nieuw, Uw trouw is groot.
- 24 Cheth. De HEERE is mijn Deel, zegt mijn ziel, daarom zal ik op Hem hopen.
- 25 Teth. De HEERE is goed dengenen, die Hem verwachten, der ziele, die Hem zoekt.
- 26 Teth. Het is goed, dat men hope, en stille zij op het heil des HEEREN.
- 27 Teth. Het is goed voor een man, dat hij het juk in zijn jeugd draagt.
- 28 Jod. Hij zitte eenzaam, en zwijge stil, omdat Hij het hem opgelegd heeft.
- 29 Jod. Hij steke zijn mond in het stof, zeggende: Misschien is er verwachting.
- 30 Jod. Hij geve zijn wang dien, die hem slaat, hij worde zat van smaad.
- 31 Caph. Want de Heere zal niet verstoten in eeuwigheid.
- 32 Caph. Maar als Hij bedroefd heeft, zo zal Hij Zich ontfermen, naar de grootheid Zijner goedertierenheden.
- 33 Caph. Want Hij plaagt of bedroeft des mensen kinderen niet van harte.
- 34 Lamed. Dat men al de gevangenen der aarde onder Zijn voeten verbrijzelt;
- 35 Lamed. Dat men het recht eens mans buigt voor het aangezicht des Allerhoogsten;
- 36 Lamed. Dat men een mens verongelijkt in zijn twistzaak; zou het de Heere niet zien?
- 37 Mem. Wie zegt wat, hetwelk geschiedt, zo het de Heere niet beveelt?
- 38 Mem. Gaat niet uit den mond des Allerhoogsten het kwade en het goede?
- 39 Mem. Wat klaagt dan een levend mens? Een ieder klage vanwege zijn zonden.

- 40 Nun. Laat ons onze wegen onderzoeken en doorzoeken, en laat ons wederkeren tot den HEERE.
- 41 Nun. Laat ons onze harten opheffen, mitsgaders de handen, tot God in den hemel, zeggende:
- 42 Nun. Wij hebben overtreden, en wij zijn wederspanning geweest, daarom hebt Gij niet gespaard.
- 43 Samech. Gij hebt ons met toorn bedekt, en Gij hebt ons vervolgd; Gij hebt ons gedood. Gij hebt niet verschoond.
- 44 Samech. Gij hebt U met een wolk bedekt, zodat er geen gebed doorkwam.
- 45 Samech. Gij hebt ons tot een uitvaagsel en wegwerpsel gesteld, in het midden der volken.
- 46 Pe. Al onze vijanden hebben hun mond tegen ons opgesperd.
- 47 Pe. De vreze en de kuil zijn over ons gekomen, de verwoesting en de verbreking.
- 48 Pe. Met waterbeken loopt mijn oog neder, vanwege de breuk der dochter mijns volks.
- 49 Ain. Mijn oog vliet, en kan niet ophouden, omdat er geen rust is;
- 50 Ain. Totdat het de HEERE van den hemel aanschouwe, en het zie.
- 51 Ain. Mijn oog doet mijn ziele moeite aan, vanwege al de dochteren mijner stad.
- 52 Tsade. Die mijn vijanden zijn zonder oorzaak, hebben mij als een vogeltje dapperlijk gejaagd.
- 53 Tsade. Zij hebben mijn leven in een kuil uitgeroeid, en zij hebben een steen op mij geworpen.
- 54 Tsade. De wateren zwommen over mijn hoofd; ik zeide: Ik ben afgesneden!
- 55 Koph. HEERE! Ik heb Uw Naam aangeroepen uit den ondersten kuil.
- 56 Koph. Gij hebt mijn stem gehoord, verberg Uw oor niet voor mijn zuchten, voor mijn roepen.
- 57 Koph. Gij hebt U genaderd ten dage, als ik U aanriep; Gij hebt gezegd: Vrees niet!
- 58 Resch. HEERE! Gij hebt de twistzaken mijner ziel getwist, Gij hebt mijn leven verlost.
- 59 Resch. HEERE! Gij hebt gezien de verkeerdheid, die men mij aangedaan heeft, oordeel mijn rechtzaak.
- 60 Resch. Gij hebt al hun wraak gezien, al hun gedachten tegen mij.
- 61 Schin. HEERE! Gij hebt hun smaden gehoord, en al hun gedachten tegen mij;
- 62 Schin. De lippen dergenen, die tegen mij opstaan, en hun dichten tegen mij den gansen dag.
- 63 Schin. Aanschouw hun zitten en opstaan; ik ben hun snarenspeel.
- 64 Thau. HEERE! geef hun weder die vergelding, naar het werk hunner handen.
- 65 Thau. Geef hun een deksel des harten; Uw vloek zij over hen!
- 66 Thau. Vervolg ze met toorn, en verdelg ze van onder den hemel des HEEREN.

Het doel van dit hoofdstuk is hetzelfde als dat van de twee voorgaande hoofdstukken, maar de samenstelling is enigszins anders: die was in lange verzen deze in korte, een andere soort versmaat, daar was het alfabet enkelvoudig, hier drievoudig. Hier is

I. Ene droeve klacht over Gods misnoegen en de vruchten daarvan, vers 1-20.

II. Woorden van troost voor Gods volk, als zij in smart en ellende zijn, vers 21-36.

III. De voorgeschreven gedragslijn in deze staat van beproeving, vers 37-41.

IV. Een vernieuwde klacht, vers 42-54.

V. Moed gevat om op God te hopen, en op Zijn heil te blijven wachten, met een beroep op Zijn rechtvaardigheid tegen de vervolgers van de kerk vers 55-66. Sommigen menen, dat dit alles gesproken is door de profeet zelf, toen hij gevangen gezet en vervolgd werd, maar de woorden schijnen eer te worden gelegd in de mond van de kerk die nu in gevangenschap en tot op zekere hoogte verwoest is, voor welke verwoesting de profeet een bijzondere belangstelling had. Maar de klachten hier zijn wat algemener dan die in het voorgaande hoofdstuk daar zij zowel op het lot van bijzondere personen passen, als op dat van het hele volk, en eer bedoeld zijn als persoonlijke mededeling dan in een plechtige bijeenkomst. Sommigen menen, dat Jeremia deze klachten uitstort, niet alleen als middelaar voor Israël maar als de type van Christus, die door sommigen voor Jeremia, de wenende profeet gehouden werd, omdat hij zo vaak in tranen was, Mattheus 16:24, en vele van deze passages zijn op Hem toepasselijk.

Klaagliederen 3:1-20

De titel van de honderdtweede psalm zou zeer gepast boven dit hoofdstuk geplaatst kunnen worden. "Een gebed des verdrukten, als hij overstelpt is, en zijn klachte uitstort voor het aangezichte des Heeren, want de uitstorting van deze klacht is vloeiend en vol gevoel." Laat ons op de bijzonderheden letten. De profeet klaagt,

1. Dat God toornig is. Dat is beide, de oorzaak en de bitterheid van de beproeving, vers 1 :*Ik ben de man, de merkwaardige man, die ellende gezien heeft, en ze diep gevoeld, door de roede van Zijn verbolgenheid.* God is soms vertoornd tegen Zijn volk, toch moet men er niet over klagen, als over een roede, die kastijdt, het is voor hen *de roede van Zijn verbolgenheid*, een kastijding, die, hoe smartelijk ook voor 't ogenblik, in 't eind een weldaad voor hen zal zijn. Wij moeten verwachten, door deze roede ellende te zullen zien, en, als wij door die roede zwaarder dan gewoonlijk beproefd worden, moeten wij niet wrevelig zijn, want wij weten zeker dat de toorn rechtvaardig is, en de beproeving zacht en met goedheid gemengd.

2. Dat hij geen raad weet en volkomen in het duister verkeert. Duister staat voor grote moeilijkheid en verlegenheid voor gebrek, beide aan troost en leiding, dit was het geval met de klager, vers 2, Hij heeft mij, door Zijn leiding, en een onverklaarbare keten van gebeurtenissen, in de duisternis gevoerd, en niet in het licht, in de duisternis, die ik vreesde, en niet in het licht, waarop ik hoopte. En vers 6 :*Hij heeft mij gezet in duistere plaatsen, donker als het graf, als degenen, die allang dood zijn, die geheel vergeten zijn, niemand weet wie of wat zij waren.* Het Israël Gods, hoewel het kinderen des lichts zijn, *wandelt soms in de duisternis.*

3. Dat God tegen hem optreedt als een vijand, als een verklaard vijand. God was voor hem geweest, maar nu *heeft Hij zich immers tegen mij gewend*, vers 3, zover ik onderscheiden kan, "Dewijl ik de gehele dag geplaagd ben, en mijne bestraffing is er alle morgens," Psalm 73:14. En als Gods hand voortdurend tegen ons gekeerd is, worden wij verzocht te denken, dat Zijn hart ook tegen ons gekeerd is. God had eens gezegd, Hosea 5:14 :*ik zal de huize van Juda zijn als een jonge leeuw, en nu heeft Hij Zijn woord gestand gedaan, vers 10 :Hij is mij een loerende beer, Hij verrast mij met Zijn oordelen, als een leeuw in verborgen plaatsen, zodat, waarheen ik ook ging, ik in voortdurende vrees was, besprongen te worden, en mij nergens veilig hield. Schieten de mensen op degenen, die hun vijanden zijn? Hij heeft Zijn boog gespannen, de boog, die verordend was tegen de vervolgers van de kerk, en die gespannen is tegen haar zonen, vers 12. Hij heeft mij de pijl als ten doel gesteld, waarop Hij mikt, en dat Hij zeker raken zal, en: Hij heeft Zijn pijlen in mijn nieren doen ingaan, en mij een dodelijke wond, een inwendige wond gegeven, vers 13. God heeft vele pijlen in Zijn koker, en zij gaan snel en dringen diep door.*

4. Dat hij is als één, die, beide in 't lichaam en in 't gemoed, smartelijk beproefd is. De Joodse staat kan nu gevoegelijk vergeleken worden bij een man, die van ouderdom gerimpeld is, waartegen geen middel bestaat, vers 4 :*Hij heeft mijn vlees en mijn huid oud gemaakt, zij zijn verwelkt en vergaan, en ik zie er uit als iemand, die op 't punt staat in 't graf te zinken, ja, Hij heeft mijn beenderen gebroken, en mij op die wijze belet, mij zelf te helpen, vers 15. Hij heeft mij met bitterheden verzadigd, de bittere ondervinding van deze rampen. God heeft toegang tot de geest, en kan die zo bitter maken, dat alle vreugde daardoor verbitterd wordt, zoals, wanneer de maag bedorven is, alles wat er inkomt, verzuurt: Hij heeft mij met alsem dronken gemaakt, zo dronken, door de prikkel van mijn beproevingen, dat ik niet weet, wat ik zeg, en wat ik doe. Hij heeft zandsteentjes in mijn brood gedaan, zodat mijn tanden er door*

verbrijzeld zijn, vers 16, en wat ik eet is smakelijk noch voedzaam. "Hij heeft mij met as bedekt, zoals zij, die treuren, doen, of (zoals sommigen lezen) Hij heeft mij met as gevoed. Ik eet as als brood," Psalm 102:10.

5. Dat hij niet in staat is een weg ter ontkoming of ter verlossing te zien, vers 5 :*Hij heeft tegen mij gebouwd*, zoals men sterkten bouwt tegen een belegerde stad. Waar een weg open was, is die nu afgesneden: *Hij heeft mij met gal en moeite omringd*, ik kwel en pijnig en vermoei mij, om een weg ter ontkoming te vinden, maar ik vind er geen, vers 7 :*Hij heeft mij ommuurd, dat ik er niet uitgaan kan*. Ik ben geboeid, en zoals sommige buitengewone misdadigers, dubbel geboeid, met ketenen beladen, zo *heeft Hij mijn koperen* boeien verzwwaard. "Ook heeft Hij mijn wegen ommuurd met uitgehouwen stenen, niet alleen met doornen betuind, Hosea 2:5, maar versperd met een stenen muur, die niet doorgebroken kan worden, zodat mijn paden verkeerd zijn, " Ik ga heen en weer, naar rechts en naar links, ik tracht voorwaarts te gaan, maar word steeds achterwaarts gekeerd. Het is rechtvaardig van God, dat Hij die op de verkeerde paden van de zonde wandelen, waar zij Gods wetten overtreden, op de verkeerde paden van de beproeving doet wandelen, waar Hij hun plannen vertreedt en hun handelingen te niet doet. Zo, vers 11, *heeft Hij* dan ook *mijn wegen afgewend*, Hij heeft mijn overleg weggeblazen, mijn plannen bedorven, zodat ik gedwongen ben, voor mijn eigen verderf te bezwijken. "Hij heeft mij in stukken gebroken, Hij heeft mij verscheurd en is heengegaan, Hosea 5:14, en heeft mij woest gemaakt, heeft mij beroofd van alle gemeenschap, en van allen troost, die ik mij zelf geven kan."

6. Dat God doof is voor zijn gebed, vers 8. *Och wanneer ik roep en schreeuw*, als iemand, die in ernst is, als iemand, die gehoord wil worden, *sluit Hij* toch *de oren voor mijn gebed* en wil het geen toegang geven tot Hem. Gods oor is gewoonlijk open voor de gebeden van Zijn volk, en de deur van Zijn genade voor hen, die er aan kloppen, maar nu zijn beide gesloten, zelfs voor een, die roept en schreeuwt. Zo schijnt God soms zelfs vertoornd te zijn tegen het gebed Zijns volks, Psalm 80:4, en hun lot is inderdaad beklagenswaardig, wanneer hun niet alleen de weldaad van een antwoord, maar ook de troost van de aanneming geweigerd wordt.

7. Dat zijn naburen zijn ellende bespotten, vers 14 :*Ik ben al mijn volk tot belaching geworden*, alle goddelozen onder hen, die zich zelf en elkaar vrolijk maakten met de algemene oordelen en in 't bijzonder met de smarten van de profeet Jeremia. Ik ben hun lied, hun snarenspeel, hun trommelslag, Job 17:6, ze maken liederen op mij, zoals Nero op de brand van Rome.

8. Dat hij op 't punt stond van te wanhopen aan verlossing en bevrijding: Gij hebt mijn vrede niet alleen weggenomen, maar *hebt mijn ziele verre van de vrede verstoten*, vers 17, zodat hij niet alleen uit het bereik, maar ook uit het gezicht is, *Ik heb het goede vergeten*, het is zo lang geleden, dat ik het had, en zo onwaarschijnlijk, dat ik het ooit terugkrijgen zal, dat ik de gedachte er aan opgegeven heb. Ik ben zo gewend aan smart en slavernij, dat ik niet weet, wat blijdschap en vrijheid is. Ik beschouw alles als verloren, *Mijn sterkte is vergaan en mijn hope van de Heere*, vers 18, ik kan niet langer op God als mijn steun rekenen, want Hij moedigt er mij niet toe aan, ook kon ik niet verwachten, dat Hij te mijnen behoefte optreden zal, om een einde aan mijn smart te maken, want het geval schijnt hopeloos, en zelfs mijn God onverbiddelijk. Zonder twijfel was het zwakheid van hem dit te zeggen, Psalm 77:11, want in de Heere is een eeuwige rotssteen en Hij is de nimmer falende hoop van Zijn volk, wat zij er ook van denken mogen.

9. Dat zijn smart terugkwam bij iedere herinnering aan zijn ellende en zijn overpeinzing was even droefgeestig als zijn vooruitzichten vers 19, 20. Trachtte hij, evenals Job, zijn klacht *te vergeten*? Job 9:27. Helaas, het was doelloos, hij herinnert zich, bij alle gelegenheden, de ellende, de ballingschap, de alsem en de gal. Met zoveel nadruk spreekt hij van zijn beproeving, want zo denkt hij er over, zo zwaar woog ze hem, als hij ze overdacht! Het was een beproeving, die de ellende zelf was. "Mijn beproeving en mijn overtreding (zo lezen sommigen) mijn ellende en de zonde, die ze over mij bracht, dat was de gal en alsem in zijn ellende en ballingschap". Het is de zonde, die de beker van de beproeving tot een bitteren beker maakt. Mijn ziele gedenkt er wel terdege aan. De gevangenen in Babel hadden al de ellende van het beleg steeds in de gedachte en de vlammen en puinhopen van Jeruzalem voor ogen, en "weenden, wanneer zij gedachten aan Zion, ja, zij konden Jeruzalem niet vergeten", Psalm 137:1-5. "Mijn ziel gedenkt er aan en bukt zich neer in mij," niet alleen door de gedachte aan mijn ellende, maar om de bitterheid van de zonde. Het past ons nederig van hart te zijn onder vernederende leidingen, en bij iedere herinnering aan onze beproevingen en ellende, ons opnieuw, berouwvol te verootmoedigen. Zo zullen wij beter worden door de straffen, die wij gehad hebben, en de straffen, die nog komen zouden, onnodig maken.

Klaagliederen 3:21-36

Hier beginnen de wolken zich te verstrooien en de lucht op te helderen, de klachten in het eerste deel van dit hoofdstuk waren zeer treurig, maar hier valt een andere toon te beluisteren, en de treurenden in Zion zien er iets vrolijker uit. Als de hoop er niet was, zou het hart breken. Om te voorkomen dat het hart geheel gebroken wordt, *roept* hij hier iets *in zijn geheugen terug*, dat reden geeft om te *hopen*, vers 21, dit slaat op 't geen volgt, en niet op wat vooropgaat. *Ik doe in mijn hart terugkeren* (zo staat in de kanttekening), wat wij in ons hart hebben gehad, en ter harte genomen, is soms alsof het totaal verloren en vergeten was, totdat God het door Zijn genade in ons hart doet terugkeren, opdat het voor ons gereed zal zijn, als wij het nodig hebben. *Ik roep het in mijn geheugen terug*, en word bewaard voor volkomen wanhoop. Laat ons zien, wat hij bedenkt.

I. Dat, zo slecht als het er voor staat, het aan Gods barmhartigheid te danken is, dat het er nog niet slechter mee gesteld is. Wij worden beproefd *door de roede van Zijn verborgenheid, het zijn de goedertierenheden des Heeren, dat wij niet vernield zijn*, vers 22. Als wij in ellende zijn, moeten wij ter bemoediging van ons geloof en hoop, opmerken, wat voor ons, zowel als wat tegen ons is. De zaken staan slecht, maar zij zouden nog slechter kunnen staan, en daarom is er hoop, dat zij beter zullen worden. Hier valt op te merken

1. Dat de stroom van de genade bemerkt wordt. De kerk van God is als de braambos van Mozes, brandende, en toch "niet verteerd," welke moeilijkheden zij ook doorworstelt, of nog te doorworstelen heeft, zij zal in de wereld blijven bestaan tot aan het einde van de tijd. Zij is vervolgd door de mensen, maar niet verlaten door God, en daarom, "al is zij neergeworpen, toch is zij niet verdorven," 2 Corinthiers 4:9, "gekastijd, maar niet vernield, als het zilver in de smeltkroes gezuiverd, maar niet weggedaan als schuim."

2. Dat ook de bron van deze stroom wordt waargenomen: "Het zijn de goedertierenheden des Heeren". Hier wordt het meervoud gebruikt om de overvloed van deze verschillende goedertierenheden. "God is een onuitputtelijke bron van genade en de Vader van de barmhartigheden." Wij hebben het allen aan Gods sparende goedheid te danken, dat wij niet vernield zijn. Anderen, om ons heen, zijn vernield, en wij zijn in hetzelfde gevaar geweest, en toch zien wij niet vernield, wij zijn aan het graf, aan de hel ontruikt. Had Hij met ons gedaan naar onze zonden, wij zouden al lang geleden vernield zijn, maar God heeft met ons gedaan, naar zijn barmhartigheden, en het is onze plicht, dat tot Zijn lof te erkennen.

II. Dat zij ook in de diepte van hun beproeving nog de tederheid van het goddelijk medelijden en de waarheid van de goddelijke belofte ondervinden. Zij hadden herhaaldelijk geklaagd, dat God geen medelijden had, Hoofdstuk 2:17, 24, maar hier erkennen zij, dat zij ongelijk hebben en,

1. Dat Zijn barmhartigheden geen einde hebben, in werkelijkheid hebben zij geen einde, zelfs niet wanneer Hij ze door toorn toegesloten schijnt te hebben. De rivieren van Zijn goedheid zijn altijd vol water, en nimmer drogen ze uit. Neen, zij zijn elke morgen nieuw, iedere morgen zien wij nieuwe voorbeelden van Gods goedertierenheid jegens ons: "Hij bezoekt er ons mee in elke morgenstond, Job 7:18, elke morgen geeft Hij Zijn recht in het licht," Zefanja 3:5. Als onze vertroosting te kort schieten, Gods barmhartigheden niet.

2. Dat Zijn trouw groot is. Hoewel het verbond verbroken scheen te zijn, zij erkenden, dat het nog steeds van kracht was, en, al ligt Jeruzalem in puin, de waarheid des Heeren is in van de eeuwigheid. Welke harde dingen wij ook verdragen moeten, wij moeten nooit harde gedachten van God koesteren, maar steeds bereid zijn te erkennen, dat Hij, beide, vriendelijk en getrouw is.

III. Dat God het algenoegzame geluk is van Zijn volk, en dat altijd blijven zal, en dat zij Hem verkozen hebben, en zich op Hem verlaten om dat te zijn, vers 24. *De Heere is mijn deel, zegt mijn ziel*, dat is:

1. "Als ik al wat ik in de wereld had, verloren heb, vrijheid, levensonderhoud, en bijna het leven zelf, toch heb ik bij God niets verloren". Ons deel op aarde zal vergaan, maar God is ons deel in eeuwigheid.

2. "Zolang God mijn deel is, heb ik genoeg, ik heb zoveel als een voldoende tegenwicht vormt tegen al mijn ellende en al wat ik verloren heb." Waarvan wij ook beroofd worden ons deel is zeker.

3. "Dat is het, waarop ik mij verlaat en waar ik in berust. Daarom zal ik op Hem hopen. Op Hem wil ik vertrouwen en mij in Hem bemoedigen, als alle andere steun en bemoediging mij ontbreekt." Het is onze plicht om God tot het deel van onze ziel te maken, en dan van Hem als ons deel gebruik te maken en ons daarmee te troosten, te midden van onze weklachten.

IV. Dat zij, die met God te doen hebben, zullen bevinden, dat het niet tevergeefs is op Hem te betrouwen, want,

1. Hij is goed voor hen, die dat doen, vers 25. Hij is goed voor iedereen, *Zijn barmhartigheden zijn over alle Zijn werken*, al het schepsel proeft Zijn goedheid. Maar in bijzondere mate is *Hij goed dengen, die Hem verwachten, van de ziel, die Hem zoekt*. Zolang onze smart wordt verlengd, en onze verlossing uitgesteld, moeten wij geduldig op God wachten, dat Hij in genade tot ons terugkere. Terwijl wij Hem verwachten door het geloof, moeten wij Hem zoeken in het gebed, onze ziel moet Hem zoeken, anders zoeken wij niet om te vinden. Ons zoeken zal ons helpen wachten. En hun, die zo wachten en zoeken, zal God genadig zijn, Hij zal hun weldadigheden wonderbaar maken.

2. Zij, die dat doen, zullen bevinden, dat het goed voor hen is, vers 26. *Het is goed, dat men hope en stil zij op het heil des Heeren* dat wil zeggen, het is onze plicht, en tegelijk onze onuitsprekelijke troost en voldoening om te hopen, dat het komen zal, al schijnen de moeilijkheden, die het in de weg liggen, onoverkomelijk, om stil te zijn, totdat het komt, al toeft het wat lang, en niet met God te twisten of onrustig te worden, maar in de goddelijke leiding te berusten. "Vader, Uw wil geschiede". Als wij dit bedenken, mogen wij hopen, dat het einde tenslotte goed zal zijn.

V. Dat beproevingen werkelijk goed voor ons zijn, en als wij ze weten te dragen, ons zeer veel goed zullen doen. Het is niet alleen goed te hopen en te wachten op het heil des Heeren, maar het is goed, terzelfder tijd onder de druk te zijn, vers 27 :*het is goed voor een man, dat hij het juk in zijn jeugd draagt*. Velen van de jongelingen waren in gevangenschap gevoerd. Om hen daarin geduldig te maken, zegt hij tot hen, dat het goed voor hen was, het juk van die gevangenschap te dragen, en zij zouden bevinden, dat het dat was, als zij zich maar wilden

schikken in hun toestand, en hun best doen om aan Gods bedoeling, waarmee Hij dat zware juk op hen gelegd had, te beantwoorden. Het is zeer toepasselijk op het juk van Gods geboden. Het is goed voor jongelingen, dat juk in hun jeugd op te nemen, wij kunnen niet te vroeg beginnen met vroom te zijn. Het zal onze godsdienst te meer aannemelijk voor God maken en gemakkelijker voor ons zelf, als wij die waarnemen, terwijl wij nog jong zijn. Maar hier schijnt het juk van de beproeving bedoeld te zijn. Velen hebben bevonden, dat het goed is het in hun jeugd te dragen het heeft nederig en ernstig gemaakt, en aan de wereld gespeend, die anders trots en onrustig zouden geweest zijn, als een kalf. dat aan het juk nog niet gewend is. Maar wanneer dragen wij het juk zo dat het werkelijk goed voor ons is, het in onze jeugd te dragen? Hij antwoordt in de volgende woorden.

1. Wanneer wij rustig en stil zijn onder onze beproevingen, wanneer wij eenzaam zitten en stil zwijgen, niet met onze klachten van de een naar de ander lopen, waarmee wij onze rampen verzwaren, niet twisten met de leidingen van de Voorzienigheid met ons, maar ons in afzondering terugtrekken, opdat wij mogen toezien ten dage des tegenspoeds, en eenzaam zitten opdat wij met God en in ons eigen hart spreken mogen, alle ontevreden, wantrouwende gedachten tot zwijgen brengen, en de hand op de mond leggen, zoals Aäron, die onder een zeer zware beproeving, zich stilhield. Wij moeten stil zijn, als die het juk niet eigenzinnig op ons genomen hebben, maar ons geduldig onderwierpen, toen God het ons oplet. Wanneer zij, die in hun jeugd beproefd worden, zich naar hun beproeving schikken, hun nek onder het juk buigen en er zich op toeleggen aan Gods doel, waarmee Hij dat opgelegd heeft, te beantwoorden, dan zullen zij bevinden, dat het goed voor hen is het te dragen, want het geeft van zich de vreedzame vrucht van de gerechtigheid dengenen, die er door geoefend zijn.

2. Wanneer wij nederig en geduldig zijn onder onze beproeving. Hij zal vrucht plukken van zich juk, die zijn mond in het stof steekt, niet alleen de hand op de mond legt, ten teken van onderwerping in zijn beproeving aan de wil van God, maar die in het stof steekt, ten teken van smart en schaamte en verafschuwing van zichzelf, bij de herinnering aan zijn zonde, en als een, die volkomen terug en op de rechte weg gebracht is, en als degenen, die overwonnen zijn, gedwongen om het stof te lekken, Psalm 72:9. Aldus moeten wij ons zelf vernederen, dan is er misschien verwachting. Als er een of andere weg is om onder onze beproevingen, goede verwachting te verkrijgen en te verzekeren, dan is het deze weg, en toch moeten wij zeer bescheiden in onze verwachtingen zijn moeten het alleen als mogelijk beschouwen, als die weten, dat wij het ten enenmale onwaardig zijn. Die waarlijk vernederd zijn om hun zonden, zullen blijde zijn goede hoop te verkrijgen door Gods genade, op welke voorwaarden ook, al moeten zij hun mond in het stof steken, en die hoop willen hebben, moeten dat doen, en het aan de vrije genade toeschrijven als zij enige bemoediging ontvangen, die hun hart bewaren kan voor het wegzinken in het stof, als zij hun mond daarin steken.

3. Wanneer wij zacht en nederig zijn jegens hen, die de werktuigen tot onze ellende zijn, en als wij vergevensgezind zijn, vers 30. Hij zal van het juk profeteren, die "zijn wang geeft dien, die hem slaat, en hem liever de andere toekeert," Mattheus 5:39, dan terug te slaan. Onze Heere Jezus heeft ons daarvan een voorbeeld nagelaten, want Hij gaf Zijn rug aan die Hem sloegen, Jesaja 50:6. Wie verachting en smaad kon dragen, en geen schelden voor schelden en geen bitterheid voor bitterheid vergeldt, die als hij zat van smaad is, die voor zich houdt en niet beantwoordt en zelfs niet terugwerpt op hen, die ze hem hebben aangedaan, maar ze uitstort voor de Heere, zoals degenen deden, "wier ziele veel te zat was van de verachting van de hovaardigen," Psalm 123:4, die zal bevinden, dat het goed is om het juk te dragen, en dat het zijn geestelijk welzijn bevorderen zal. In 't kort samengevat: "Indien de verdrukking

lijdzaamheid werkt, dan werkt de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hope, en de hope beschaamt niet."

VI. Dat God genadiglijk tot Zijn volk zal terugkeren met de troost, waaraan zij behoefte hebben, *naar de grootheid van Zijn goedertierenheid*, vers 31, 32. Daarom is de lijder zo geduldig, en zo berouwvol, omdat hij gelooft, dat God genadig en barmhartig is, wat een krachtige beweegreden is, beide tot evangelisch berouw en christelijk geduld. Hiermee kunnen wij ons staande houden,

1. Dat, al zijn we neergeworpen, wij toch niet weggeworpen zijn, als de vader zijn zoon kastijdt, is dat geen onterving.

2. Al mag het een tijd lang schijnen, dat wij weggeworpen zijn, als de troost, die wij verlangen, er niet is, en het heil, dat wij begeren, ver af, toch zijn wij in werkelijkheid niet weggeworpen, niet in eeuwigheid verstoten, Hij zal niet altijd met ons twisten.

3. Dat, welke smart ons ook aankleeft, God ze voor ons bestemd heeft, en, dat Hij de hand er in heeft. Hij is het, die de smart veroorzaakt, en daarom mogen wij verzekerd zijn, dat ze uit goedheid en met wijsheid verordend is, en het is maar "voor een weinig tijds, en zo het nodig is, dat wij bedroefd worden", 1 Petrus 1:6.

4. Dat God goedertierenheden en vertroostingën bewaard heeft, ook voor die Hij zelf bedroefd heeft. Wij moeten er ver vandaan zijn, te denken, dat, hoewel God onze smart, veroorzaakt, de wereld ons helpen en verlossen zal. Neen, Dezelfde, die de smart veroorzaakt heeft, moet ook verlichting brengen, of wij gaan te gronde. "Una eademque manus rulsus opemque tulit-Dezelfde hand bracht de wonde toe en heelde ze." Hij heeft geslagen, Hij zal ons verbinden, Hosea 6:1.

5. Dat, wanneer God terugkeert om genadiglijk met ons te handelen, het niet zal zijn naar onze verdienste, maar naar Zijn goedertierenheden, naar de grootheid van Zijn goedertierenheden zo onwaardig zijn wij, dat niets dan overvloedige genade ons helpen kan, en wat mogen wij daar niet van verwachten? En dat God onze smart veroorzaakt, behoort volstrekt geen ontmoediging te zijn voor die verwachtingen.

VII. Dat, als God smart veroorzaakt, dat met wijze en heilige bedoelingen is, en Hij heeft geen welgevallen aan onze rampen, vers 33. Wel is waar *plaagt en bedroeft Hij des mensen kinderen*, al hun smart en beproevingen zijn van Hem. Maar Hij doet het niet graag, *niet van harte, zo staat er*.

1. Hij bedroeft ons nooit, dan, als wij er reden toe geven. Hij deelt Zijn ongenade niet uit, zoals Zijn gunsten, "ex mero motu-louter naar welbehagen." Als Hij ons vriendelijkheid bewijst, is dat, omdat het Hem zo goeddunkt, maar als Hij bitterheid tegen ons schrijft, dan is dat beide, omdat wij ze verdienen en nodig hebben.

2. Hij kastijdt niet met genoegen. Hij heeft geen welgevallen in de dood des zondaars, of de onrust van de heiligen, maar kastijdt ze met zekeren weerzin. Hij komt van Zijn plaats om te kastijden, want Zijn plaats is, het verzoendeksel, Hij heeft geen welgevallen aan de ellende van een van Zijn schepselen, maar als het Zijn eigen volk betreft, is Hij er zover vandaan, dat Hij

bedroefd is om hun beproevingen en Zijn ziel is smartelijk aangedaan door de ellende van Israël.

3. Hij behoudt Zijn vriendelijkheid voor Zijn volk ook wanneer Hij het beproeft. Als Hij de kinderen des mensen niet van harte plaagt, veel minder Zijn eigen kinderen. Hoe het zij, God is hun goed, Psalm 13:1, en door het geloof kunnen wij liefde in Zijn hart zien, ook als wij misnoegen op Zijn gelaat en de roede in Zijn hand zien.

VIII. Dat, al maakt Hij gebruik van mensen als Zijn hand, of liever als werktuigen in Zijn hand, tot kastijding van Zijn volk, het er toch ver af is, dat Hij met welgevallen de onrechtvaardigheid hunner handelingen zou zien en het onrecht, dat zij hun doen, vers 34-36. Al bereikt God Zijn eigen plannen door het geweld van de redeloze en goddeloze mensen daar volgt nog niet uit, dat Hij dat geweld goedkeurt, hoewel Zijn volk soms in de verzoeking is dat te denken, Habakuk 1:13 :Waarom zoudt Gij aanschouwen, die trouwelooslijk handelen. Op tweeërlei wijs wordt het volk van God gekweld en verdrukt door zijn vijanden en de profeet verzekert ons hier, dat God geen van beide goedkeurt.

1. Als de mensen hen door wapengeweld benadelen, keurt God dat niet goed. Hij zelf verbrijzelt niet alle gevangenen van de aarde onder Zijn voeten, maar Hij let op het geschrei van de gevangenen, ook keurt Hij het niet goed, dat anderen het doen, ja, Hij is er zeer misnoegd over. Het is barbaars om die liggen te vertreden, en die gebonden zijn en zich niet verdedigen kunnen, te verbrijzelen.

2. Als de mensen hun kwaad doen, onder bescherming van de wet, en onder voorwendsel recht te spreken, -als zij het recht van de ellendige roven, zodat zij niet kunnen ontdekken, wat hun rechten zijn of ze niet verkrijgen kunnen, omdat zij buiten hun bereik zijn, -als zij een mens verongelijken in zijn twistzaak, en een onbillijke beslissing geven, of een onrechtvaardig vonnis vellen, dan moeten zij weten,

a. Dat God hen ziet. Zij staan *voor het aangezicht des Allerhoogsten*, vers 35. Wat zij doen, doen zij onder Zijn ogen en wekt Zijn gramschap op. Zij moeten wel weten, dat het zo is, en daarom trotseren zij Hem, als zij het doen. Hij is de Allerhoogste, Wiens gezag over hen zij verachten, door hun gezag over hun onderdanen te misbruiken, zonder te bedenken, "dat die hoger is dan de hoge, er acht op neemt," Prediker 5:8.

b. Dat God hun Zijn goedkeuring niet schenkt. Hier ligt meer in dan er uitgedrukt wordt. Het verkeren van het recht, en het verongelijken van de rechtvaardigen, zijn een grote belediging voor God, en, al maakt Hij er gebruik van om Zijn volk te kastijden, toch zal Hij vroeger of later afrekenen met hen, die het doen. Hoezeer God een tijd lang de boosdoeners voorspoedig laat zijn, en Zijn eigen doel er mee bereikt, toch keurt Hij daarom hun boosheden niet goed. Het zij verre, dat God ongerechtigheid zou doen, of hen, die ze doen, zou steunen.

Klaagliederen 3:37-41

Om recht te hebben op de vertroosting, die de beproefden in de voorgaande verzen worden voorgehouden, en de zoetheid er van te mogen smaken, worden ons hier de plichten van de staat van de beproeving voorgeschreven, in uitoefening werker wij deze vertroosting, mogen verwachten.

I. Wij moeten de hand van God zien en erkennen, in alle rampen, die ons te eniger tijd overkomen, 't zij van persoonlijken of van algemene aard, vers 37, 38. Dit wordt hier vastgelegd als een grote waarheid, die ons helpen zal onze geest tot rust te brengen onder onze beproevingsen en ze aan ons heiligen.

1. Dat, welke iemands handelingen zijn, God het is, die ze beheerst: "Wie zegt wat, hetwelk geschiedt (die een plan maakt en het uitvoert) zo het de Heere niet beveelt?" Mensen kunnen niets doen dan maar de raad van God, en geen macht of voorspoed hebben dan wat hun van boven gegeven is. "Het hart des mensen overdenkt zijn weg, hij ontwerpt, en maakt plannen, hij zegt, dat hij dat en dat doen zal, Jakobus 4:13, maar de Heere bestuurt zijn gang heel anders dan hij van plan was, en waartoe hij zijn best deed en wat hij verwachtte, geschiedt niet, tenzij het is, wat Gods hand en raad tevoren verordineerd had", Spreuken 16:9, Jeremia 10:23. De Chaldeen zeiden, dat zij Jeruzalem zouden verstoren, en het geschiedde, niet omdat zij het zeiden, maar omdat God het beval en hun last gaf het te doen. Mensen zijn slechts werktuigen, waarvan de grote God gebruik maakt, en die Hij hanteert, zoals Hem behaagt, bij het bestuur van deze lagere wereld, en zij kunnen geen enkel plan uitvoeren zonder Hem.

2. Dat, wat ons lot ook is, God het is, die het bestuurt: "Ga niet uit de mond des Allerhoogsten het kwade en het goede?" Ja, zeker doet het, en in het oorspronkelijke is het nog nadrukkelijker uitgesproken: "Ga niet dit kwade en dit goede uit de mond des Allerhoogsten?" Is het niet, wat Hij voor ons bestemd en beschikt heeft? Ja, zeker is het dat, en, om ons met onze beproevingsen te verzoenen, welke die ook zijn, moet deze algemene waarheid zo in het bijzonder toegepast worden. Dezen troost ontvang ik van God, en zou ik dat kwade niet ontvangen? zo redeneert Job, Hoofdstuk 2:10. Zijn wij gezond of ziek, rijk of arm? Slagen wij in onze plannen, of worden wij er in gedwarsboomd? Alles is, zoals God het beveelt, eens ieders recht is van de Heere. De Heere heeft gegeven en de Heere heeft genomen, Hij vormt het licht en schept de duisternis, zoals Hij in de beginne deed. Alle gebeurtenissen in de goddelijke leiding zijn het uitvloeisel van de goddelijke raad, wat er geschiedt, God bestuurt alles, en het werk van Zijn handen is een met de woorden van Zijn mond, Hij spreekt en het is er, zo gemakkelijk, zo volkomen worden Zijn doeleinden bereikt.

II. Wij moeten in geen enkele beproeving, die Hij ons te eniger tijd oplegt, met God twisten, vers 39 :*Wat klaagt dan een levend mens?* De profeet schijnt zichzelf hier te berispen, over de klacht, die hij in het eerste deel van het hoofdstuk geslaakt had, waarin hij God onvriendelijk en streng vond. Doe ik wel, toornig te zijn? Waarom ben ik zo wrevelig? Die in hun haast God bekeven hebben, moeten, als zij er over nadenken, zichzelf bekijven. Uit de leer van Gods soevereine en algemene leiding, die hij in de vorige verzen heeft beleden, trekt hij deze gevolgtrekking: *Wat klaagt dan een levend mens?* Wat God doet, daar moeten wij onze mond niet tegen openen, Psalm 39:9. Zij die aanmerking maken op hun lot, berispen Hem, die het bestuurt. De lijd,ers in de gevangenschap moeten zich onderwerpen aan de wil van God in al hun lijden. Hoewel wij onze klachten voor God mogen uitstorten, moeten wij nooit een klacht

inbrengen tegen God. Wat? Zal een levend mens klagen over de straf voor zijn zonde? De redenen hier opgegeven, zijn zeer klemmend.

1. Wij zijn mensen, laat ons hierin tonen, dat wij mensen zijn. Zal een mens klagen? Wij zijn mensen, en geen dieren, redelijke schepselen, die met overleg moeten handelen, die omhoog en vooruit moeten zien, en in beide richtingen kunnen wij overwegingen genoeg vinden om onze klachten tot zwijgen te brengen. Wij zijn mannen, en geen kinderen, die om alles, wat hun zeer doet, schreien. Wij zijn mensen en geen goden, onderdanen en geen heren, wij zijn niet ons eigen meester, en hebben ons zelf niet gemaakt, wij zijn gebonden, en moeten gehoorzamen en ons onderwerpen. Wij zijn mensen, en geen engelen, en daarom kunnen wij niet verwachten vrij van rampen te zullen zijn, zoals zij, wij zijn geen bewoners van die wereld, waar geen smart is, maar van deze, waar niets dan smart is. Wij zijn mensen en geen duivels, wij zijn niet in de betreuenswaardige, hulpeloze, hopeloze toestand, waarin zij zijn, maar hebben iets om ons zelf mee te troosten, dat zij niet hebben.

2. Wij zijn levende mensen. Door de goede hand van onze God, die over ons is zijn wij nog in leven, hoewel dagelijks stervende, en zal een levend mens klagen? Neen, hij heeft meer reden om dankbaar te zijn voor het leven, dan om te klagen over al de rampen en lasten des levens. Ons leven is broos en verbeurd, en toch leven wij, maar de levende, de levende die behoort te loven, en niet te klagen, Jesaja 38:19, zolang er leven is, is er hoop, en daarom, in plaats van te klagen, dat alles jammerlijk is, moeten wij ons bemoedigen met de hoop, dat het beter worden zal.

3. Wij zijn zondige mensen, en datgene, waarover wij klagen is de rechtvaardige straf voor onze zonden, ja, veel minder dan wij om onze ongerechtigheden verdienen. Wij hebben weinig reden om te klagen over onze smart, want die is ons eigen werk, wij hebben die aan ons zelf te wijten. Onze eigen goddeloosheid kastijdt ons, Spreuken 19:3. Wij hebben geen reden om met God te twisten want Hij is daar rechtvaardig in, Hij is de bestuurder van de wereld, en het is noodzakelijk dat Hij de eer van Zijn bestuur ophoudt door de ongehoorzamen te kastijden. Lijden wij om onze zonden? Laat ons dan niet klagen, want wij hebben ander werk te doen, in plaats van te morren, moeten wij berouw hebben, en, ten bewijze, dat God met ons verzoend is, moeten wij trachten ons met Zijn heilige wil te verenigen. Worden wij gestraft om onze zonden? Dan is het wijs van ons er onder te bukken, en de roede te kussen, want, als onze wandel in strijd is met Gods wil, zal Hij ons nog zeven maal meer straffen, want als Hij oordeelt, zal Hij overwinnen. Maar, als wij ons naar Hem voegen, zullen wij niet met de wereld veroordeeld worden, al worden wij van de Heere getuchtigd.

III. Wij moeten ons best doen om aan Gods bedoeling, waarmee Hij ons beproeft, te beantwoorden, en dat is om onze zonde voor ons te brengen, en ons zelf tot Hem, vers 40. Dat zijn de twee dingen, waartoe de beproevingen ons brengen moeten.

1. Een ernstige beschouwing van onszelf en een nadenken over het leven, dat wij achter de rug hebben. Laat ons onze wegen onderzoeken, wat zij geweest zijn, of ze recht en goed zijn geweest of niet, onderzoeken als naar een vermomd misdadiger, die vlucht en zichzelf verbergt, en dan onderzoeken of hij schuldig of onschuldig is. Laten wij ons geweten bij dat onderzoek gebruiken, en laat ons het verlot geven om met getrouwheid te handelen, om het onderzoek met nauwkeurigheid te leiden en met onpartijdigheid te voltooien. Laat ons onze wegen onderzoeken, opdat wij daarin ons zelf mogen beproeven, want wij moeten over onze staat oordelen, niet naar onze zwakke wensen, maar naar onze schreden, niet naar een schrede

in 't bijzonder, maar naar onze wegen, het doel waar wij op mikken, de regels, die wij volgen, de stemming van ons leven ten opzichte van die doeleinden en regels. "Als wij beproefd worden, is het voegzaam onze wegen te doorzoeken", Hagg. 1:5, opdat wij berouw mogen hebben over wat verkeerd is en ons in de toekomst verbeteren, en aldus beantwoorden aan de bedoeling van de beproeving. In tijden van algemene rampen zijn wij geneigd na te denken over de wegen van anderen, en een blaam op hen te leggen, terwijl het onze taak is, onze wegen te onderzoeken. Wij hebben aan ons zelf werk genoeg, ieder van ons moet zeggen: "Wat heb ik gedaan? Wat is mijn aandeel aan de algemene brand?" opdat een ieder zich verbeterde, waardoor wij allen verbeterd zullen zijn.

2. Een oprechte bekering tot God: "Laat ons wederkeren tot de Heere, tot Hem, die zich tegen ons gekeerd heeft, en van wie wij ons afgekeerd hebben, laat ons tot Hem wederkeren door berouw en verbetering, als tot onze eigenaar en vorst. Wij zijn bij Hem geweest, en het is niet wel met ons geweest, sinds wij Hem verlieten, laat ons daarom nu tot Hem wederkeren." Dit moet samengaan met wat wij eerst noemden en er het gevolg van zijn, daarom moeten wij onze wegen onderzoeken, opdat wij van het kwade, dat er in is, ons tot God mogen wenden. Dat was ook de manier van David, Psalm 119:59 "Ik heb mijn wegen bedacht, en heb mijn voeten gekeerd tot Uw getuigenissen."

IV. Wij moeten ons zelf, met onze beste neigingen en diensten aan God offeren, in het vuur van de toewijding, vers 41. Wanneer wij beproefd worden,

1. Moeten wij opzien tot God, als God in de hemel, oneindig ver boven ons, en, die een onbetwistbare heerschappij over ons heeft, want de hemel heerst, daarom moeten wij er niet mee twisten, maar ons er aan onderwerpen

2. Wij moeten tot Hem bidden, in het geloof en de verwachting genade van Hem te zullen ontvangen, want dat ligt in: "de handen opheffen (een gebaar, dat bij het gebed gebruikt wordt en soms in dezelfde betekenis voorkomt, als in Psalm 141:2 :De opheffing mijner handen worde gesteld als het avondoffer):" het betekent, dat wij Hem om genade vragen en bereid zijn die genade te ontvangen.

3. Ons hart moet met het gebed meegaan. Wij moeten ons hart opheffen, mitsgaders de handen, zoals wij onze ziel met onze woorden uitstorten. Het is het hart, waarnaar God ziet, daarin en in elke andere dienst, want wat zal een offer baten, dat buiten het hart omgaat? Als de innerlijke gevoelens niet beantwoorden aan de uiterlijke vormen, doen wij niet anders dan God bespotten en ons zelf bedriegen. Bidden is de ziel opheffen tot God, Psalm 25:1, als tot onze Vader in de hemel, en de ziel die hoopt voor eeuwig bij God in de hemel te zullen zijn, zal op die wijze, door veelvuldige daden van toewijding, de weg daarheen leren en op die weg vorderingen maken.

Klaagliederen 3:42-54

Het is gemakkelijker, ons te bekijken wegens onze klachten dan ze na te laten. De profeet had erkend, dat een levend mens niet klagen moet, alsof hij zich berispte om zijn klachten in het eerste deel van dit hoofdstuk, en toch keren hier de wolken na de regen terug en de wonde bloedt opnieuw, want grote moeite kost het om een verontrusten geest weer tot kalmte te brengen.

I. Zij erkenden de rechtvaardigheid van de beproevingen, die God zendt, vers 42 :*Wij hebben overtreden en wij zijn weerspannig geweest.* Het past ons, als wij in ellende zijn, om God te rechtvaardigen, door onze zonden te erkennen, en het gewicht er van op ons zelf te leggen. Noem zonde een overtreding, noem ze een opstand, en gij zegt niets te veel. Dat is het resultaat van het onderzoek naar hun wegen, hoe verder zij het onderzoek uitstrekten, zoveel erger werd, wat zij vonden. Toch

II. Klagen zij over de beproevingen, die zij ondergaan, niet zonder zekere beschouwingen van God, die wij niet moeten navolgen, maar onder de ergste beproevingen moeten wij steeds hoog en vriendelijk van Hem denken, en spreken.

1. Zij klagen over Zijn ontevredenheid en de tekenen van Zijn misnoegen tegen hen. Zij hadden berouw over hun zonden gehad, en toch, vers 42, *hebt Gij niet gespaard.* Zij hadden niet de verzekering en de troost van de vergiffenis, de oordelen, door hun zonde over hen gebracht, waren niet afgewend, en daarom, dachten zij, konden zij niet zeggen, dat de zonde hun vergeven was, dat was een fout, maar een gewone fout bij Gods volk, als hun ziel neergeslagen is en onrustig in hen. Hun lot was werkelijk medelijden waard, toch klagen zij *Gij hebt niet verschoond*, vers 43. Hun vijanden vervolgden en doodden hen, maar dat was het ergste niet, zij waren slechts werktuigen in Gods hand: "*Gij hebt ons vervolgd, Gij hebt ons gedood*, hoewel wij verwachtten dat Gij ons zoudt beschermen en verlossen." Zij klagen, dat er een scheidsmuur is tussen God en hen, en,

a. Dit verhinderde, dat Gods gunsten tot hem kwamen. De weerkaatsing van de stralen van Gods vriendelijkheid jegens hen placht de heerlijkheid van Israël te zijn, maar nu "hebt Gij ons met toorn bedekt, zodat onze heerlijkheid bedekt en verdwenen is, nu is God tegen ons vertoornd, en wij blinken niet meer uit als dat luisterrijke volk, waarvoor men ons vroeger hield." Of "Gij hebt ons bedekt, als mensen, die begraven zijn, bedekt worden en vergeten."

b. Het verhinderde, dat hun gebeden opklommen tot God, vers 44. *Gij hebt U met een wolk bedekt*, niet als die lichte wolk, waarin Hij bezit nam van de tempel, die de vereerders in staat stelde Hem te naderen, maar evenals die, waarin Hij neerkwam op de berg Sinai, die het volk dwong van verre te staan. "Deze wolk is zo dik, dat ons gebed er in verloren schijnt te gaan, het kan er niet doorkomen, wij kunnen geen gehoor krijgen." De verlenging van de ellende is soms een verzoeking, zelfs voor bidders, om zich af te vragen, of God wel is wat zij altijd van Hem geloofd hebben, een God, die het gebed verhoort.

2. Zij klagen over de verachting van hun naburen, en de smaad en de schande, waaronder zij zuchtten, vers 45 :*Gij hebt ons tot een uitvaagsel en wegwerpsel gesteld*, dat op de mesthoop geworpen wordt. Hierop zinspeelt Paulus in zijn verhaal van het lijden van de apostelen 1 Corinthiers 4:13 : "Wij zijn geworden als uitvaagsels van de wereld en aller afschrapsel." "Wij zijn de afval of het schuim, in het midden van de volkeren door iedereen vertreden, en als het

laagste van de volkeren beschouwd, dat nergens toe deugt de om weggeworpen te worden, als zout, dat smakeloos geworden is". *Al onze vijanden hebben hun mond tegen ons opgesperd*, vers 46, *als een brullende en verscheurende leeuw*, of hebben de vrijheid genomen van ons te zeggen wat zij willen. Deze klachten vonden wij reeds eerder, Hoofdstuk 2:15, 16. Het is zeer gewoon, dat lage en slechte karakters hen aanvallen, en neerwerpen, die van de hoogten van de eer in de diepte van de ellende zijn gevallen. Maar dit brachten zij over zichzelf door de zonde. "Als zij zich zelf niet verlaagd hadden, dan hadden hun vijanden het ook niet kunnen doen: maar daarom noemt men ze een verworpen zilver, omdat de Heere ze verworpen heeft, want zij hebben Hem verworpen."

3. Zij klagen over de betreuenswaardige verwoesting, die de vijanden onder hen aangericht hebben, vers 47. *De vreeze en de kuil zijn over ons gekomen*. De vijanden hebben ons niet alleen door hun krijgsumroer verschrikt, maar door hun tactiek overwonnen en door de hinderlagen, die ze ons gelegd hebben, verrast, en dan volgt slechts *verwoesting en verbreking, de breuke van de dochter van mijn volk*, vers 48, van *alle de dochteren van mijn stad*, vers 51. De vijanden vingden sommigen van hen, *als een vogeltje* in een strik, anderen hebben ze *gejaagd*, zoals een onschadelijke vogel door een roofvogel gejaagd wordt, vers 52: *Mijn vijanden hebben mij dapperlijk gejaagd als een vogeltje*, dat van struik tot struik verjaagd wordt, gelijk Saul David achterna joeg, als een veldhoen. Zo rusteloos was de vijandschap van hun vervolgers en toch redeloos. Ze hebben het zonder oorzaak gedaan, zonder dat zij enigszins er toe getergd zijn. Hoewel God rechtvaardig was, waren zij onrechtvaardig. David klaagt dikwijls over die hem zonder oorzaak haten, en hetzelfde geldt van Christus en Zijn kerk, Johannes 15:25. Hun vijanden joegen hen na, totdat zij hen geheel overmocht hadden, vers 53: *Zij hebben mijn leven in een kuil uitgeroeid*. Zij hebben hun gevangenen in nauwe en donkere gevangnissen opgesloten, waar zij als afgesneden zijn uit *het land van de levenden*, of de staat en het koninkrijk zijn verzonken en in puin gevallen, het leven en de geest zijn er uit verdwenen, en zij zijn als het ware in de kuil of het graf geworpen, en een steen is er op geworpen, zoals gebruikt werden om tegen de deur des grafs te *wemelen*. Zij beschouwen het Joodse volk als dood en begraven, en verbeelden zich, dat er geen mogelijkheid van wederopstanding is. Aldus zag Ezechiël, in een visioen, *een vallei vol doodsheiden*. Hun verwoesting wordt vergeleken, niet alleen met het begraven van een dood man, maar met het zinken van een levend man onder water, die daar niet lang levend kan blijven vers 54. *De wateren* van de beproefing *zwommen over mijn hoofd*. De zondvloed had de overhand en overstroomde hen. De Chaldeeuse troepen overvielen hen als een stortvloed van de water, die zo hoog rezen, dat zij boven hun hoofd uitkwamen, zij konden niet waden, ze konden niet zwemmen en moesten daarom onvermijdelijk verdrinken. De ellende van Gods volk neemt soms zozeer de overhand, dat zij geen grond kunnen vinden voor hun geloof, noch het hoofd boven water houden, noch enigen troost meer verwachten.

4. Zij klagen over hun eigen buitengewone smart en vrees in dit opzicht.

a. De beproefde kerk zwemt in tranen, en de profeet voor haar vers 48, 49: *Met waterbeken loopt mijn oog neer* zo overvloedig waren hun tranen, het stromen kan niet ophouden, zo aanhoudend was hun geweent, omdat er geen rust is, geen verlichting van hun ellende. De ziekte bleef steeds op het hoogtepunt, en dag na dag ging voorbij zonder beterschap. Er wordt aan toegevoegd, vers 51: *"Mijn oog doet mijn ziel moeite aan*. Wat mijn oog ziet, hindert mijn ziel. Hoe meer ik zie op de verwoestingen van stad en land, des te meer smart gevoel ik. Waarheen ik mijn oog wend, zie ik dingen, die mijn smart vernieuwen, vanwege alle de dochteren mijner stad", al de naburige steden, die als 't ware de dochters waren van Jeruzalem

de moederstad. Of: Mijn wenend oog doet mijn ziel moeite aan, de uiting van mijn smart, in plaats van die te verlichten, doet ze slechts toenemen, en bitterder worden. Of: "Mijn oog doet mijn ziel smelten, ik heb al mijn moed weggeweend, niet alleen mijn oog is doorknaagd van verdriet, maar mijn ziel, want mijn leven is verteerd van droefenis, Psalm 37:10, 11 ". Grote en langdurige smart put de geestvermogens uit en doet niet alleen veel grauwe, maar ook veel blonde hoofden ten grave dalen. Ik ween, zegt de profeet, meer dan alle de dochters van mijn stad (zo staat in de kanttekening), hij overtrof zelfs die van het zwakke geslacht in de uitingen van zijn smart. En het is voor iemand een vernedering, veel te wenen over de zonde van de zondaars en het lijden van de heiligen, onze Heere Jezus deed het ook, want, als Hij zelf kwam, en deze zelfde stad zag, weende Hij over haar, wat de dochteren van Jeruzalem niet deden.

b. Zij is overstelpt door vrees, heeft niet alleen smart over wat is, maar vreest nog erger, en geeft alles op, vers 54 : "*Ik zei: Ik ben afgesneden*, vernield, en zie geen hoop op herstel, ik ben als dood". Die neergeworpen zijn, zijn gewoonlijk in verzoeking te denken, dat zij weggeworpen zijn, Psalm 31:22, Jona 2:4.

5. Te midden van deze droeve klachten is hier een woord van troost, waaruit blijkt, dat hun lot niet ten enenmale zo slecht was, als zij het voorstellen, vers 50. Wij gaan voort aldus te wenen, totdat de Heere zie en aanschouwe van de hemel. Dit betekent,

a. Dat zij voldaan waren, dat Gods genadig op-hen-neerzien in hun ellende, al hun verwoestingen krachtadig zou herstellen. "Als God, Wien de wolken nu een verberging zijn, alsof Hij niet lette op onze moeilijkheden, Job 22:14, Zijn aangezicht slechts wilde tonen, dan zou alles wel zijn, als Hij naar ons ziet, zo zullen wij verlost zijn, Psalm 80:19, Daniel 9:17 ". Treurig als hun lot is zal een gunstige blik van de hemel alles in orde brengen.

b. Dat zij hoop hadden, dat Hij tenslotte genadig op hen neer zou zien en hen verlossen, ja, zij nemen het als vaststaand aan, dat Hij het wil doen: "al duurt het lang, Hij zal toch niet altijd twisten, hoewel wij het verdiepen.

c. Dat, terwijl zij voortgingen te wenen, zij steeds bleven wachten, en geen hulp en steun wilden afwachten van iemand anders dan van Hem, niets zal hen troosten dan Zijn genadige terugkeer tot hen ook zal niets de tranen uit hun ogen wissen, "totdat Hij van de hemel aanschouwe. Hun oog, dat nu met waterbeken nederloopt, zal nog zijn op de Heere hun God totdat Hij hun genadig zij," Psalm 123:2.

Klaagliederen 3:55-66

Door dit hele hoofdstuk heen kunnen wij een strijd opmerken in de borst van de profeet, tussen verstand en geloof, tussen vrees en hoop, hij klaagt en troost daarna zich zelf, dan verliest hij de troost weer en begint opnieuw te klagen, als in Psalm 42. Maar, evenals daar, krijgt ook hier, het geloof het laatste woord en blijft overwinnaar, want in deze verzen besluit hij met enige vertroosting. Twee dingen zijn het, waarmee hij zich troost:

I. De ondervinding van Gods goedheid, zelfs in zijn beproeving. Dit kan betrekking hebben op de persoonlijke ervaring van de profeet, wanneer hij zich bemoedigt ten opzichte van de algemene jammer. Hij, die te rechter tijd afzonderlijke heiligen geholpen heeft, zal de kerk in 't algemeen ook niet in de steek laten. Of: het kan ook het overblijfsel van goede mensen zijn, dat nog onder de Joden was, en die bevonden hadden, dat het niet vergeefs was, op de Heere te wachten. In drieërlei opzicht hadden de profeet en zijn vrome vrienden bevonden, dat God goed voor hen was.

1. Hij had hun gebed gehoord, hoewel zij bijna gevreesd hadden, dat de wolk des toorns zo dik was, dat er *geen gebed doorkwam*, vers 44, toch komen zij bij nader overwegen, of tenminste na verdere ondervinding, tot andere gedachten, dat God namelijk niet tot hen gezegd had: *Zoekt mij tevergeefs*. Toen zij *in de ondersten kuil* waren, *als afgezonderd onder de doden*, hebben zij *Gods naam aangeroepen*, vers 55 :hun wezen belette hen niet te bidden. Al zijn wij in nog zo'n diepe kuil geworpen, toch kunnen wij daaruit een toegangsweg tot God vinden in de hoogste hemelen. "Uit de diepten roep ik tot U," Psalm 130:I, zoals Jona uit de buik van de walvis. En kon God hen horen uit de ondersten kuil, en wilde Hij? Ja, Hij deed het: "Gij hebt mijn stem gehoord," en sommigen menen, dat de volgende woorden een vervolg zijn op deze dankbare erkenning: "Gij verborg Uw oor niet voor mijn zuchten, voor mijn roepen, en het oorspronkelijke is met die lezing niet in strijd. Wij lezen het als een verzoek om verder gehoor. Verberg Uw oor niet." Dat God onze stem gehoord heeft, als wij tot Hem riepen, zelfs uit de onderste kuil, is een bemoediging voor ons om te hopen, dat Hij niet te eniger tijd Zijn oor verbergen zal.

Merk op. hoe hij het gebed zijn zuchten noemt, want in het gebed zuchten wij tot God, wij zuchten Hem achterna. Al zijn wij maar zwak in het gebed, en kunnen niet luide roepen, maar alleen spreken met onuitsprekelijke zuchten toch zal God ons niet aan ons lot overlaten, als wij oprecht zijn. Het gebed is de verzuchting van de nieuwe mens, die snakkend naar de lucht van de genade, bidt, en denkt als hij op adem gekomen is, het is beide een bewijs van de instandhouding van het geestelijk leven. Sommigen lezen: "als ik nabij de dood ben". Toen ik de dood nabij was, en op 't punt de laatste adem uit te blazen, en dacht, dat ik sterven ging, toen naams gij kennis van mijn treurig lot."

2. Hij had hun vrees tot zwijgen en hun geest tot rust gebracht, vers 57 : "*Gij zijt genaderd ten dage, als ik U aanriep*, Gij verzekerde mij genadig van Uw tegenwoordigheid bij mij, en deedt mij zien, dat Gij mij nabij waart, terwijl ik dacht, dat Gij op een afstand waart van mij." Als wij tot God naderen op de weg van de plicht, zullen wij door het geloof zien, dat Hij ons nadert op de weg van de genade. Maar dit was niet alles: "Gij hebt gezegd: Vrees niet." Het was de taal van Gods profeten, die tot hen zeiden, dat zij niet moesten vrezen, Jesaja 41:10,13,14, van Zijn leiding, die voorkwam de dingen, waarvoor zij bevreesd waren, en van Zijn genade, die hen tot rust bracht en gerust maakte, door de getuigenis van Zijn geest in hun geest, dat zij nog steeds Zijn volk waren, hoezeer in ellende, en daarom niet moesten vrezen.

3. Hij was reeds begonnen voor hen op te treden, vers 58 : "*Heere, Gij hebt de twistzaak van mijn ziel getwist*", dat is: zoals volgt, *Gij hebt mijn leven verlost*, hebt mij gered uit de handen van hen, die het weg wilden nemen, hebt het gered, toen het op 't punt was verslonden te worden, hebt het mij tot een buit gegeven." En dit is een bemoediging voor hen om te hopen, dat Hij ook verder voor hen optreden zou: "Gij hebt mijn ziel gered van de dood en zult daarom mijn voeten van aanstoot bewaren, Gij hebt de twistzaak van mijn ziele getwist en zult daarom ook mijn andere twistzaken twisten".

II. In de tweede plaats troost hij zich met een beroep op Gods rechtvaardigheid en op Zijn alwetendheid om het vonnis te kunnen vellen.

1. Hij beroept zich op Gods kennis van de feiten, hoe wrevelig en boosaardig zijn vijanden waren, vers 59 : "*Heere, Gij hebt gezien de verkeerdheid*, dat ik geen onrecht gedaan heb, maar veel van hun verkeerdheid geleden." Hij, die alle dingen weet.

a. Hun boosheid tegen hen, "Gij hebt al hun wraak gezien, hoe zij verlangen mij kwaad te doen, als 't ware bij wijze van vergelding voor een groot onrecht, dat ik hun gedaan had. Wij moeten tot onze schrik en tot onze lering, bedenken, dat God alle wraakzuchtige gedachten kent, die wij in ons hart tegen anderen koesteren, en daarom behoren wij die gedachten geen voet te geven of te onderhouden, en dat Hij alle wraakzuchtige gedachten kent, die anderen zonder oorzaak tegen ons in hun hart hebben, en daarom moeten wij niet bevreesd voor hen zijn, maar onze bescherming aan Hem overlaten."

b. De plannen en ontwerpen, die zij gemaakt hadden om hem kwaad te doen: *Gij hebt al hun gedachten tegen mij gezien*, vers 60, en wederom: "*Gij hebt al hun gedachten tegen mij gehoord*, vers 61, beide hun verlangen en hun plan om mij te doden, of het woorden of daden zijn, het is U bekend, ja, hoewel de resultaten er van te zien noch te horen zijn, toch worden hun gedachten tegen mij de hele dag bemerkt en begrepen door Hem, voor Wien alle dingen naakt en geopend zijn." De geheimste plannen van de vijanden van de kerk zijn volkomen bekend aan de God van de kerk, voor Wien zij niets kunnen verbergen.

c. De verachting en de laster, waarmee zij hen overstelpten, alle minachtende woorden over hem, en alle smadende woorden tegen hem: *Gij hebt hun smaden gehoord*, vers 61, alle slechtheid, die zij mij ten laste leggen dingen, waarvan ik niets weet, alle middelen, waarvan zij gebruik maken om mij hatelijk en verachtelijk te maken, zelfs *de lippen dergenen, die tegen mij opstaan*, vers 62, de schimpen, de woorden, die zij gebruiken als zij van mij spreken, bij hun zitten en bij hun opstaan 's avonds, als zij zich neerleggen, en 's morgens, als zij opstaan, wanneer zij zich neerzetten met hun vrienden om te eten, en als zij opstaan, om te vertrekken, ben ik hun snarenspeel, zij maken zichzelf en elkaar vrolijk met mijn ellende, zoals de Filistijnen met Simson. Jeruzalem was de trommel, waarop zij speelden. Misschien hadden zij een wijsje of toneelstuk, een opera of entre-acte, getiteld: "De verwoesting van Jeruzalem," dat, hoewel in de vorm van een treurspel, zeer onderhoudend was voor hen, die de heilige stad een kwaad hart toedroegen. God zal eenmaal de zondaars ter verantwoording roepen over alle harde woorden, die zij tegen Hem en Zijn volk gesproken hebben, Judas 15.2. Hij beroept zich op Gods oordeel ten opzichte van dit feit: "Gij hebt gezien de verkeerdheid, die men mij aangedaan heeft," er zijn geen getuigen nodig om het te bewijzen, zelfs geen aanklacht om de feiten te noemen, Gij ziet ze zoals ze zijn, en nu laat ik het aan U over. *Oordeel mijne rechtzaak*, vers 59.

Laat hen gevonnist worden,

a. Zoals zij verdienen, vers 64 :*Geef hun weer die vergelding naar het werk hunner handen.* Doe aan hen, zoals zij aan ons gedaan hebben, laat Uw hand tegen hen zijn, zoals hun hand tegen ons geweest is. Zij hebben ons heel wat kwelling veroorzaakt. *Geef hun nu zielesmart,* vers 65, *verwarring des harten,* (zoals sommigen lezen), laat hen omringd zijn, aan alle zijden, door dreigend kwaad, zonder dat zij een uitweg kunnen ontdekken. Geef hun "neerslachtigheid des harten" (zo lezen anderen), laat hen tot wanhoop gedreven worden en zichzelf als verloren beschouwen. God kan het helderst denkende hoofd in verwarring brengen, en het moedigste hart verschrikken.

b. Doe aan hen naar hun bedreigingen: *Uw vloek zij over hen,* dat is, laat Uw vloek over hen komen, alle euvelen die in Uw woord tegen de vijanden van Uw volk bedreigd worden, vers 65. Zij hebben ons met hun vervloeking beladen, daar zij het vervloeken liefhadden, zo laat ze dan over hen komen, want Uw vloek zal hen waarlijk ellendig maken. De hunne was zonder oorzaak, en daarom zonder gevolg, hij zal niet komen, maar de Uw is rechtvaardig, en zal hen treffen. Die Gij vloekt zullen vervloekt zijn. Laat de vloek aan hen voltrokken worden, vers 66 :*Vervolg hen met toorn,* zoals zij ons met toorn vervolgen. *Verdelg ze van onder de hemel des Heeren,* laat hen geen voordeel hebben van het licht en de gunsten des hemels. Verdelg ze op zulk een wijze, dat allen, die het zien, zeggen mogen: Het is een verdelging van de Almachtige, "die in de heme woont en licht", Psalm 2:4, en erkennen mogen, "dat de Hemel heerst", Daniel 4:26. Wat gezegd werd van de afgoden, wordt hier gezegd van hun aanbidders (die ook hierin aan hen gelijk zullen zijn), "Zij zullen vergaan van onder deze hemel", Jeremia 10:11. Zij zullen niet alleen uitgesloten zijn van de zaligheid van de onzichtbare hemel, maar ook afgesneden van de zegeningen van deze zichtbare, die "de hemel is des heren," Psalm 115:16, om welke reden zij onwaardig zijn er door beschermd te worden, die tegen Hem weerspanning zijn.

HOOFDSTUK 4

- 1 Aleph. Hoe is het goud zo verdonkerd, het goede fijne goud zo veranderd! Hoe zijn de stenen des heiligdoms vooraan op alle straten verworpen!
- 2 Beth. De kostelijke kinderen Sions, tegen fijn goud geschat, hoe zijn zij nu gelijk gerekend aan de aarden flessen, het werk van de handen eens pottenbakkers!
- 3 Gimel. Zelfs laten de zeekalveren de borsten neder, zij zogen hun welpen; maar de dochter mijns volks is als een wrede geworden, gelijk de struisen in de woestijn.
- 4 Daleth. De tong van het zoogkind kleeft aan zijn gehemelte van dorst; de kinderkens eisen brood, er is niemand, die het hun mededeelt.
- 5 He. Die lekkernijen aten, versmachten nu op de straten; die in karmozijn opgetrokken zijn, omhelzen den drek.
- 6 Vau. En de ongerechtigheid der dochter mijns volks is groter dan de zonden van Sodom, dat als in een ogenblik omgekeerd werd, en geen handen hadden arbeid over haar.
- 7 Zain. Haar bijzondersten waren reiner dan de sneeuw, zij waren witter dan melk; zij waren roder van lichaam dan robijnen, gladder dan een saffier.
- 8 Cheth. Maar nu is hun gedaante verduisterd van zwartigheid, men kent hen niet op de straten; hun huid kleeft aan hun beenderen, zij is verdord, zij is geworden als een hout.
- 9 Teth. De verslagenen van het zwaard zijn gelukkiger dan de verslagenen van den honger; want die vlieten daarhenen, als doorstoken zijnde, omdat er geen vruchten der velden zijn.
- 10 Jod. De handen der barmhartige vrouwen hebben haar kinderen gekookt; zij zijn haar tot spijs geworden in de verbreking der dochter mijns volks.
- 11 Caph. De HEERE heeft Zijn grimmigheid volbracht, Hij heeft de hittigheid Zijns toorns uitgestort; en Hij heeft te Sion een vuur aangestoken, hetwelk haar fundamenten verteerd heeft.
- 12 Lamed. De koningen der aarde zouden het niet geloofd hebben, noch al de inwoners der wereld, dat de tegenpartijder en vijand tot de poorten van Jeruzalem zou ingaan.
- 13 Mem. Het is vanwege de zonden harer profeten, en de misdaden harer priesteren, die in het midden van haar het bloed der rechtvaardigen vergoten hebben.
- 14 Nun. Zij zwierven als blinden op de straten, zij waren met bloed besmet, zodat men niet kon zien, of men raakte hun klederen aan.
- 15 Samech. Zij riepen tot hen: Wijkt, hier is een onreine, wijkt, wijkt, roert niet aan! Zekerlijk, zij zijn weggevlogen, ja, weggezworven; zij zeiden onder de heidenen: Zij zullen er niet langer wonen.
- 16 Pe. Des HEEREN aangezicht heeft ze verdeeld. Hij zal ze voortaan niet meer aanzien; zij hebben het aangezicht der priesteren niet geeerd, zij hebben den ouden geen genade bewezen.
- 17 Ain. Nog bezweken ons onze ogen, ziende naar onze ijdele hulp; wij gaapten met ons gapen op een volk, dat niet kon verlossen.
- 18 Tsade. Zij hebben onze gangen nagespeurd, dat wij op onze straten niet gaan konden; ons einde is genaderd, onze dagen zijn vervuld, ja, ons einde is gekomen.
- 19 Koph. Onze vervolgers zijn sneller geweest dan de arenden des hemels; zij hebben ons op de bergen hittiglijk vervolgd, in de woestijn hebben zij ons lagen gelegd.
- 20 Resch. De adem onzer neuzen, de gezalfde des HEEREN, is gevangen in hun groeven; van welken wij zeiden: Wij zullen onder zijn schaduw leven onder de heidenen!
- 21 Schin. Wees vrolijk, en verblijd u, gij dochter Edoms, die in het land Uz woont! doch de beker zal ook tot u komen, gij zult dronken worden, en ontbloot worden.
- 22 Thau. Uw ongerechtigheid heeft een einde, o gij dochter Sions! Hij zal u niet meer gevankelijk doen wegvoeren; maar uw ongerechtigheid, o gij dochter Edoms! zal Hij bezoeken; Hij zal uw zonden ontdekken.

Dit hoofdstuk is weer een enkelvoudig alfabet van klaagliederen over de verwoesting van Jeruzalem, als dat in de eerste twee hoofdstukken.

I. De profeet klaagt hier over het onrecht tegen en de onwaardige behandeling van hen, wie eertijds achting betoond werd, vers 1, 2.

II. Hij klaagt over de akelige gevolgen van de honger, waartoe zij door het beleg gebracht waren, vers 3-10.

III. Hij klaagt over de inneming en plundering van Jeruzalem en zijn ontzettende verwoesting, vers 11, 12.

IV. Hij erkent, dat de zonden van hun leiders de oorzaak waren van al hun rampen, vers 13-16.

V. Hij geeft de hoop op, omdat alles tot volkomen verwoesting gedoemd is, want hun vijanden waren overal te sterk, vers 17-20.

VI. Hij voorspelt de verwoesting van de Edomieten, die juichten over Jeruzalems val, vers 21.

VII. Hij voorspelt de eindelijk terugkeer van Sion uit de gevangenschap, vers 22.

Klaagliederen 4:1-12

De elegie in dit hoofdstuk begint met een klacht over de droeve en treurige veranderingen, die de oordelen Gods in Jeruzalem bewerkt hadden. De stad, die vroeger van goud, van het fijnste goud, zo rijk en prachtig, volkomen van schoonheid, en de vreugde van de gehele aarde was, is dof geworden, is veranderd, heeft haar luister verloren, heeft haar waarde verloren, is niet meer wat het geweest is, zij is schuim geworden. Helaas, welk een verandering is hier!

I. De tempel, die de heerlijkheid van Jeruzalem en zijn bescherming was, lag in puinhopen. Hij is in de hand des vijands gegeven. En sommigen menen, dat het goud, waarvan gesproken wordt, vers 1, het goud van de tempel was, het *gesloten goud*, waarmee het huis van binnen bekleed was, 1 Koningen 6:21, toen de tempel verbrand werd, werd het goud er van berookt en bezoedeld, alsof het geen waarde had. Het werd bij de rommel geworpen, het was veranderd, voor dagelijks gebruik bestemd, en niemand hechtte er meer aan. De stenen des heiligdoms, die eigenaardig bewerkt waren, werden door de Chaldeëen neergeworpen, toen zij het afbraken, of werden door de kracht van het vuur van hun plaats geworpen, en verworpen, en rondgestrooid vooraan op alle straten, zij lagen zonder onderscheid, met de andere puinhopen vermengd. Als de God des heiligdoms door zonde getergd was Zich terug te trekken, dan is het geen wonder, dat de stenen des heiligdoms aldus ontheiligd werden.

II. De vorsten en priesters, die in bijzondere zin *kinderen Zions* waren, werden vertreden en mishandeld, vers 2. Beide, het huis van God en het huis van David, waren in Zion. De kinderen van beide deze huizen waren in dit opzicht kostelijk, dat zij erfgenamen waren van deze beide verbonden, dat des priesterschap en dat des koninkrijks. Zij waren tegen fijn goud geschat. Maar nu zijn zij gelijk gerekend aan de aarden flessen, zij zijn gebroken als aarden flessen, weggegooid als een vat, waaraan men geen lust heeft. Zij zijn arm geworden, in gevangenschap gevoerd en daardoor min en verachtelijk geworden, en iedereen vertreedt hen en lacht over hen. De verachting van Gods volk moet voor ons een oorzaak tot klachte zijn.

III. Kleine kinderen stierven bij gebrek aan brood en water, vers 3, 4. De moeders, die zelf niet te eten hadden, hadden ook geen melk voor de zuigelingen aan haar borst, zodat zij, hoewel hun hart werkelijk medelijden had, naar de uiterlijke schijn hardvochtig waren, als de struisvogel in de woestijn, die haar eieren in de aarde laat, Job 39:16, 17, daar zij geen voedsel voor haar kinderen hadden, waren zij wel gedwongen hen zonder te laten, en haar best te doen ze te vergeten, omdat het pijnlijk voor haar was aan hen te denken, terwijl zij niets voor hen hadden, hierin stonden zij achter bij de zeehonden, of zeemonsters, of walvissen, of zeekalveren, want die laten de borsten neer, en zogen haar welpen, wat de dochter mijns volks niet doet. Kinderen kunnen niet voor zichzelf zorgen, zoals volwassenen, en daarom was het te pijnlijker om aan te zien, hoe de tong van het zoogkind aan zijn gehemelte kleefte van dorst, omdat er geen druppel water was om het te bevochtigen, en kleine kinderen, die nauwelijks spreken konden, brood te horen eisen van hun ouders, die ze niets konden geven, en het ook niet konden krijgen van een van hun vrienden. Zo treurig als zij dit alles vonden, zo dankbaar behoren wij te zijn voor de overvloed, waarin wij ons verheugen kunnen, en het voldoende voedsel, dat wij voor ons zelf en onze kinderen, en die van ons huis hebben.

IV. Personen van aanzien waren tot de bedelstaf gebracht, vers 5. Die van goede geboorte en wel opgevoed waren, en aan het beste gewoon, beide van voedsel en kleding, die lekkernijen aten, die alles hadden, wat fijn en lekker is (zij noemen dat: *goed eten*, maar alleen zij eten goed, die ter ere Gods eten) en iedere dag vrolijk en prachtig leefden, zij waren niet alleen met

karmozijn bekleed, maar zij waren er ook in groot gebracht en hadden nooit kennis gemaakt met wat gemeen of alledaags was. Zij waren groot gebracht op karmozijn, zo staat er, hun beenbekleding, en de tapijten, waarop zij liepen, waren karmozijn, toch versmachten zij op de straten, van alles beroofd, zij hebben geen dak boven hun hoofd, geen bed om op te slapen, geen klederen om aan te trekken, geen vuur om hen te verwarmen. Zij omhelzen de drek, zij waren al blij, als zij daarin konden liggen om te rusten, en wroeten er misschien in om iets eetbaars te vinden, zoals de verloren zoon, die zijn buik begeerde te vullen met de draf van de zwijnen. Die in de grootste pracht en overvloed leven, weten niet hoe benauwd zij het nog kunnen krijgen voordat zij sterven, zoals soms "de nooddriftige uit de drek verhoogd wordt", Psalm 113:7, zo zijn er voorbeelden van rijken, die tot de drek afgedaald zijn. "Die verzadigd waren, hebben zich verhuurd om brood," 1 Samuel 2:5. Daarom is het wijs van hen, die overvloed hebben zich niet al te zeer te verwennen, want dan zullen de tegenspoeden dubbel zwaar zijn, als zij komen, Deuteronomium 28:56.

V. Personen, uitnemend om hun waardigheid ja, misschien om hun heiligheid, deelden met anderen in het algemene onheil, vers 7, 8. *Haar bijzondersten* waren volkomen veranderd. Sommigen verstaan dit als van degenen, die eer ontvingen, de jonge edelen, die zeer rein, en net, en welgekleed waren, gewassen en geparfumeerd, maar ik zie niet in, waarom wij het niet zouden toepassen op die gewijden onder hen, die zich de Heere afzonderden door de gelofte eens Nazireërs, Numeri 6:2. Dat er onder hen waren, zelfs in de meest ontaarde tijden blijkt uit Amos 2:11 : "Ik heb sommigen uit uw jongelingen tot Nazireërs verwekt." Hoewel deze Nazireërs hun haar niet mochten scheren, toch waren zij, vanwege hun sober dieet, hun veelvuldige wassingen en in 't bijzonder om het vermaak, waarmee zij zich aan God wijdden en met Hem spraken, wat hun aangezichten deed schijnen als dat van Mozes, reiner dan sneeuw en witter dan melk, daar zij geen wijn noch sterken drank dronken, hadden zij een gezonder uiterlijk en vrolijker gelaat dan hen, die zich dagelijks onthaalden op druivebloed, zoals Daniël en zijn makkers van het gezaaide en water. Het kan ook de grote achting en verering betekenen, die het volk voor hen had, hoewel zij misschien voor het oog "geen gedaante noch heerlijkheid" hadden, maar, daar zij de Heere afgezonderd waren, werden zij geschat alsof zij "roder dan robijnen en gladder dan een saffier waren. Maar nu is hun gedaante verduisterd, verdorven", zoals in Jesaja 52:14 van Christus gezegd wordt, "zij is verduisterd van zwartigheid, " zij zien er ellendig uit, ten dele van de honger, ten dele door smart en radeloosheid. "Men kent ze niet op de straten," die hen achtten, letten nu niet meer op hen, en die hun vertrouwde kennissen waren, kennen hen nu ternauwernood meer, zozeer was hun uiterlijk veranderd, door de ellende, die door de lange duur van het beleg veroorzaakt werd. Hun huid kleeft aan hun beenderen, daar het vlees verteerd en vergaan is, zij is verdord, zij is geworden als een stuk hout, zo droog en hard als een stok. Het is iets betreurenswaardig, dat ook zij, die Gode afgezonderd zijn, toch bij de komst van de oordelen, dikwijls meegesleept worden met de anderen in het algemene onheil.

VI. Jeruzalem kwam langzaam omlaag, en had een lange doodstrijd, want de honger bracht meer tot haar verwoesting bij dan enig ander oordeel. In dit opzicht was de verwoesting *van Jeruzalem groter dan die van Sodom*, vers 6, want dat was *als in een ogenblik omgekeerd*, een enkele regen van vuur en zwavel deed het verdwijnen, "geen handen hadden daarover arbeid, het had geen lang beleg te verduren, zoals Jeruzalem het viel onmiddellijk in de hand des Heeren, die met een slag doodt, en viel niet in de hand van mensen, die, daar zij zwak zijn, lang werk hebben met hun strafgerichten", Richteren 8:21. Jeruzalem ligt vele maanden lang op de pijnbank, in pijn en ellende, en sterft als 't ware bij stukjes en beetjes, zodat zij voelt, dat zij sterft. En, als de ongerechtigheid van Jeruzalem zwaarder is dan die van Sodom, dan is het

geen wonder, dat de straf het evenzeer is. Sodom bezat nooit de genademiddelen, die Jeruzalem had, de woorden van God en Zijn profeten, en daarom zal het oordeel van Jeruzalem onverdragelijker zijn dan dat van Sodom, Mattheus 11:23, 24. Hoe vreselijk de honger was, blijkt uit de twee volgende voorbeelden:

1. De pijnlijke dood, die er door veroorzaakt werd, vers 9, velen werden gedood door de honger, stierven de hongerdood, daar hun voorraden uitgeput en de publieke voorraadschuren zo goed als uitgeput waren, zodat zij daaruit niet geholpen kunnen worden. Zij waren als doorstoken, omdat er geen vruchten van de velden waren, zij, die verhongerden, waren even zeker van hun dood, als die doorstoken en gedood waren, alleen was hun lot vreselijker. "De verslagenen van het zwaard zijn spoedig van pijn verlost, in een ogenblik dalen zij in het graf," Job 21:13. Zij hebben niet het ongeluk te zien, hoe de dood hen nadert en voelen het nauwelijks als de slag gegeven wordt, een korte doodsstrijd en alles is afgelopen. En als wij gereed zijn voor de andere wereld, behoeven wij zo'n korten overgang niet te vrezen, hoe vlugger hoe beter. Maar die van honger sterven, vergaan van de pijn, de honger vernietigt hun geestkracht en doodt hen tragsgewijze, hij knaagt aan hun moed en is een altijdurende kwelling, hij is een even grote marteling voor de geest als voor het lichaam. "Het zijn banden tot de dood," Psalm 13:4.

2. De barbaarse moorden, waartoe hij aanleiding gaf, vers 10. *De handen van de barmhartige vrouwen hebben haar kinderen eerst gedood en dan gekookt.* Deze klacht komt reeds vroeger voor, Hoofdstuk 2:20, en het was grotelijks te betreuren, dat iemand zo goddeloos kon zijn, om dat te doen en dat zij tot zo'n uiterste gebracht werden, dat zij er toe verleid werden. Maar met dit schrikkelijk gevolg van langdurige belegeringen was in 't algemeen gedreigd in Leviticus 26:29 en Deuteronomium 28:53, en in 't bijzonder tegen Jeruzalem gedurende het beleg van de Chaldeën, Jeremia 19:9, Ezechiël 5:10. Het geval was treurig genoeg, dat zij niets hadden om hun kinderen mee te voeden, vers 4, maar nog veel erger was het, dat zij het over hun hart konden krijgen zichzelf met hun kinderen te voeden. Ik weet niet of ik het een voorbeeld van de macht van de noodzakelijkheid moet noemen, of van de macht van de ongerechtigheid, maar evenals de heidense afgodendienaars rechtvaardiglijk werden "overgegeven tot ontterende bewegingen," Romeinen 1:26, zo werden deze Joodse afgodendienaars, en de vrouwen in 't bijzonder, die koeken hadden gemaakt voor Melecheth des hemels, en het haar kinderen geleerd hadden, beroofd van haar natuurlijke liefde, en dat jegens hun eigen kinderen. Dat zij aldus werden overgegeven om haar eigen natuur schande aan te doen, was een rechtvaardig oordeel over haar, om de schande, die zij God hadden aangedaan.

VII. Jeruzalem daalt volkomen en wonderbaarlijk omlaag.

1. De verwoesting van Jeruzalem is een volkomen verwoesting, vers 11. *De Heere heeft Zijn grimmigheid volbracht,* Hij heeft het werk niet ten halve gedaan, Hij heeft alles uitgevoerd, wat Hij in Zijn toorn tegen Jeruzalem Zich voorgenomen had, en heeft geen enkel deel van het vonnis onuitgevoerd gelaten. Hij heeft de fiolen van Zijn grimmigheid uitgestort, Hij heeft ze tot de bodem geleegd, zelfs het grondsoep. *Hij heeft te Zion een vuur aangestoken,* dat niet alleen de huizen verteerd en ze met de grond gelijk gemaakt heeft, maar, wat andere vuren niet doen, het heeft ook haar fundamenten verteerd, alsof er niet meer op gebouwd mocht worden.

2. Het was een wonderbare verwoesting, vers 12. Het was een verrassing voor de koningen van de aarde, die bekend zijn met en zich op de hoogte houden van de toestand hunner

naburen, ja, dat was het *voor alle inwoners van de wereld*, die Jeruzalem kenden, of er ooit van gehoord of gelezen hadden, zij *zouden het niet geloofd hebben, dat de tegenpartij en vijand ooit tot de poorten van Jeruzalem zouden ingaan*, want,

a. Zij wisten, dat Jeruzalem krachtig versterkt was, niet alleen door muren en bolwerken, maar door het aantal en de kracht van zijn inwoners, de sterkte van Zion werd voor onneembaar gehouden.

b. Zij wisten, dat het de stad des groten konings was, waar de Heere van de gehele aarde op een meer bijzondere wijze Zijn woning had, het was de heilige stad, en daarom dachten zij, dat zij zozeer onder goddelijke bescherming stond, dat het vergeefse moeite zou zijn voor de vijand, de aanval te wagen.

c. Zij wisten, dat menige aanval er op mislukt was, getuige die van Sanherib. Daarom waren zij verbaasd, toen zij hoorden, dat de Chaldeën ze oververmeesterd hadden, en besloten dat het zeker rechtstreeks de hand van God was, die Jeruzalem aan hen had overgegeven, het was op Zijn last, dat de vijand doorbrak en de poorten van Jeruzalem binnenkwam.

Klaagliederen 4:13-20

Hier hebben wij,

I. De zonden, die hun ten laste gelegd werden, en waarom God dit verderf over hen bracht en die dienden om God daarin te rechtvaardigen vers 13, 14, *Het is vanwege de zonden van haar profeten en de misdaden van haar priesters*. Niet, dat het volk onschuldig was neen, "zij hadden het gaarne alzo," Jeremia 5:31, en het was om hun te behagen, dat de profeten en priesters het deden, maar de schuld wordt voornamelijk aan hen gegeven, die hen beter hadden moeten onderwijzen, hen berispen en vermanen, en hen waarschuwen voor de afloop van dat alles, van de hand van die wachters, die hen niet gewaarschuwd hebben, zal hun bloed geëist worden. Niets rijpt een volk sneller voor zijn ondergang, en niets maakt de maat spoediger vol, dan de zonden van hun priesters en profeten. De zonde, die hun in 't bijzonder verweten wordt, is vervolging, de valse profeten en bedorven priesters verenigden hun macht en invloed om in het midden van haar het bloed van de rechtvaardigen te vergieten, het bloed van Gods profeten en van dier aanhangers. Zij vergoten niet alleen het bloed van hun onschuldige kinderen, die zij aan Moloch opofferden, maar het bloed van de rechtvaardigen onder hen, die zij opofferden aan die meer wreden afgod van de vijandschap tegen de waarheid en de waren godsdienst. Dat was de zonde, die de Heere niet wilde vergeven, 2 Koningen 24:4, en, die de laatste verwoesting over Jeruzalem bracht, Jakobus.5:6 :Gij hebt veroordeeld, gij hebt gedood de rechtvaardige. En de priesters en de profeten waren de aanvoerders bij de vervolging, zoals in Christus' tijd de overpriesters en de schriftgeleerden de mannen waren, die het volk tegen Hem aanhitsten, dat anders bij het hosanna gebleven zou zijn. Dezen nu waren het, die als blinden op de straten zwierven. Zij dwaalden af van de paden van het recht, zij waren blind voor alles wat goed is, maar hun oog was vlug, als er kwaad te doen was. God zegt van bedorven rechters: "zij weten niet en verstaan niet, zij wandelen in duisternis," Psalm 82:5, en Christus zegt van de bedorven leraars: "Zij zijn blinde leidlieden van de blinden", Mattheus 15:14 "Zij waren zo met bloed besmet, onschuldig bloed, het bloed van de heiligen, dat men hun klederen niet kon aanraken", zij maakten zich gehaat bij iedereen, zodat goede mensen even bang waren hen aan te raken als een lijk, wat een vormelijke verontreiniging was, of de bloedige klederen van een verslagene aan te raken wat tere gemoederen niet gaarne doen. Er is niets, wat profeten en priesters zozeer doet verafschuwen als een geest van vervolging.

II. Het getuigenis van hun naburen, dat tegen hen afgelegd wordt, beide om hen van zonde te overtuigen, en om de billijkheid van Gods handelingen met hen aan te tonen. Sommigen, die zeer onbeschaamd in de zonde geworden zijn, beroemen zich, dat het hun onverschillig is wat de mensen zeggen, maar God wilde, dat de Joden door middel van de profeet zouden vernemen, wat de mensen van hen zeiden en welke mening de omstanders van hen hadden, vers 15, 16, wat zij van hen zeiden, ja *riepen*, vooral tot de bedorven priesters en profeten, *onder de heidenen*.

1. Zij verweten hun hun vermeende reinheid, terwijl zij in allerlei wezenlijke ongerechtigheid leefden. Zij riepen tot hen: "Wijkt, hier is een onreine." Gij waart zo rein, dat gij geen heiden wilde aanraken, maar riept: "Houd u tot uzelf, en naak tot mij niet, want ik ben heiliger dan gij," Jesaja 65:5. Zo wilden de vervolgers van Christus niet in het rechthuis gaan, opdat zij niet verontreinigd zouden worden. Maar kunt gij nu verhinderen, dat de heidenen u aanraken, nu God u in hun handen overgegeven heeft? Op uw vlucht en omzwervingen kunt ge hen verzoeken op een afstand te blijven en u niet aan te raken, omdat zij onrein zijn. Maar tevergeefs, deze slangen zullen zich zo niet laten betoveren of bezweren, neen, "zij zullen het

aangezicht van de priesters niet eren, en de ouden geen genade bewijzen, de eerwaardigste personen zullen verachtelijk bij hen zijn".

2. Zij wierpen hun zonden voor de voeten en Gods toorn tegen hen om hun zonden, en de afschuwelijke gevolgen van die toorn. Zij riepen tot hem: Wijkt, hier is een onreine. Zij riepen allen schande over hen, en konden gemakkelijk voorzien, dat God het niet lang verdragen zou, dat zo'n uitgeroeid volk in zo'n goed land blijven zou. Zij wisten, dat hun inzettingen en rechten rechtvaardig waren, en verwachtten, dat "zij een wijs en verstandig volk zouden zijn", Deuteronomium 4:6. Maar, toen zij zagen, dat zij dat niet waren, riepen zij: Wijkt, wijkt, zij voorzagen spoedig het vonnis, dat het land hen uitspuwen zou zoals het hun voorgangers had gedaan, en toen zij Jakob verstrooid zagen vluchten en rondzwerven, zeiden zij hun dat. Zij zeiden: "Nu heeft des Heeren aangezicht ze verdeeld heeft ze in alle landen verstrooid, omdat zij het aangezicht van de priesters niet geëerd hebben, van de vrome priesters, die onder hen waren, zoals Zacharia, de zoon van Jojada, Jeremia en anderen, ook hebben zij de ouden niet ontzien, maar hen en hun gezag veracht, als zij zich onder hen begaven om hun goddelozen wandel tegen te gaan". Zelfs de heidenen voorzagen, dat dit hun verderf zou zijn.

3. Zij juichten, dat de ramp onherstelbaar was. Toen zij hen uit hun land zagen verdrijven, zeiden zij: "Zij zullen er niet langer wonen, zij hebben het voor goed verlaten, zij zullen niet terugkomen, want God zal ze voortaan niet meer aanzien, en hoe zullen ze zich zelf helpen?" Hierin vergisten zij zich. God had hen niet verworpen om dit alles. Toch wordt hier te verstaan gegeven, dat allen om hem heen opmerkten, dat zij zo uitdagend jegens God waren, dat er geen reden was om iets anders te verwachten, dan dat zij geheel verlaten zouden worden

III. De wanhoop, waartoe zij door deze rampen gebracht waren. Nu wij gehoord hebben, wat er onder de heidenen over hen gezegd werd, moeten wij ook eens horen wat zij van zichzelf zeggen, vers 17 :*Nog bezweken ons onze ogen, ziende, dat ons geval hopeloos was ons einde is genaderd*, vers 18, het einde, beide van kerk en staat, beide zijn op de rand van hun ondergang, ja *ons einde is gekomen*, wij zijn vernietigd, er is eind gekomen aan al onze voorspoed, de dagen van ons geluk zijn vervuld, zij zijn geteld en voorbij. Zo stemde hun vrees met de hoop hunner vijanden samen, dat de Heere ze voortaan niet meer zou aanzien. Want,

1. De schuilplaatsen, waarheen zij vluchtten, stelden hen teleur. Zij zagen uit naar hulp van deze en gene machtige bondgenoot, maar te vergeefs, de hulp bleek ijdel te zijn. De hulptroepen, die zij verwachtten, kwamen niet, of ten minste hadden zij niet het verwachte succes, en hun ogen bezweken met uit te zien naar hetgeen nooit komen zou, vers 17, *Zij wachtten met wachten*, zij wachtten lang, met groten ernst en ongeduld, *op een volk*, dat bijstand beloofde, maar niet kwam, en hun verwachtingen verijdelde. *Zij konden niet verlossen*, zij waren te zwak om tegen het Chaldeeuse leger te strijden en trokken daarom terug. Hulp van schepselen is ijdele hulp, Psalm 60:13, en wij zien er naar uit, totdat onze ogen bezwijken, de moed ons ontzinkt, en ontvangen ze toch niet.

2. De vervolgers, voor wie zij vloden, achterhaalden en overwonnen hen vers 18 :*Zij hebben onze gangen nagespeurd, dat wij op onze straten niet gaan konden*. Toen de Chaldeën de stad belegerden, richtten zij zulke hoge sterkten op, dat zij over de wallen heen op degenen, die in de straten waren, konden schieten. Zij vervolgden hen met hun pijlen van plaats tot plaats. Toen de stad doorgebroken werd en alle krijgslieden vloden, waren *hun vervolgers sneller dan de arenden des hemels* als zij hun prooi willen grijpen, vers 19. Zij waren niet te ontkomen, zij vervolgden hen op de bergen, en als zij dachten, dat zij van hen af waren, vielen zij in handen

van hen, die hun in de woestijn lagen hadden gelegd om hun de terugtocht af te snijden, en achterblijvers op te pikken. Ja, de koning zelf, al mag men veronderstellen, dat hij al de voordelen had, die eis van de omstandigheden waren, om zijn vlucht te begunstigen, kon toch niet ontkomen, want de goddelijke wraak vervolgde hem, en dan is "de adem van onze neuzen de gezalfde des Heeren, gevangen in hun groeven." Sommigen denken hierbij aan Josia, die sneuvelde in de slag tegen de Egyptischen koning, maar wij denken eer aan Zedekia, die de laatste koning uit het huis van David was die door de Chaldeën vervolgd en in de vlakte van Jericho gegrepen werd, Jeremia 39:5. "Hij was de gezalfde des Heeren", erfgenaam van de familie, die God voor de regering bestemd had. De Joodse staat had veel vertrouwen in hem: Zij zeiden: "Wij zullen onder zijn schaduw leven onder de heidenen". Zij vleiden zich met de hoop, dat het overblijfsel, dat bij Jechonia's gevangenschap achtergelaten was, onder bescherming van de regering, opnieuw nederwaarts wortel schieten en opwaarts vruchten dragen zou. Zij dachten, dat, al waren zij zo verzwakt, dat zij er niet aan konden denken, over de heidenen te regeren, zoals zij gedaan hadden, zij toch wel onder hen zouden blijven wonen zonder gehoond en aan stukken gescheurd te worden. Zo geneigd is alles wat zinkt, zich aan iedere strohalm vast te klampen niet alleen, maar te denken, dat het hun helpen zal. Jeruzalem stierf aan de tering, een bedrieglijke ziekte. Zelfs toen zij op het punt was de laatste adem uit te blazen, vond zij nog hoopgevend symptomen, en grondde daarop de verwachting, dat zij herstellen zou, maar wat kwam er van? De schaduw, waaronder zij dachten te zullen wonen, bleek te zijn als de wonderboom van Jona, die in een nacht verdorde. De gezalfde des Heeren is gevangen in hun groeven, alsof hij slechts een roofdier was, zo weinig ontzagen zij een persoon, die voor heilig en onschendbaar gehouden werd. Als wij enig schepsel tot de adem van onze neuzen maken, en ons vleien met de hoop daardoor te zullen leven, is het rechtvaardig van God die adem te doen ophouden en ons te beroven van het leven, dat wij er van verwachten, want God wil de eer hebben, "alleen ons leven en de lengte van onze dagen te zijn."

Klaagliederen 4:21-22

Davids klaagpsalmen besluiten gewoonlijk met een of ander woord van troost, dat als het leven uit de dood en als licht schijnende uit de duisternis is, zo ook het klaaglied in dit hoofdstuk. Het volk van God is nu in grote ellende, hun aanzien jammerlijk, hun vooruitzichten zijn verschrikkelijk, en hun slechtgezinde naburen, de Edomieten, juichen over hen en doen al wat zij kunnen om hun verstoorders tegen hen te verbitteren. Zo groot was hun geweld tegen hun broeder Jakob, Obadja: 10 en hun wrevel tegen Jeruzalem, waarvan zij riepen: "Ontbloot het, ontbloot het", Psalm 137:7. Nu wordt hier voorspeld, tot bemoediging van Gods volk

I. Dat er een einde zal komen aan Zions ellende, vers 22 :*De straf van uw ongerechtigheid is vervuld, o gij dochter Zions!* niet de straf, die zij verdient, maar die welke God bestemd en besloten heeft uit te voeren, en die nodig was voor Gods doel, de verheerlijking van Gods rechtvaardigheid en de wegneming van hun zonde. De gevangenschap, die de straf is van uw ongerechtigheid, is vervuld, Jesaja 40:2, en "Hij zal u niet meer gevankelijk doen wegvoeren, of: Hij zal u niet langer in gevangenschap houden, " Hij zal uw gevangenis wenden en een heerlijke verlossing voor u werken. De ellende van Gods volk zal niet langer duren dan nodig is om haar werk te doen, waarvoor zij gezonden was.

II. Dat er een eind zal komen aan Edoms gejuich. Ironisch wordt hier gezegd: "Wees vrolijk en verblijd u, gij dochter Edoms," ga voort over Zion in haar ellende te juichen, totdat gij de maat van uw ongerechtigheid hebt vol gemaakt. Doe dat, verblijd u in uw tijdelijke vrijstelling van het gemeenschappelijk lot uwer naburen. Dit is iets dergelijks als wat Salomo zegt tot de jongeling in zijn ongebonden vrolijkheid, Prediker 11:9 : "Verblijdt u, o jongeling, in uw jeugd, " verblijd u, als gij kunt, terwijl God komt om met u af te rekenen, wat niet lang duren zal. De beker van de zwijmeling, waarvan het nu Jeruzalems beurt is een range teug te nemen, "zal ook tot u komen," hij zal rond gaan tot het uw beurt is te drinken. Dat is een goede reden om niet te juichen over die in ellende zijn, want wij zelf zijn ook in het lichaam, en wij weten niet hoe spoedig hun lot het onze zal worden. Maar die een welbehagen hebben in de rampen van Gods kerk moeten er op rekenen, dat hun als helpers en aanhitters hetzelfde vonnis zal treffen, als hun, die het werktuig van die rampen zijn geweest. De vernietiging van de Edomieten werd door deze profeet voorspeld, Jeremia 49:7, enz, en het volk van God, moet in 't uitzicht daarop, moed vatten, ondanks hun tegenwoordige ruwheid en onbeschaamdheid.

1. Het zal een schandelijke vernietiging zijn: "De beker, die tot u komen zal, zal u dronken maken" (en dat is op zich zelf al schande genoeg, "gij zult dronken worden, geheel verwaasd, en ten einde raad, gij zult wankelen in al uw overleggingen en struikelen bij al uw ondernemingen en dan zult gij ontbloot worden, evenals Noach, toen hij dronken was, en u zelf aan verachting prijs geven." Die Gods volk bespotten, zullen naar recht overgegeven worden, om te een of andere tijd dat te doen, waardoor zij zelf bespottelijk worden.

2. Het zal een rechtvaardige vernietiging zijn. God zal daarmee uw ongerechtigheid bezoeken en uw zonden ontdekken, Hij zal ze straffen, en om Zichzelf daarin te rechtvaardigen, en te doen blijken dat Hij gegronde reden had om aldus tegen hen op te treden. Ja, de straf van de zonde zal zo nauwkeurig aan de zonde beantwoorden, dat zij die klaarlijk zal ontdekken. Soms straft God de ongerechtigheid zo, dat, wie 't wil, de zonde gemakkelijk kan te weten komen uit de straf. Maar, vroeger of later zal de zonde bezocht en ontdekt worden, en al het verborgene werk van de duisternis aan het licht gebracht.

HOOFDSTUK 5

- 1 Gedenk, HEERE, wat ons geschied is, aanschouw het, en zie onzen smaad aan.
- 2 Ons erfdeel is tot de vreemdelingen gewend, onze huizen tot de uitlanders.
- 3 Wij zijn wezen zonder vader, onze moeders zijn als de weduwen.
- 4 Ons water moeten wij voor geld drinken; ons hout komt ons op prijs te staan.
- 5 Wij lijden vervolging op onze halzen; zijn wij moede, men laat ons geen rust.
- 6 Wij hebben den Egyptenaar de hand gegeven, en den Assyrier, om met brood verzadigd te worden.
- 7 Onze vaders hebben gezondigd, en zijn niet meer, en wij dragen hun ongerechtigheden.
- 8 Knechten heersen over ons; er is niemand, die ons uit hun hand rukke.
- 9 Wij moeten ons brood met gevaar onzes levens halen, vanwege het zwaard der woestijn.
- 10 Onze huid is zwart geworden gelijk een oven, vanwege den geweldigen storm des hongers.
- 11 Zij hebben de vrouwen te Sion verkracht, en de jonge dochters in de steden van Juda.
- 12 De vorsten zijn door hunlieder hand opgehangen; de aangezichten der ouden zijn niet geeerd geweest.
- 13 Zij hebben de jongelingen weggenomen, om te malen, en de jongens struikelen onder het hout.
- 14 De ouden houden op van de poort, de jongelingen van hun snarenspeel.
- 15 De vreugde onzes harten houdt op, onze rei is in treurigheid veranderd.
- 16 De kroon onzes hoofds is afgevallen; o wee nu onzer, dat wij zo gezondigd hebben!
- 17 Daarom is ons hart mat, om deze dingen zijn onze ogen duister geworden.
- 18 Om des bergs Sions wil, die verwoest is, waar de vossen op lopen.
- 19 Gij, o HEERE, zit in eeuwigheid, Uw troon is van geslacht tot geslacht.
- 20 Waarom zoudt Gij ons steeds vergeten? Waarom zoudt Gij ons zo langen tijd verlaten?
- 21 HEERE, bekeer ons tot U, zo zullen wij bekeerd zijn; vernieuw onze dagen als van ouds.
- 22 Want zoudt Gij ons ganselijk verwerpen? Zoudt Gij zozeer tegen ons verbolgen zijn?

Hoewel dit hoofdstuk hetzelfde aantal verzen heeft als het eerste, tweede en vierde hoofdstuk, is het niet alfabetisch, zoals die, maar de inhoud is dezelfde als die van al de voorgaande lyrische gedichten. Wij hebben hierin,

I. Een voorstelling van de tegenwoordige rampspoed van Gods volk in de gevangenschap, vers 1-16.

II. Een betuiging van hun droefenis over Gods heiligdom, als wat nader aan hun hart lag de een van hun andere en wereldse belangen, vers 17, 18.

III. Een nederig verzoek en ernstige smeking tot God, om de terugkeer van Zijn genade, vers 19-22, want die treuren en niet bidden, zondigen in hun treuren. Sommige oude vertalingen noemen dit hoofdstuk: "Het gebed van Jeremia".

Klaagliederen 5:1-16

"Is iemand onder u in lijden, dat hij bidde," en dat hij in 't gebed zijn klacht uitstorte voor God, en zijn bezwaren aan Hem bekend make. Dat doet hier Gods Volk, overstelpt van smart, geven zij er lucht aan voor de voetbank van de troon van de genade, en geven zich zelf daardoor verlichting. Zij klagen niet over de rampen, die zij vrezen, maar over de ellende, die zij lijden. *Gedenk, Heere, wat ons geschied is*, vers 1. Waarmee van ouds tegen ons gedreigd werd, en wat al lang in aantocht was, is ons ten laatste *geschied*, en wij zijn op 't punt eronder te bezwijken. *Gedenk*, het verleden, aanschouw *en zie* het tegenwoordige, en *laat niet gering zijn voor Uw aangezicht al de moeite, die ons getroffen heeft*, alsof het de moeite niet waard was er kennis van te nemen, Nehemia 9:32. Gelijk het een grote troost is voor ons, zo moet 't ook voldoende zijn, in onze moeite, dat God ziet en aanschouwt en gedenkt al wat ons geschied is, en in onze gebeden, behoeven wij ons geval alleen maar op te dragen aan Zijn genade, gunst en goedertierenheid. Het woord, waarin voor hen alles begrepen is, is *smaad*: Aanschouw en zie onze *smaad* aan. De moeite, die hen getroffen had, was, om hun vroegere overvloeden waardigheid, een grotere *smaad* voor hen dan het voor enig ander volk zou geweest zijn, vooral in aanmerking genomen hun betrekking tot en afhankelijkheid van God en Zijn vroeger optreden voor hen, en daarom klagen zij hierover te recht, omdat die *smaad* een smet wierp op de naam en de eer van die God, die hen als Zijn volk geëigend had: "Wat zult Gij dan Uw grote naam doen?"

I. Zij erkennen de *smaadheid* van de zonde, die zij dragen, *de smaadheid hunner jeugd* (waarom Efraïm zich beklagt, Jeremia 31:19) de kindsheid voor hun volk. Dit valt te midden van hun klachten, vers 7, maar kan zeer wel aan het begin geplaatst worden: "Onze vaders hebben gezondigd en zijn niet meer: zij zijn dood en verdwenen, maar wij dragen hun ongerechtigheden." Dit is hier geen wrevelige klacht, noch een betichting van God wegens onrechtvaardigheid, zoals in Jesaja 31:29, en Ezechiël 18:2 : "De vaders hebben onrijpe druiven gegeten en van de kinderen tanden zijn stomp geworden," en daarom zijn de wegen des Heeren niet billijk. Maar het is een onboetvaardige belijdenis van de zonden hunner voorvaders, waarin zij zelf gebleven waren, en waarom zij nu naar recht meesten lijden, de oordelen Gods, die over hen gebracht waren, waren zo groot, dat het scheen, alsof God dat deed met het oog op de zonden hunner voorvaders (omdat die niet opmerkelijk gestraft waren in deze wereld) zowel als op hun eigene zonden, en zo werd God gerechtvaardigd, beide in Zijn toegevendheid jegens hun vaders (Hij vergeldt de ongerechtigheid van de vaders in de schoot hunner kinderen) en in Zijn gestrengheid met hen zelf, aan wie Hij die ongerechtigheid bezocht, Mattheus 23:35, 36. Aldus,

1. Onderwerpen zij zich aan de goddelijke rechtvaardigheid: "Heere, Gij zijt rechtvaardig in al wat Gij over ons gebracht hebt, want wij zijn het zaad van boosdoeners, kinderen des toorns, en erfgenamen van de vloek, wij zijn zondig, en zijn het van nature." De zonde, die God in aanmerking neemt bij de straf, moeten wij in aanmerking nemen bij ons berouw, en wij moeten acht geven op alles wat ons helpen kan om God te rechtvaardigen in de straf, die Hij ons oplegt.

2. Zij beroepen zich op het goddelijk mededogen: "Heere, onze vaders hebben gezondigd en wij lijden rechtvaardiglijk om hun zonden maar zij zijn niet meer, zij werden weggenomen voordat het kwaad gekomen was: zij leefden niet lang genoeg om deze rampen te zien en er in te delen, die over ons gekomen zijn, en wij zijn bestemd om hun ongerechtigheden te dragen. Hoewel God hierin rechtvaardig is, toch moet erkend worden, dat ons lot droevig en Zijn

medelijden waardig is". Als wij boetvaardig en geduldig zijn onder wat wij lijden om de zonden van onze vaders, dan mogen wij verwachten, dat Hij, die ons straft, erbarming zal hebben, en spoedig in genade tot ons terugkeren.

II. Zij geven verschillende bijzonderheden aan van de smaad van hun ongeluk, die zij te dragen hebben, en die alle tot hun schande bijdragen.

1. Zij zijn verdreven uit het bezit van dat goede land, dat God hun gaf, en hun vijanden hebben het in bezit genomen, vers 2. Kanaän was hun erfenis het was het hun door de belofte. God had het gegeven aan hen en aan hun zaad, en zij bezaten het als een schenking van de kroon, Psalm 136:21, 22, maar nu is het aan vreemden toegefallen, die er geen recht op hebben, bezitten het, "die vervreemd zijn van het burgerschap Israëls en vreemdelingen van de verbonden van de belofte, " zij wonen in de huizen, die wij gebouwd hebben, en dat is onze smaad. Het is de zaligheid van allen, die behoren tot Gods geestelijk Israël, dat het hemelse Kanaän een erfenis is, waar zij niet uitgezet kunnen worden, die nooit aan vreemden toevallen kan.

2. Hun staat en volk zijn in een toestand gekomen, gelijk aan die van weduwen en wezen, vers 3 :*Wij zijn wezen zonder vader* (dat is hulpeloos), wij hebben niemand om ons te beschermen, om in onze behoeften te voorzien, om voor ons te zorgen. Onze koning, die de vader des lands is, is afgesneden, ja, God, onze Vader, schijnt ons verlaten en weggeworpen te hebben, onze moeders, onze steden, die als vruchtbare moeders in Israël waren, zijn nu als de weduwen, zijn als vrouwen, wier mannen dood zijn, beroofd van troost, en blootgesteld aan onrecht en geweld, en dat is onze smart, want wij, die een naam hadden, worden nu met verachting aangezien.

3. Zij hebben de grootste moeite om in de levensbehoeften van zichzelf en hun gezinnen te voorzien, terwijl zij eens in overvloed leefden en van alles ruimschoots genoeg hadden. Water placht kosteloos te zijn, en men kon er gemakkelijk aankomen, maar nu, vers 4 :*Ons water moeten wij voor geld drinken*, en het spreekwoord is niet langer waar, "Usus communis aquarum-Water is voor algemeen gebruik". Zo hard werden zij door hun onderdrukkers behandeld, dat zij nog geen dronk fris water konden krijgen zonder het voor geld of arbeid te kopen. Vroeger hadden zij de brandstof voor het halen, maar nu komt ons ons hout op prijs te staan, en iedere bos moeten wij duur betalen. Nu werden zij gestraft omdat zij hun kinderen gebracht hadden om hout te verzamelen voor een vuur "om koeken op te bakken voor Melecheth des hemels," Jeremia 7:18. Zij waren volkomen vogelvrij verklaard, het gebruik van vuur en water was hun ontzegd, naar de formule: "Interdico tibi aqua et igni-Ik verbied u het gebruik van vuur en water." Maar wat moeten zij voor hun brood doen? Inderdaad, het was even moeilijk daar aan te komen als aan iets anders, want,

a. Sommigen van hen verkochten hun vrijheid er voor, vers 6 :*Wij hebben de Egyptenaar de hand gegeven en de Assyriër*, hebben ons zo duur mogelijk aan hen verkocht, om hen te dienen, om met brood verzadigd te worden. Wij waren blijd ons te schikken in het laagste werk, op de hardste voorwaarden, om een zorgelijk bestaan te hebben, wij hebben ons als vazallen aan hen onderworpen, hebben alles aan hen afgestaan, zoals de Egyptenaars aan Farao in de jaren van hongersnood, om iets te hebben, waar wij zelf en onze gezinnen van konden leven. De naburige volken plachten met Juda te handelen in tarwe, Ezechiël 27:17, want het was een vruchtbaar land, maar nu verteert het zijn inwoners en zij zijn tevreden, als zij de Egyptenaars en Assyriërs kunnen dienen.

b. Anderen waagden er hun leven voor, vers 9: *Wij moeten ons brood met gevaar onzes levens halen*. Toen zij door de belegering opgesloten waren, en alle toevoer van levensmiddelen was afgesneden, deden zij uitvallen of slopen uit de stad, om enige voorraad op te doen, waarbij zij gevaar diepen in handen van de belegeraars te vallen, en over de kling gejaagd te worden, vanwege het zwaard van de woestijn, of van de vlakke (want dat is de eigenlijke betekenis), daar de belegeraars overal in de vlakke om de stad heen, gelegd waren. Laat ons hieruit aanleiding nemen om God te danken voor de overvloed, die wij genieten, dat wij ons brood zo gemakkelijk krijgen, nauwelijks in het zweet onzes aangezichts, veel minder met gevaar onzes levens, en voor de vrede, die wij genieten, dat wij uit kunnen gaan, en niet alleen van de noodzakelijke voortbrengselen, maar ook van de genoegens van het land kunnen genieten, zonder enige vrees voor het zwaard van de woestijn.

4. Die een vrij volk waren, zijn tot slavernij gebracht, en die hun eigen meester waren, gaan onder het juk, en deze smaad is zo groot als enige smaad maar zijn kan, vers 5 : *Wij lijden vervolging* door het smartelijke en ondragelijke juk *op onze halzen* (het ijzeren juk, dat op hun hals zou gelegd worden, naar de voorspelling van de profeet, Jeremia 28:14), wij worden behandeld als dieren onder het juk, die hun eigenaars geheel dienen, en onder bevel van de drijvers staan. Wat de slavernij verzwaarde, was

a. Dat hun arbeid onverpoosd was, als die van Israël in Egypte, toen zij een vaste dagtaak hadden, ja, meer dan zij op een dag doen konden: Zijn wij moe, men laat ons geen rust, geen verlof en geen tijd om te rusten. De jukossen worden des nachts zonder juk gelaten en kunnen rusten, dat kunnen zij ook, door een bijzondere regeling van de wet op de sabbatdag, maar de arme gevangenen in Babel, die gedwongen werden te werken voor hun onderhoud, hun liet men geen rust, geen nachtrust en geen sabbatsrust, zij werden geheel uitgeput door de onophoudelijke inspanning.

b. Dat hun meesters ondraaglijk waren vers 8 : *Knechten heersen over ons*, en niets is kwellender dan *een knecht, als hij regeert*, Spreuken 30:22. Het waren niet alleen de aanzienlijken van de Chaldeënen, die hen bevolen, maar zelfs de minste van de knechten mishandelden hen naar welgevallen, en juichten over hen, en zij moesten hen gehoorzamen ook. De vloek van Kanaän was nu het vonnis van Juda geworden. Een knecht van de knechten zij hij. Zij wilden niet geregeerd worden door hun God, en door Zijn knechten, de profeten, wier heerschappij zacht en goedertieren was, en daarom werden zij rechtvaardiglijk met hardheid geregeerd door hun vijanden en hun knechten.

c. Dat zij geen weg zagen om aan de ellende te ontkomen: "Er is niemand, die ons uit hun hand rukke," niet alleen niemand, om ons uit de gevangenschap te verlossen, maar zelfs niemand om de onbeschaamdheid van de knechten, die ons mishandelen en vertreden, te bedwingen en in toom te houden, wat eigenlijk hun meesters moesten doen, omdat het aanmatiging was van hun gezag, maar het scheen wel, dat zij het door de vingers zagen, en aanmoedigden, en, alsof zij de bestraffing van de heren niet waard waren, werden zij overgegeven aan de dienaren, om door hen gesmaad te worden. Wel mochten zij bidden: "Heere, aanschouw en zie onze smaad aan."

5. Die gewoon waren onthaald te worden laat men nu verhongeren, vers 10 : *Onze huid is zwart geworden, gelijk een oven*, gedroogd en verschrompeld, *vanwege de geweldige stem des hongers*, want, hoewel de honger anders tragsgewijze over een volk komt, thans komt hij met geweld, en velt alles voor zich neer, en er is geen weerstand aan te bieden, en ook dat is hun

schande, daarvandaan lezen wij van "de smaadheid des hongers," die zij in gevangenschap onder de heidenen ontvingen, Ezechiël 36:30.

6. Alle rangen en standen, zelfs zij, wier persoon en ambt het onschendbaarst waren, werden mishandeld en onteerd.

a. *De vrouwen werden verkracht, zelfs de vrouwen te Zion, die heiligen berg, vers 11.* Over het doen van zulke gruwelijke goddeloosheden, wordt hier te recht en droevig geklaagd.

b. De aanzienlijken werden niet alleen ter dood gebracht, maar op ontterende wijze ter dood gebracht. *Vorsten zijn opgehangen*, alsof het slaven waren, door de hand van de Chaldeënen, vers 12, die er een eer in stelden deze barbaarse straf met eigen hand te voltrekken. Sommigen zijn van mening, dat de lijken van de vorsten, nadat zij met het zwaard gedood waren, opgehangen werden, zoals de lijken van Sauls zonen, tot hun schande en als het ware om de schuld van het volk te verzoenen.

c. Geen eerbied werd getoond voor overheden en allen, die gezag uitoefenen: "De aangezichten van de ouden, ouden in leeftijd, ouden in het ambt, zijn niet geëerd geweest." Hierom zal in 't bijzonder de Chaldeënen, op zekere dag, gedacht worden, Jesaja 47:6: Over de oude maaktet gij uw juk zeer zwaar.

d. De tederheid van de jeugd werd evenmin in aanmerking genomen als de ernst des ouderdoms, vers 13 :*Zij hebben de jongelingen weggenomen om te malen aan de handmolens, ja misschien aan de rosmolens. De jongelingen hebben het maalkoren gebracht (zo lezen sommigen), hebben de molen of de molenstenen gebracht (lezen anderen).* Zij belaadden hen alsof het lastdieren waren, en braken hun rug, terwijl zij nog jong waren en maakten de rest van hun leven te ellendiger. Ja, zij lieten de jongens het hout naar huis brengen voor brandstof, en leiden hun zulke lasten op, dat zij er onder struikelden, zo onmenselijk waren deze wrede onderdrukkers!

7. Een eind werd gemaakt aan al hun blijdschap, op hun vrolijkheid werd de domper gezet, vers 14. *De jongelingen, die tot vrolijkheid geneigd waren, houden op van hun snarenspeel, hebben hun harpen aan de wilgen gehangen.* Inderdaad ouden lieden past het, op *te houden van het snarenspeel, wanneer alle de zangeressen neergebogen zijn, is het tijd om het zonder hooghartige minachting te laten rusten, maar het getuigt van grote rampen over een volk, als hun jongelingen gedwongen worden er mee op te houden.* Zo was het met het hele volk, vers 15 :*De vreugde onzes harten houdt op, zij wisten niet meer wat vreugde was, sinds de vijand als een stroom over hen kwam, sinds de afgrond riep tot de afgrond, en de ene golf over de andere rolde, zodat zij geheel overstelpt waren.* Onze rei is in treurigheid veranderd, in plaats van op te springen van vreugde, zoals vroeger, vallen wij neer van smart en staan niet meer op. Dit kan in 't bijzonder betrekking hebben op de vreugde hunner plechtige feesten, en de beurtzangen daarbij in gebruik, Richteren 21:21, wat niet alleen een geoorloofde, maar ook een heilige vrolijkheid was, deze was veranderd in treurigheid, die op hun feesten verdubbeld werd, ter herinnering aan hun vroegere vrolijkheid.

8. Er was een eind aan al hun heerlijkheid.

a. De openbare rechtspraak was hun heerlijkheid, maar die had opgehouden. *De ouden houden op van de poort*, vers 14, de stroom van het recht, die als een rivier placht te vloeien, is nu

verstopt: de gerechtshoven, die met zoveel plechtigheid zitting hielden, zijn opgeheven, want de rechters zijn gedood, of gevankelijk weggevoerd.

b. De koninklijke waardigheid was hun heerlijkheid, maar ook die was verdwenen: "De kroon is van ons hoofd afgevallen," niet alleen de koning zelf is te schande geworden, maar de kroon ook, hij heeft geen opvolger, de tekenen van de koninklijke waardigheid zijn weg. Aardse kronen zijn onderhevig aan verwelken en vallen, maar geprezen zij God, "er is een onverwelkelijke kroon van de heerlijkheid die nimmer valt, en een onbewegelijk koninkrijk". Bij deze klacht, maar met het oog op alle voorgaande klachten, doen zij de berouwvolle bekentenis: "O wee nu onzer, dat wij zo gezondigd hebben. Helaas! ons lot is zeer te betreuren, en het is geheel onze eigen schuld, wij zijn vernietigd, en wat nog erger is, vernietigd door onze eigen handen. God is rechtvaardig, want wij hebben gezondigd. Al onze jammer hebben wij te danken aan onze eigene zonde en dwaasheid. "Als de kroon van ons hoofd is afgevallen, als wij onze uitnemendheid verliezen en minderwaardig worden, dan hebben wij dat aan ons zelf te wijten, wij hebben door onze ongerechtigheid onze kroon ontheiligd en onze eer in het stof doen wonen."

Klaagliederen 5:17-22

I. Het volk van God spreekt het hier uit, hoe diep het is getroffen door de puinhopen van de tempel, meer dan door een van hun andere rampen, de belangen van Gods huis lagen hun nader aan 't hart dan hun eigen, vers 17, 18. *Daarom is ons hart flauw*, en bezwijkt onder het gewicht van zijn eigen zwaarte, *om deze dingen zijn onze ogen duister*, en ons gezicht is weg, zoals gewoonlijk in een aanval van flauwte. Het is *om des bergs Zions wille*, die verwoest is, dat is de heilige bergen de tempel op die berg gebouwd. Om andere verwoestingen jammeren onze harten en wenen onze ogen, maar hierin is ons hart bezwijmd en zijn onze ogen duister. Niets drukt zo zwaar op de geest van goede mensen als hetgeen met de ondergang van de godsdienst dreigt of zijn invloed verzwakt, en het is een troost, als wij ons bij God beroepen kunnen, dat dat ons meer treft dan een wereldse beproeving van ons zelf. Het volk heeft de berg Zions verontreinigd door zijn zonden, en daarom heeft God die naar recht woest gemaakt, in zo'n mate dat de vossen er lopen, zo vrij en zo geregeld alsof zij in de bossen lopen. Inderdaad het is treurig als "de berg Zions een prooi van de vossen wordt," Psalm 63:11, maar de zonde is er schuld aan, dat het zover gekomen is, Ezechiël 1-3:4.

II. Zij troosten zich met de leer van Gods oneindigheid, en de eeuwigheid van Zijn heerschappij, vers 19 :*Gij, o Heere, zit in eeuwigheid*. Dit is hun geleerd in die psalm, die tot titel heeft: "Een gebed des verdrukten," Psalm 102:28. Als alle wereldse troostgronden van ons weggenomen zijn, en de moed ons ontzinkt, dan kunnen wij ons zelf bemoedigen met het geloof,

1. Aan Gods onsterfelijkheid: "Gij zit in eeuwigheid." Wat de wereld doet schudden, verstoort Hem niet, die ze gemaakt heeft, wat er ook op aarde verandert, in de Eeuwige is geen verandering, God is steeds Dezelfde, en "zit in eeuwigheid," oneindig wijs en heilig, rechtvaardig en goed, bij Hem is "geen verandering noch schaduw van omkering."

2. Aan de nimmer afgebroken voortzetting van Zijn heerschappij: "Uw troon is van geslacht tot geslacht," de troon van de genade en de troon van de heerschappij, zijn alle onveranderlijk, onbewegelijk, en dit is een troost voor ons, als de kroon van ons hoofd afgevallen is. Als de tronen van vorsten, die onze beschermers moesten zijn in het stof gevallen zijn, en er in begraven, dan blijft Gods toorn toch bestaan, Hij blijft de wereld regeren, en regeert ze ten behoeve van de kerk. De Heere regeert, regeert in eeuwigheid, ja, Uw God, o Zion!

III. Zij spreken nederig met God over hun tegenwoordige vernedering en de ontevredenheid van de hemel over hen, vers 20 : *Waarom zoudt Gij ons steeds vergeten*, alsof wij geheel uit Uw gedachte verwijderd waren? *Waarom zoudt Gij ons zo lange tijd verlaten*, alsof wij geheel beroofd waren van de tekenen van Uw tegenwoordigheid? *Waarom stelt Gij onze verlossing uit*, alsof Gij ons volkomen verlaten hadt? Gij zijt dezelfde en, hoewel de troon van Uw heiligdom verbrijzeld is, is Uw troon in de hemelen ongeschokt. Maar wilt Gij voor ons niet Dezelfde zijn? Niet alsof zij dachten dat God hen vergeten en verlaten had, veel minder nog dat zij vreesden, dat Hij hen voor altijd vergeten en verlaten had, maar aldus geven zij hun waardering te kennen van Zijn gunst en tegenwoordigheid, en vinden, dat hun beroving van de bewijzen en de troost daarvan reeds lang duren. Het laatste vers is een voortzetting hiervan: *Want zoudt gij ons ganselijk verwerpen? Zoudt Gij zozeer tegen ons verbolgen zijn*, dat Gij ons niet alleen Uw vriendelijk aanschijn niet toont en ons niet in genade gedenkt, maar tegen ons ontstoken zijt, en ons de bliken van Uw toorn geeft, ons niet alleen niet nabij zijt, maar ons uit Uw tegenwoordigheid werpt en ons verbiedt U te naderen? Hoe is dat te rijmen met

Uw goedheid en getrouwigheid en de vastigheid van Uw verbond? Of: "Maar Gij hebt ons verworpen, " Gij hebt ons reden gegeven om te vrezen dat het zo is, hoe lang, Heere, zullen wij in deze verzoeking zijn? Al mogen wij niet met God twisten, toch mogen wij bij Hem pleiten, en al mogen wij niet tot het besluit komen, dat Hij ons verworpen heeft, toch mogen wij met de profeet, Jeremia 12:nederig met Hem Zijn oordelen bespreken, in 't bijzonder de voortzetting van de verwoesting Zijns heiligdoms.

IV. Zij roepen God ernstig aan om genade en barmhartigheid: Heere, verwerp ons niet ganselijk, maar *bekeer ons tot U, vernieuw onze dogen* vers 21. Hoewel dit niet de laatste woorden zijn, herhalen de rabbijnen dit gebed, omdat zij wensten, dat die bedroevende woorden, vers 22, niet het slot zouden vormen van dit boek, opdat de zon niet onderga echter een wolk, en daarom maken zij dit tot de laatste woorden van het hoofdstuk. Hier bidden zij:

1. Van bekerende genade, ten einde hen toe te bereiden en bekwaam te maken voor Zijn barmhartigheid: "Heere, bekeer ons tot U!" Zij hadden geklaagd, dat God hen verlaten en vergeten had, en nu bidden zij niet: "Keer Gij tot ons terug, maar bekeer ons tot u," wat de erkenning insluit, dat zij zelf de oorzaak van de verwijdering waren. God verlaat niemand, die niet eerst Hem verlaat, en Hij blijft niet langer van verre staan, dan wij van Hem verwijderd blijven, indien Hij hen dus tot Zich bekeert op de weg des plichts, dan zal Hij zonder twijfel spoedig tot hen terugkeren op de weg van de genade. Dit stemt overeen met het herhaalde gebed in Psalm 80:4, 8, 20:"Breng ons weer en laat Uw aanschijn lichten." Bekeer ons van onze afgoden tot U door een oprecht berouw en oprechte verbetering, "zo zullen zij bekeerd zijn." Verder ligt er in opgesloten een erkenning van hun eigen zwakte en onbekwaamheid om zich zelf te bekeren. Er is in onze natuur een gretigheid om ons van God af te keren maar geen neiging om tot Hem terug te keren voordat Zijn genade in ons werkt beide "het willen en het volbrengen." Zo noodzakelijk is die genade, dat wij naar waarheid zeggen kunnen: "Bekeer ons of wij zullen niet bekeerd zijn," maar zullen eindeloos dwalen, en zo machtig en krachtdadig is die genade, dat wij met evenveel waarheid zeggen kunnen: "Bekeer ons en wij zullen bekeerd zijn, want het is een dag van heirkraft, een dag van de Almachtige wanneer Gods volk zeer gewillig zal zijn, Psalm 110:3.

2. Om herstellende genade: "Bekeer ons tot U en daarna: Vernieuw onze dagen als van ouds" breng ons in dezelfde gelukkige toestand waarin onze vaders lang geleden waren en waarin zij lang gebleven zijn, en "laat het met ons zijn, zoals het was in het eerste, als in den beginne" Jesaja 1:26. Als God door Zijn genade ons hart vernieuwt, dan zal Hij door Zijn gunst "onze dagen vernieuwen, zodat onze jeugd vernieuwt als eens arends," Psalm 103:5. "Die zich bekeren, en hun eerste werken doen, zullen zich verblijden, en hun eerste vertroosting herkrijgen". Gods barmhartigheden jegens Zijn volk "zijn van eeuwigheid geweest," Psalm 25:6, en daarom mogen zij hopen, zelfs dan, wanneer Hij hen verlaten en vergeten schijnt te hebben, dat de genade, die van eeuwigheid was in eeuwigheid zal zijn.